Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	efter adskilige Originaler bearbeidet og samlet [af Gjødert Terkelsen Bang].
Titel | Title:	Thalia: dramatisk Nytaarsgave for 1819
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : Gerhard Bonniers Forlag, 1819
Fysiske størrelse | Physical extent:	1 bd., 2 kolorerede billeder.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

55, - 3, - 8°

55,-3.

1907.

Det Kgl. Bibliotek

130025468113

Thalia

dramatisk

Nytaarsgave

for

1819.

Efter adskillige Originaler bearbeidet og samlet.

Kiöbenhavn.

Paa Gerhard Bonniers Forlag.

Indhold.

Studenterlöier, af Friederich.

Den patriottske Pige, af Friederich.

Forklædningerne, af Kotzebue.

Cadevægteren, af Theod. Körner.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Naar jeg ikke er Jeg selv, hvem vil De da have, at jeg skal være?

Studenterløier.

Et Lystspil

i

tvende Optøge

af

T. H. Friedrich.

Oversat

af

G. T. Bang.

Kiøbenhavn, 1818.

Trykt og forlagt af Gerhardt Bonnier.

Personerne.

Josias Krall, en Vexelerer.
Sebaldus Pfeiffer, en Kiøbmand.
Philip, hans Brodersøn, en Student.
Mathilde, hans Myndling.
Fabian, Philips Tiener.

Stykket spilles deels udenfor, deels i Kralls Huus.

Første Optog.

Første Optrin.

(En Gade. I Forgrunden Krolls Huus.)

Philip

(kommer fra Baggrunden, læsende i et Brev.)

Lad see hvad, Onkelen skriver mere. — "Desuden skal du med større Flid lægge Vind paa dine Studeringer." — Et lærlig Indfald! ret ligesom man kunde giøre Vind med sin Studering. — "Alvorligere, end du hidindtil har giort, at lægge dig paa Lovkyndigheden." — Kan noget Menneske tage alvorligere, giøre det end jeg, som hver Aften bruger Qvartudgaven af Lovbogen til Hovedpude? — "Anvende din Tid og dine Penge nyttigere." — Min Gud! Slidderfladder! hvorledes kan jeg kalde det mit, som jeg ikke kan holde fast paa? — Og, hvad Pengene angaaer, som i Grunden ere min salige Faders, behøver De blot, for at vide hvor godt jeg anvender dem, at spørge Dem for hos enhver Restaurateur, hos

alt Konditorne og hos Moder med Næsen. — Nej, min kjære Onkel! vil man give sig i Kast med Folk, som jeg, maa man have Been i Næsen. (Han lurer uden for Vinduet i Kralls Huus.) Pist! Pist! — Kunde jeg dog bare komme til, at hvidske et Par Ord til hende. — Men, den gamle Drage ruger over hende, som om hun var hans Øjesteen. — See! der kommer Fabian. — Nu, ere alle Ting bragte i Orden?

Andet Optrin.

Philip og Fabian.

Fabian. Vognen holder færdig uden for Deres Huus; og her ere Klæderne, ligesom jeg har faaet dem fra ham, der lejer Maskeradedragter ud.

Philip (drager sig tilbage i en Krog.) Denne Nøveskindspels, som Møllene have havt værre fat i, end Aagerkarlene i et Fallitboe, vil ikke klæde mig ilde. (Han tager den paa.)

Fabian. Og denne stadselige Allongeparyk, som det lader til, at Musene have bygget Rede i, giver Dem et ærværdigt, gammelagtigt (gammeldags) Udseende, saa at man næsten fristes til, at holde Dem for en Antiqvarius eller Archivarius.

Philip. De lejne Støvler! — See saa! — Nu, tænker jeg, kunde De, om det skulde gjælde, gjerne forestille Deres Onkel.

Fabian. Paa min Ære! er det ikke ligesom at jeg saae den gamle Herre lys levende for mig, da vi i Fjor sagde Farvel til ham, for at rejse til Universitetet her. Men, det vil kniba paa alle de Visdomme, der saa rigeligen og overvætts flode udaf den kjære Herres Mund.

Philip. Pas paa, om jeg giør det rigtigt. (Med forandret Stemme.) "Naa, saa farvel da, min kiære Brodersøn! Jeg haa-"ber, at du vil anvende din Tid og mine Penge godt, saa at jeg "engang i Tiden kan have Glæde deraf."

Fabian. Det var ikke saa galt. Kun et nyt Oplag af Hr. Sebaldus Pfeiffer.

Philip. Men, læg vel Mærke til, at Krall ikke har seet ham siden han var et Barn, og at Ligheden derfor ikke behøver at være saa særdeles stor. — Tredive Aar! Ih, du min Gud! de giøre ganske anderledes Mennesker.

Fabian. Den Kunst, at male Ansigter! faaer nu at giøre det Øvrige. — Men, nu havde jeg dog rigtigt nok Lyst til, at vide, hvad denne Maskerade skal giøre godt for.

Philip. I denne Dragt vil jeg bortføre Mathilde.

Fabian. Tænkte jeg det ikke nok! — Men — —

Philip. Du maa vide, at min Onkel, som tillige er Mathildes Formynder, vil i Morgen komme hertil fra Lillebye, for at lade Vexelereren faae hende til Kone.

Fabian. Hvad Fanden?

Philip. Jeg vil derfor tage mig den Frihed, at forekomme min Hr. Onkel i denne Forklædning, og frelse det stakkels Barn ud af hendes Argus's Kløer.

Fabian. Jeg kan bare ikke begribe, hvorledes denne karrige Knaft kan faae i Sinde, at giøte sig med en ganske fattig Pige.

Philip. Deri stikker det just. De Gamle vide ret godt, skiøndt de klogelige holde det skjult for Mathilde, at den gamle hovedrige Fætter i London, som allerede over Aar og Dag har været paa Veien til den anden Verden, har i sit Testament udsat hende til sin eneste Arving. Forstaaer du det? Paa denne Guldgrundvold er den smukke Ægteskabsplan bygget, og Onkelen tager saa meget

stor Deel deri, fordi han skylder Vexelereren en god Klat Skillinger, som denne vil lade blive staaende, dersom Giftermaalet kommer i Stand. Jeg veed det altsammen fra en sikker Haand.

Fabian. Aha! — Nu gaaer der et Lys op for mig.

Philip. Og just derfor har kjære Onkel for nogle Maaneder siden givet hende i hin smukke Mands Hænder, under det Paaskud, at hun skulde lære, at kjende Hovedstaden: men egentligen for at vænne hende til hans Selskab. Forstaaer du det?

Fabian. Jeg forstaaer det.

Philip. Seer du? — Saaledes ere de Gamle. Kolde, og uden at tænke paa andet, end deres egen Fordeel, opofre de os for deres Speculationer.

Fabian. Ja, ja! Saadanne ere de! Saadan bære de dem ad!

Philip. Kort og godt: i Morgen skal Sagen mellem Mathilde og Vexelereren være bragt i Rigtighed; og Onkel vil lægge alle Aarer ombord, for at sætte sin Plan igjennem.

Fabian. O, der maa vi ogsaa være med.

Philip. Det tænker jeg ogsaa. Og, lykkes det mig med Bortførelsen, saa rejser jeg med hende til London, og bringer hende i Sikkerhed hos den Gamle, der elsker hende som sit eget Barn. — Pas nu derfor paa! — Vi kjøre derfra, hvor jeg boer, og hen til Vexelereren, som om vi kom ligefra Lillebye. — Du er min Kudsk Sebastian. — Indret din Klædedragt derefter.

Fabian. Paa Øjeblikket! —

Philip. Holdt! — Endnu Et! — Det er aldeles nødvendigt, at Mathilde i Forvejen bliver underrettet om mit Forehavende. — Lift dig derfor ind i Vexelerens Huus, og prøv paa, ubemærket at putte dette Brev til hende. — Jeg skal midlertid staae paa Lur her.

Fabian. Skyldigst Takkigelse! — Ja, ja! saaledes gaaer det i Verden. Tjenerne skulle vove deres Trøje, medens Herrerne staae paa Lur. — Naa, lad gaae! — Men, den Løn, jeg har tilgode — —

Philip. Bliver betalt, saafnart Pudset er udført.

Fabian (gaaer ind i Kralls Huus.)

Tredie Optrin.

Philip (allene.)

(Han lurer ved Gadedøren.)

Bare Kjelkringen ikke griber ham, naar han skal af med Brevet! — — Tys! — Der reiser sig et lidet Tordenvejr inde i Huset. — Fordømt! — Hurtigt hen i Bagholdet! — (Han trækker sig tilbage.)

Fjerde Optrin.

Fabian. Krall.

Fabian (kommer løbende ud af Huset.)

Krall (forfølger ham med en Ildtang lige til Døren.)

Fabian. Gjør Dem ingen Uleilighed længere! Jeg skal nok selv finde Vejen.

Krall (kalder ind i Huset.) Cartouche! Sultan! Terbures! (fløjter.)

Fabian. Merrrrr! — Smukt Selskab!

Krall (truende med Ildtangen.) Tag sig i Agt!

Fabian. Det seer De jo. Mit Tilbagetog var et Mesterstykke. Altid i Slagorden. Jeg haaber, at De har følet det. Hahaha

Krall. Man skal i Fremtiden passe paa slige Brandragere.

Fabian. Man skal i Fremtiden være forsigtigere.

Krall. Vov han bare paa, endnu een Gang at sætte sine Fødder over min Dørtærskel! — Mine Folk have Befaling til —

Fabian (banker paa Lommen.) Vi have det, der klinger; det koster Drikkeskillinger.

Krall. Cerberus bliver ved, at vogte Gadedøren; — jeg raader Eder —

Fabian. At krybe ind ad et Vindue? — Meget forbunden.

Krall. Mammesellen skal flytte op i anden Etage.

Fabian. Saa lægger man en Stige til —

Krall. Og bliver modtagne med Øresigen og Stokkeprygl —

Fabian. Som man giver tilbage igjen med Renter.

Krall. Støder Jernskaader —

Fabian. Som man med Magt baner sig Vej igjennem —

Krall (rasende.) Til Tugthuset! — Ret saa! Der høre I hjemme.

Fabian. Behag De, at spadsere foran.

Krall. Eet Ord, saa godt som fire og tyve: Hvad vil hans Herre den Pige? Mærker den unge Laps da ikke, at hun væmmes ved hans dumme Kjærlighedsbreve? O, han bilder sig kanskee vel endog ind, at hun skulde synes om sligt et Melkebrødsansigt — jo, port kolum! — hahaha! Sig han ham bare, at denne er alt for kostbar, til —

Fabian (indfaldende.) At kastes for en gammel Gniepind: Meget sandt, min rare Hr. Josias Kroll!

Krall (stampende med Benene.) I Øglext! — Men, lad kun først Onkelen komme!

Fabian. Apropos! — Er det da sandt, at den unge Herres Onkel kommer i Morgen hertil?

Krall. Jo det er saamænd; og I have just ingen Aarsag til at glæde Eder til hans Ankomst. Mine Beretninger om den unge Herres Opførsel ville, saa Skam! ikke blive Lovsange. Hvad skal jeg, som samvittighedsfuld Ven af hans Onkel, ogsaa rose hos ham? I Stedet for at læse til sin Examen, driver han indtil langt ud paa Natten omkring paa Viinkjelderne, og forstyrrer oven i Kjøbet arbejdsomme Borgeres Hunsfred. Han maa vente sig en dygtig Straafeprøken for hans utallige dumme Streger.

Fabian. Den unge Herre regner ganske paa den gode Hr. Josias Krolls kjærlige Forbøn.

Krall. Da forregner han sig.

Femte Optrin.

De Forrige. Mathilde (viser sig ved Vinduet og synger):

"Det vorder mig for snevert her,"
"jeg maa, jeg maa snart herfra bort."

Fabian (giver hende ved hemmelige Vink at forstaae, at han har et Brev til hende.)

Philip (kyser paa Hænderne ad hende.)

Fabian. Tilstaae De det knn, Hr. Krall! Deres Mund er i Grunden slemmere, end Deres Hjerte; og, jeg vædder paa, at Deres Godmodighed dog tilsidst vinder Sejer over Dem. For Exempel: Om jeg bad Dem, levere Frøken Mathilde disse Manskjelier. — Hvad?

Krall (begjærligen) Musikalier? — Ih, hvorfor ikke? Giv hid!

Fabian. Men, de var i Stand til, at beholde dem.

Krall. Vist ikke, Monsieur Fabian!

Fabian. Frygt ikke for, at der stikker et Kjærlighedsbrev derimellem. — Nej! Paa Ærs ikke!

Krall. O, hvo troer vel sligt? Hid dermed!

Fabian. Ja, ja! De er en Pokkers Skjelm! Hvo, der kunde troe Dem! — Band paa det!

Krall. O, han er en Advokat!

Fabian. Nu, jeg vil da troe Dem paa Deres ærlige Ansigt. Der! (Han giver ham en Rulle med Noder.) Med Tilladelse! De taber Deres Haarpung. — Vie lidet! — (Under det Paaskud, at binde Haarpungen fast, praktiserer han Brevet ind i samme, og gjør med det samme Mathilde opmærksom paa dette Puds.) — See saa, min Herre! — Nu sidder den fast. — Men, for at komme igjen til Noderne: jeg stoler paa Deres Løvte.

Krall. Ja vist! — (Affides.) O, du Esel!

Fabian. (Ligesaa.) O, du Esel! — Og nu anbefaler jeg mig, min søde postillon d'amour! — Hahaha! Glem endeligen ikke Jernskaaderne. Hahaha! (Gaaer med Philip.)

Sjette Optrin.

Krall (allene.)

Den Knegt! — Jeg gyser ret ved hans fordømte Latter. — Det forekom mig, ligesom jeg hørte Mr. Smnel grine, den Gang han fik mig snakket de Papirer paa, som kort efter faldt 10 Procent i deres Værd. — Postillon d'amour! Hvad, mon han vil

sige dermed? (Han lukker Rullen med Roderne op.) Jeg kommer dog til, at see dette Skriverads efter. — Noder! Ja, hvo, der saaledes uden Mistanke seer paa dem, tænker ikke andet derved, end: det er Noder! — Men, hvo staaer mig inde for, at der ikke af disse Hoveder og Haler, af disse eis, fis og gis kan bogstaveres et Stevnemode tilsammen? — Gid Fanden havde dem! (Han river Papirrullen itu, og gaaer ind i Huset.)

Syvende Optrin.

Et Værelse i Kralls Huus.

Mathilde. Hahaha! — Et prægtigt Indfald: at giære hans Haarpung til en Brevtaske! — Gods var det, at han ikke mærkede Bedrageriet! Jeg er dog nysgierrig efter, at vide hvad Philip skriver mig til. — Tys! Den Gamle kommer. (Hun synger):

"Jeg maa, jeg maa snart herfra bort."

Ottende Optrin.

Mathilde. Krall.

Krall. Ej! ej! Længes den liden Nattergal efter, at komme bort herfra?

Mathilde. Kunde man vel fortænke dem deri?

Krall. Ingenlunde! — Ligesaa lidet, som man kan fortænke den, I der skal passe paa Fuglen, i, at han lukker Buret. O, der gives saa mange Høge; den liden Philomele er bortsnappet, inden man seer sig for.

Mathilde. Siig mig dog: kommer min Formynder kanskee, for at afhente mig igjen?

Krall. Hvordan? Vil min Putte allerede tilbage igjen til den kjære Lillebye?

Mathilde. Det vilde jo ikke være, at undres over. — Jeg veed dog sandeligen ikke, hvad mit længere Ophold her skal nytte til. Under det Foregivende, at jeg skulde see Hovedstaden og dens Herligheder, har min Formynder sat mig i Kost hos Dem. Men Gud veed, at jeg ikke een eneste Gang har været paa Comedie. Holder De mig ikke under Laas og Lukke, som en Fange?

Krall. Kun Taalmodighed, min Snut! Nu skal du snart komme ud paa Landet. Hver Onsdag Eftermiddag skulle vi to spadsere ud paa Amager sammen. Der ligter rigtigt nok lidet her foran; men ude i Remisserne er der kjønt; og man har der en dejlig Udsigt. Ikke sandt?

Mathilde. Til Rettersstedet? O, den Udsigt misunder jeg Ingen.

Krall (klapper hende paa Kinden.) Du lille Stivnakke! — Du skal ogsaa komme i Dyrehaven og paa Komedien. Paa Søndag skulle de have: Den Gjerrige. — Hahaha! Ham skal du faae at see! — Hahaha! Du vil retskaffens komme til at lee. — Hahaha!

Mathilde. For at see ham og lee ad ham, behøver jeg ikke at gaae paa Komedie. — Men, hvad er det? Deres Haarpynd sidder jo ganske skjævt. — Tillader De? (Hun giver sig i Færd med Haarpyngen og tager uformærket Seddelen ud, som hun putter til sig.)

Krall. Tænkte jeg ikke strax, at den Spidsbub havde spillet mig et Puds?

Mathilde. See saa! Nu sidder den ganske lige igjen.

Krall. Det er sandt! Hør min Snut allerede faaet Værelset i Stand?

Mathilde. Til min Formynder? — Bryd Dem om ingen Ting. Alt er gjort færdigt til hans Modtagelse.

Krall. Prægtigt! prægtigt! — Det skal mit Puttelaar have Tak for: derfor kan mit Englebeen ogsaa spadsere den hele udslagne Aften i vor Have.

Mathilde. Jeg er henrykt over Deres Godhed. — Det kan man just kalde, at spadsere! Hele Haven er 3 Alen lang og 2 Alen bred, og omgiven med græsseligen høie Mure.

Krall. Nu, Farvel saalænge, du lille Gjæk! Lad Tiden ikke falde dig lang; jeg vil kun et Øieblik ind paa Kontoret. (Han gaaer.)

Mathilde. Forhast Dem ikke.

Niende Optrin.

Mathilde (ene.)

Utaalelige gamle Nar! — Lad nu see hvad, Philip skriver mig til. — "Dyrebareste Mathilde! — Din Formynder, min "højtærede Hr. Onkel, har udklækket den dejlige Plan, at gjøre dig "med Vexelereren." — Hvad for noget? — "De Gamle ville over- "hænge dig saalænge, indtil du føier dem." — Afskyeligt! — "Det Nærmere mundtligt. Jeg kommer i Aften under min Onkels "Maske, for at tilintetgjøre hans Plan. Vær belavet paa min "Ankomst! Lykkes det mig, at skuffe din Argus, saa smutte vi i "Nattens Mørke bort fra ham, og jeg bringer dig til et sikkert Til- "flugtssted, hos din gamle Onkel i Sorøe, som med aabne og kjær- "lige Arme vil modtage dig." — O Himmel! saa har min Mistanke ikke bedraget mig. — Ugudelige Formynder! som vil sælge mig — og til hvem? — Jeg gyser ved denne Tanke. — Ja, jeg

følger med dig, Philip! Kjærligheden gjør mig dristig. Hurtigt hurtigt! for at jeg kan være rejseværdig, naar han kommer. (Hun bærer nogle Klædningsstykker tilsammen.) O vee! den Gamle! —

Tiende Optrin.

Mathilde. Krall.

Krall. See! her er jeg igjen, mit Puttelaar! Seer du, din Elsker viger aldrig fra din Side. — Men, hvad er det? Du rømmer jo op, som om du skulde rejse.

Mathilde. Ihun! Det kunde jo være muligt, at min Forelynder vilde tage mig tilbage med sig.

Krall. Aa, nicht doch!

Mathilde. Man maa være belavet paa alle Ting.

Krall (kniber hende i Kinderne.) Siig mig dog, hvad favner du egentligen her hos mig? Har du ikke Føde nok for din lille Mundsling? Kan du ikke synge og tralde fra den lyse Morgen til den mørke Nat? Sørger jeg ikke paa alle mulige Maader for din Fornøjelse? Tillader jeg dig ikke, hver Aften at klingre en Valts og nynne en Vise? — Har jeg ikke for fiorten Dage siden spadseret ud ad Vester- og ind ad Nørreport med dig? — Og du er dog ikke fornøjet? Hænger alligevel med Hovedet, ligesom en syg Kylling? — Hm? — (Han klapper hende letfærdigen paa Haanden.) O, skken Snak! — Et lille Kys? Hvad? (Han spidser Munden, og rækker Hovedet frem.)

Mathilde (støder ham fra sig.) De er modbydelig! — Gaae Deres Vej!

Krall. Hva — hva — hvad?

Mathilde (løber hen til Vinduet.) Der kommer en Vogn ned ad Gaden. — Hvad giælder, det er ham?

Krall. Hvem? Hvad for en ham?

Mathilde. Philip — Min Formynder vilde jeg sige.

Krall. Din Formynder? — Du er ikke klog.

Mathilde. I fuldt Trav. — Jeg vil vædde, at det er ham. — Seer De den gamle Herre der i den Ræveskinds Pelts?

Krall. Men, han vilde jo først komme i Morgen.

Mathilde. Ih nu; han har betænkt sig igien. — Det er ganske rigtigt ham.

Krall. Ih, hvad siger du! Saa maa jeg strax ud, og tage mod ham. (Han styrter ud.)

Ellevte Optrin.

Mathilde (allene.)

Det er Philip! — Jeg maa skynde mig, at faae mine Pakkenilleker og Kostbarheder pakkede sammen. (Hun lægger adskillige Ting ned i en liden Kuffert, og lukker den i Laas.) See saa! Nu til Verdens Ende, dersom min Elsker og Skiebnen byde det!

Tolvte Optrin.

Mathilde. Philip (forklædt, hvem) Krall (fører ind.)

Philip (iler hen i Mathildes Arme.) See der! Hiertelig hiertelig velkommen, kiære Myndling!

Mathilde. Min bedste Hr. Formynder! (Hun vil kysse ham Haand.)

Krall. Men, hvordan hænger dette sammen? — Du vilde jo først komme i Morgen.

Philip. Ja, ja! Mennesket spaaer; Gud raader. Naar jeg skal sige Sandheden, saa kunde jeg ikke vie saa længe: og er, saa at sige, kommen mig selv i Forkiøbet, fordi jeg længes efter, allerede inden min Ankomst at slutte min kiære Mathilde i mine Arme.

Krall. Allerede inden din Ankomst? — Hvilken underlig Snak! — Du er endnu bestandigt den samme snorrige Fætter, som du var for tredive Aar siden.

Philip. Synes du? — Hahaha! (Han kysser Mathilde.)

Krall. Og endnu den selvsamme Giæk efter smukke Piger. — Hahaha!

Philip. Nosce te ipsum, Hr. Pigejæger!

Krall. Tys! tys!

Philip (til Mathilde.) Der var en Tid, da Pigerne kaldte ham den Uimodstaaelige.

Mathilde (afsides.) Den Utaalelige.

Krall (sukkende.) De Glædskabsdage ere forbi.

Philip. Jo, jo! du var, som der staaer i Visen: "En "Skræk for alle Ægtemænd;" en anden Cæsar paa Kiærlighedens Marker, som altid kunde sige, ligesom hin: "jeg kom; jeg saae; "jeg vandt!" — Men nu! Hahaha! Du har Ret; "de Glædskabs-"dage ere forbi;" — Du er jo saa sammenkrympet som en Mumie.

Krall (stamper med Fødderne.) Tys! — Ih nu! hvo kan ogsaa bestandig blive elskværdig? Enhver Ting har sin Blomstretid.

Philip (raaber ud af Vinduet.) Sebastian! Sebastian! Sørg for, at min Reisekuffert bliver bragt i Sikkerhed. — Thi, du

maa vide, gamle Dreng! der er vægtige Papirer deri; og derforuden 10,000 i nye Speciesdalere.

Krall (smidskende.) Naa, du har læsset godt.

Philip. Ja, saadan ere nu engang vi Gamle. Vi ere bange for, at skilles fra vore Grunker; derfor føre vi dem heller bestandigt hos os. — Men, hvordan har du det, gamle Dreng? Gaaer du endnu flittigt i Synagogen — i Kirken, vilde jeg sige? — Hvor mange Procent faaer man nuomstunder? Hvor høi er Consen? Hvordan har det sig med Banken og Skibsfarten? — (Han kniber ham i Ørene.) Jeg tænker, at giøre et godt Snidt med dig.

Krall. Au! — Det er jo herligt! — læg kun ikke saa stærkt Efterstryk paa din Tale.

Philip (til Mathilde.) Kom endnu engang i din Formynders Arme, min allerkiæreste Mathildes! — Hvor det glæder mig at du med Guds Bistand er voxet og bleven saadan en vakker Glut. — Ak! gid jeg dog kunde opleve ligesaa megen Glæde af min ugudelige Brodersøn, som maaskee i dette Øieblik grunder paa nye Spilopper.

Krall. Jo, det er en smuk Fugl, den Monsieur Philip; en ægte Galgekuebel.

Philip. Du støder mig en Dolk i Hierteet.

Mathilde. Vist ikke, Hr. Formynder! Hold ham ikke for værre, end han er. Hans Hierte er sandeligen godt, som Guld. Det er blot hans Letsind, der er nadskilleligt fra Ungdommens Fyrighed, som mellemstunder forleder ham til at begaae Handlinger, der —

Philip. Hvad?

Mathilde. Der kunne sætte ham og Andre i Fare.

Philip. See see! Du tager jo den Gavstrik ret ivrigt i Forsvar.

Krall. Det gode, medlidende Barn! — (Hvidsker ham i Ørene.) Du maa troe, jeg har ikke skreven dig kiends Delen af hans Kanallierier til.

Philip (ruske ham i Haarene.) Jeg er dig megen Tak skyldig for din Omhyggelighed.

Krall. Fy! fy! — Giør mig hare den Tieneste, og tael ikke saa meget med Hænderne.

Philip. For nu at komme til dig igien, kiære Myndling! Jeg har den Tillid til dig, at du i from Hengivenhed vil føie dig i de Foranstaltninger, jeg giør som din Formynder.

Mathilde. Jeg underkaster mig villigen alt hvad De ønsker.

Krall. Godt svart, mit Barn! Godt svart!

Philip. Naar derfor en Mand paa min Alder, af solid Tænkemaade og andre smukke Egenskaber, item med et Hjerte, fuldt af brændende Kiærlighed, havde i Sinde, i al Tugt og Ærbarhed at udkaare dig til sin Ægtemage — ?

Krall (brystende sig.) Ikke at forglemme: en Mand af en god Skabning og med et smukt Ansigt, der har saadant noget — hvad skal jeg sige? — anstændigt, tilbageholdent, undseeligt og sødtmelankolsk; er derhos saa from, som et Lam; saa kiærlig som en Turteldue —

Philip Nu?

Mathilde. Hvo det endogsaa er, som min Hr. Formynder har udseet til mig, skal jeg være ham hørig og lydig i alle Ting.

Philip (som glemmer sig selv og kysser hende fyrigen.) Du min Engel! saadan kan jeg lide dig.

Krall (afsides.) Den gamle Synder! — Hvor han er forliebt af sig!

Trettende Optrin.

De Forrige. Fabian. (som Kudsk, med Kufferten.)

Fabian. Hr. Pfeiffer! hvor skal jeg bringe Kufferten hen?

Krall. Viis ham hans Værelse, min Engel!

Philip. Vie, min lille Myndling! Jeg maa være sets med.

Mathilde. Philip og Fabian (gaae.)

Fjortende Optrin.

Krall (ene.)

Jeg veed ikke hvordan den Gamle forekommer mig. Det er et Kysserie og Slikkerie med Tøsen, saa at Haarene reise sig paa mit Hoved. — Skulde han kanskee. — Nei, for Fanden! Han er jo hendes Formynder. Men heller ikke hverken mere eller mindre. — Pokker troe disse Herrer Formyndere! Jeg er færdig at gaae af mit gode Skind, af lutter Skinsyge: Vie kun! Jeg skal nok holde Øie med Eder. (Gaaer.)

Andet Optog.

(Skuepladsen er ved en Væg, som løber langs med samme i Midten, deelt ikke saaledes, som i Lystspillet: Det farlige Naboskab, saa at den udgiør tvende Værelser, hvilke ved en Dør staae i Forbindelse med hinanden.)

Første Optrin.

Philip og Mathilde (i det ene Værelse.) Krall.

(i det andet, lurende ved Døren.)

Krall. De snakke fordømt sagte.

Philip (med sin sædvanlige Stemme.) Du indseer selv, kiedste Pige! at der ikke gives negen anden Udvei. Onkelen i Sorøe vil modtage os med aabne Arme, og med Glæde tage dig under sin Beskyttelse.

Mathilde. Ak, hvor Mandfolk dog let kunne binde Spil med de Betænkeligheder, en Pige har, som elsker! — Velan, Philip! Jeg følger med dig.

Philip. Saasnart vi altsaa ere sikkre paa, at han sover; afsted!

Andet Optrin.

De Forrige og Fabian som træder ind i Værelset, hvor Krall staaer paa Lur. Saasnart Krall faaer Øie paa ham, trækker han sig tilbage fra Døren, giennem hvilken Fabian da gaaer ind til Philip og Mathilde.

Fabian. Sagte! sagte! Den Gamle lurede nys her ved Døren.

Philip. Hvad Fanden! — Holdt! Der falder mig en kostelig Tanke ind. Denne Dør skal giøre os god Tieneste. Gaae hen til ham, Fabian! og sig ham, at den unge Herre i dette Øieblik er kommen til den Gamle, som læser ham dygtigt hans Text. — Hvad vædde vi? — Nysgierrigheden vil drive ham til, at lure. Og da skal jeg saa lignende tale med mig selv, baade som Onkel og Brodersøn, saa at han skal sværge paa, at høre en Samtale mellem to Personer. — Og derved skal han tillige faae Ting at vide, som ville bringe ham paa langt andre Tanker.

Fabian. Naa, det skulde være morsomt! — Godt, jeg gaaer. (Han gaaer giennem den fælleds Dør tilbage til Krall' og giver denne hemmeligen at forstaae hvad Philip overdrog ham.

Mathilde. Men, hvad kommer der ud deraf?

Philip. Pas paa; jeg skal bringe ham til, frivilligen at give Slip paa dig, og være glad ved, at jeg paa Timen reiser afsted med dig; thi, jeg vil bilde ham ind, at der ikke er bleven noget af Arven efter Fætteren i London.

Mathilde. Hvorledes vil du kunne være i Stand til, at spille den dobbelte Rolle naturligt?

Philip. Jeg kan godt fordreie mit Maal. — Pas paa!

Mathilde. Jeg hører noget pusle ved Døren. Han lurer af-

Philip (spiller herpaa den følgende forstilte Samtale, hvori han, hver Gang med forandret Stemme og Stilling, lader snart sig selv, snart sin Onkel tale saa naturligt, at Krall, som lytter ved Døren, overtyder sig om, at det er tvende forskiellige Personer, som tale, og ved Minespil giver til denne sin Overtydning tilkiende.)

Philip (som Onkel.) Nu, saa tal da, du lidelige Fugl! Forsvar dig, om du kan.

(som Brederson.) Min Hr. Onkel!

(som Onkel.) Er det Frugten af mine mangfoldige Formaninger? Har jeg kostet saa mange Penge paa dig, for at du skulde uedgrave dit Pund; og, i Stedet for at gaae paa Collegier, rende paa Komedier, og Maskerader, og Baller og Vauxhaller?

Krall. Han er paa godt Gliid. — Kun videre! Kun videre!

Philip (som Onkel.) O du, Døgenigt! — Hvad er ikke alt det, jeg maa høre om dig? Kortene ere din Lovbog; Klubberne dine Auditerier, og Jøderne, som laane paa Pant, dine Professorer. Summa Summarum: dine Studeringer indbefattes korteligen i de Tar Ord: at giøre Gield og begaae lidelige Streger.

Krall. Bravo! bravo!

Philip (som Brederson.) Meget forbunden for Deres gode Tanker om mig. — O, jeg giætter den tienstfærdige Slubbert, som har sværtet mig hos Dem. Jeg kiender den Forræder.

Krall. Aha! Det er mig.

Philip (som Onkel.) Hold Munden, Uforskammede! Understaae dig ikke, i min, ja maaskee i hans Nærværelse, at tale ilde om denne Hædersmand, som Sympathiens hierteligste Baand lænke mig til. — O, vidste du, hvilken redelig, uegennyttig Ven mod mig, han er, og hvad han fornemmeligen har i Sinde, at giøre for Mathilde, eftersom han og hun skulle ved Ægteskabets Baand —

Mathilde. Ja, kiære Philip! De miskiender denne brave Mand!

Krall. O, det gode Barn!

Philip (som Brodersøn.) Jo, det kalder jeg et uegennyttigt Venskab: at giøre sig med en smuk Pige, som staaer paa Nippet til, at arve 20,000 Pund Sterling.

(som Onkelen.) Hold Munden, siger jeg. Du Faarehoved! Er du da saa ganske uden al sund Sands, at du ikke begriber, hvorledes Sagen egentligen hænger sammen? — Saa kom her da. Overbeviis dig udaf disse Breve, at det med Arven fra London er ikke andet, end Snikfnak.

Krall. Hvad?

Philip (som Onkel.) At den gamle, nu salig i Herren hensovede Onkel, har reent forbigaaet hende i sit Testament, og derimod indsat et Handelshuus i Jylland til sin eneste Arving.

Krall. Nei, for Satan?

Mathilde. Jeg stakkels, fattige Pige! Alle mine Forhaabninger ere kuldkastede.

Philip (som Brodersøn.) Det være nu som, det vil: saa meget bliver dog vist, at De vil opofre Mathilde for Deres Egennytte.

(som Onkel.)

(i det, han giver sig selv et skrallende Ørefigen.)

See der! Der har du noget for din uanstændige Tale. — Og gaae nu bort fra mine Øine! Pak dig! Jeg slaaer Haanden fra dig; jeg forstøder dig!

Mathilde. Styr Dem, kiære Formynder!

Philip (som Onkelen.) Afsted med dig, du nedrige Skurk! (som Brodersønnen.) Godt! jeg gaaer. Men, jeg skal betale ham, den Slubbert: som en anden Samson skal jeg saaledes smøre ham med en Æselskiæft, at Giftegrillerne nok skulle forgaae ham;

(som Onkelen, medens han tillige med en Stok prygler paa en Skolepude.) See der! Der! Tag det til Afsked! Og pak dig nu fra mine Øine!

Mathilde. Kiære Formynder! Jeg beder! Jeg beder!

Krall. Slaae til! Slaae til! — Skade for hvert Slag, som ikke rammer!

Philip (som Brodersønnen.) O, disse Prygl skulle med hundrede Procent Renter falde tilbage paa Aagerkarlens Pukkel. — Lev vel, Mathilde! (Han aabner Døren ligeoverfor, og slaaer den stærkt i igien, som om han var gaaen ud.)

(som Onkelen.) Den Kieltring! — Gud skee Lov, at han endeligen er borte. — Hvor han har bragt alt mit Blod i Oprør! — Jeg er ganske udmattet. — Ah! (Han smider sig i en Lænestol.)

Krall (træder nu ind giennem Døren paa Mellemvæggen.) Ei! ei! Saa opbragt, Hr. Broder?

Philip. Gid du bare havde hørt hvorledes, jeg har reven ham ned!

Krall. Jo jo, det har jeg; det har jeg! — Men, jeg har ogsaa hørt andre Ting, som just ikke vare meget glædelige — Hahaha! — Men, skyldige Tiener! saaledes fanger man ingen gammel Rotte.

Philip. Du taler saa besynderligt.

Krall. "Jydsk Arvevart!" — "Snikfnak!" — "Brevskaber!" — O, vi forstaaedet ret godt; vi ere eiheller tabte bag af en Vogn; — hahaha!

Philip (afsides til Mathilde.) Bravo! Han løber i Fælden.

Krall (for sig selv.) Det bringer ham ud af Concepterne.

Philip. Skurk! Du har luret?

Krall. Luret? — Ingeniunde. Jeg har bare hørt. — Eller, skulde jeg kanskee stoppe Ørene til? I talede jo saa høit, at man gierne kunde høre Eder over hele Huset.

Philip (halvhøit.) Fordømt!

Krall. Hahaha! — Nu veed man da, hvordan det hænger sammen.

Philip. Men, du vil dog vel aldrig — — ?

Krall. Træde tilbage? — Jeg vil tage mig den Frihed.

Philip og Mathilde. Hvorledes?

Krall. Jeg kan intet Brug giøre af saadanne Artikler.

Philip. Skurk!

Mathilde. Troløse!

Krall. Ligemeget! Ligemeget! Heller en Skurk og en Troløs, end en Dumrian. — Nei, see kun! faae en fattig Pige til Kone, og ovenikiøbet paa sin Spidsborgermaneer blive morprygiet med et Ansenskiæft. Jeg betakker mig.

Philip. O, du lave, nedrige Siæl!

Mathilde (hulkende.) O, De er en Forræder! — De vil altsaa lade mig blive siddende? — Jeg stakkels Pige!

Krall. Hvad er der at undres over? Jeg har kun villet tage med under Vilkaar, det vil sige: den londonske Arvepart med iberegnet. Men, saasom og eftersom den gamle Hr. Onkel har giort en Streg i Regningen, saa giver jeg ganske og aldeles Slip paa hende og trækker mig i god Orden ud af Fælden.

Philip. Velan da, kiære Mathilde! saa have vi her intet Videre at giøre. Lader os skye alt Samqvem med denne Kieltring, som Pest; lader os strax kiøre bort herfra og overlade ham til hans Samvittighedsnag og de Furier, som nu ville qvæle ham.

Krall. Ligemeget. Furierne skal jeg nok blive af med. Jeg ønsker en lykkelig Reise; men forbeholder mig dog min Ret for 3 Maaneders Kost.

Philip. Det har gode Veie. — Kom, Mathilde! (Fanden annamme dig, du Forræder!

Tredie Optrin.

De Forrige og Fabian, som kommer til i det Øieblik, da Philip vil bortføre Mathilde.

Fabian (hemmeligen til Philip.) Nu have vi det saa godt. Onkelen er kommen. Han vil være her lige i Øieblikket. Jeg kan ikke holde ham længer op.

Philip. Fordømte Hændelse! — Velan! Jeg vedbliver, at spille min Rolle. Lad ham kun komme.

Fjerde Optrin.

De Forrige. Sebaldus Pfeiffer.

Pfeiffer. Tiener! Tiener! mine Herrer og Damer! Finder jeg Hr. Josias Krall her? — Ih, see der! — Er du der, min gamle Ven! som jeg saa længe har savnet og saa inderligen længtes efter! (Han forfølger med aabne Arme Krall, som stedse viger tilbage.) Ih nu, saa lad mig dog omfavne dig. — Kiender du mig kanskee ikke? Tredive Aar forandre rigtigt nok Folk. Velkommen, Mathilde! (han indeslutter Mathilde, som er meget forlegen, i sine Arme.)

Krall. Hvad Dievelen skal dette her betyde?

Philip. De seer, min Herre! hvilken Forundring Deres uventede Ankomst her forvolder. — Inden man kan besvare Deres saa særdeles hiertelige Udtrykke, tager man sig den Frihed, at spørge, hvem man egentligen har den Ære, at see for sig?

Pfeiffer. Hvad for noget? Er da den gamle Sebaldus Pfeiffer fra Lillebye et saa uventet Syn i dette Huus?

Krall. Naa, der have vi det!

Philip (sagte til Krall.) Den Karl lader til, at være en udlært Gavtyv.

Krall. Gud fordømme mig, om jeg ikke havde holdt dig for Gavtyven, dersom du var kommen bag efter ham, saa naturlig efteraber han dig.

Philip. Pas paa, hvor jeg skal bringe ham i Vaande. — Vi have altsaa virkelig den Ære, at see Hr. Sebaldus Pfeiffer her hos os?

Pfeiffer. Boesat Kiøb- og Handelsmand i Lillebye — til Tieneste.

Philip. Saa saa! Men, min Hr. Pseudo-Pfeiffer; De synger i en feil Tone.

Pfeiffer. Hvordan?

Philip. De behager, at skiertse.

Pfeiffer. Skiertse? Hvorledes det?

Philip. Ved første Øiekast kunde man vel frikes til, at holde Dem for en Lykkeridder, som under en ærlig Mands Maske har i Sinde, at opnaae en eller anden vindesyg Hensigt. — Men da De alligevel driver Forvovenheden saa vidt, endog i min Nærværelse at ville spille min Person, saa faaer man vel, ikke at antage Dem for andet, end en Spøgefugl, som vil spille Komedie med os.

Pfeiffer (sætter sine Briller paa, mønstrer Philip fra Top til Taae, og vrænger bag efter denne.) "Men, da De alligevel driver Forvovenheden saa vidt, endog i min Nærværelse at ville spille min Person" —

Philip (sætter ligeledes Briller paa og betragter ligedan Pfeiffer.) Jeg spørger desaarsag nok engang; hvem er De, og hvad giver Dem Anledning til dette snorrige Gøglerie?

Pfeiffer (gnider sine Øine.) Gud! hav den Naade, at lade mig beholde min Forstand.

Krall. Det samme beder jeg om, for saavidt mig angaaer.

Philip. I medsat Fald seer jeg mig nødsaget til, ved lovlige Tvangsmidler at bringe Dem til, at bekjende, at De ikke er den Sebaldus Pfeiffer, som De giver Dem ud for.

Pfeiffer. Men du, min himmelske Fader! Naar jeg ikke er Deg selv, hvem vil De da have, at jeg skal være?

Philip. For mig kan De være hvem Fanden De vil, naar De ikke vil være den, som jeg har den største Anledning til, at vide er.

Pfeiffer. Og, hvem er De da egentligen, min Herre? Det gode jeg dog i al Sandhed! stor Lyst til, at vide.

Philip. Min Ven, Krall, og min Myndling, som begge staae her, ville sige Dem, at jeg netop er den selvsamme Kjøbmand Sebaldus Pfeiffer fra Lillebye, som De giver Dem ud for, at være.

Mathilde. Ja, ja! Saaledes er det.

Krall. Saaledes er det! — Og De — De giør bedst i, i Tide at pakke Dem, ellers udsætter De Dem for, at jeg betiener mig af den Ret, der tilkommer mig i mit eget Huus.

Philip. Sagte, sagte! — De vil følgeligen overbevise Dem om, min kiere Ven! — —

Pfeiffer. At jeg ikke er Jeg. — Det er til, at blive gal over. Men, min Brodersøn vil kiende mig bedre. O, han vil springe op til Loftet, naar jeg fortæller ham den glade Efterretning.

Philip og Mathilde. Hvilken glad Efterretning?

Pfeiffer. Jeg vil strax hen til ham.

Philip (standser ham.) Med Tilladelse min Herre! Tør jeg spørge, hvilken glad Efterretning, De har til min Brodersøn?

Pfeiffer. Hvad kommer det Dem ved, min Herre?

Philip. Særdeles meget. Som Onkel, bør jeg dog vide —

Pfeiffer. Just det, at De ikke veed det, beviser, at De ikke er hans Onkel, men — en Bedrager eller Hansnar. — Lad mig gaae, min Herre!

Philip (holder ham fast ved Kiøleskiødet.) Men, hav dog den Bevaagenhed. — Jeg forsikkrer Dem paa Ære, at De nu ikke finder ham nogetsteds. Jeg er den Eneste, som veed, hvor han i dette Øieblik er. Lad De kun mig faae den glade Efterretning, at vide. Jeg lover Dem, at han paa Øieblikket skal være her og omfavne Deres Knæer.

Mathilde. Jeg staaer paa Gløder.

Krall (for sig selv.) For Fanden! Lidet efter lidet bliver denne Historie mig for broget. Til syvende og sidst er hin der virkeligen den rette Pfeiffer.

Pfeiffer. Nu, saa skynd Dem da hen til ham, og sig ham, at jeg havde erholdt Breve fra London. Den gamle, nu saligen hensovede Onkel, har, som man kunde forudsee, indsat Mathilde til eneste Arving af sin store Formue.

Krall. Hvad?

Pfeiffer. Dog — (sagte til Krall.) Desværre er vort Project derved bleven tilintetgiort, min Ven! — Dog under den udtrykkelige Betingelse, at hun ikke maa dele samme med nogen anden, end En, som i Fædrelandets Tieneste har erhvervet sig et Hæderstegn, og derhos forstaaer den Kunst, paa en anstændig og splendid Maade —

Philip (glemmende sig selv.) At sætte den overstyr? — Det passer jo ypperligt paa mig — paa min Brodersøn, vilde jeg sige.

Pfeiffer. At anvende den. — Da nu alt dette heldigviis findes hos min Brodersøn, og den Godhed, som du, min kiere

Mathilde, bærer for det unge Menneske, ikke er mig ubekiendt, saa anseer jeg hans Lykke som grundfæstet.

Mathilde (afsides.) Retfærdige Himmel! — Philip!

Philip. Mathilde!

Krall. Men, for Fanden! Hvo af de to er da nu egentligen den rette Pfeiffer. Thi, nu taber jeg snart Taalmodigheden.

Pfeiffer. Det vil snart vise sig. — Skynd Dem nu, min Herre! Min Brodersøn ønskede jeg snart at see.

Philip (i det han kaster Masken af, og omfavner Pfeiffers Knæer.) Tilgivelse, kiere Onkel! her er han allerede.

Pfeiffer. Hvorledes, min Herre?

Krall. For Fanden! — Tænkde jeg det ikke nok.

Philip. Tilgivelse, kiere Onkel!

Pfeiffer. Er det muligt? — Philip!

Philip. Ja, kiere Onkel! Det var mig, som betiente mig af denne Maske, for at udføre denne List, som Deres Vægring gav Anledning til.

Mathilde (kysser hans Haand.) Tilgivelse, kiere Formynder!

Pfeiffer. Det var altsaa dig, som var Spidsbuben? — Hahaha! Naa, staae kun op! Kom til mit Hierte! Det er allerede tilgivet.

Mathilde. Deres Velsignelse, kiere Formynder!

Pfeiffer. Værer lykkelige! (Omfavnelse.)

Fabian (til Krall, som staaer afsides, og af Vrgrelse tygger paa Neglene.) Ei! tier min søde postillon d'amour ganske bomstille? — Saa tillade De, at jeg paatager mig den Uleilighed, at indklæde Deres Følelser i en pyntelig Monolog. (Han stiller sig bag ved Krall, og, i det han gestikulerer med dennes Arme, siger han med en paatagen Stemme.) Hvad skal jeg giøre? — Skyde mig? Nei, fy! Jeg kan ikke taale, at see Blod. — Drukne

mig? Hu! Jeg er bange for Vand. — Hænge mig? — Hænge mig? Ja! Maaskee Tonget gaaer itu. — Man faaer Tid til at betænke sig og skiære sig ned igien. Det er et Ord! Jeg hænger mig. (I det han vender ham mod Tilskuerne.) Er der nogen, som har Lyst til, at giøre det samme? — Alle tie! — Snorrigt nok, Ingen vil gaae Retten i Forkiøbet.

(Dækket falder.)

De lysegule Haarlokker,

eller

den fædrelanskt sindede Pige.

Et Skuespil

i

eet Optog

af

T. H. Friedrich,

oversat

af

G. T. Bang.

Kiøbenhavn, 1818.

Trykt og forlagt af Gerhardt Bonnier.

Personerne.

Greve von Hochberg.

Ritmester von Helmburg.

Præst Born.

Elise, hans Datter.

Husar Gutknecht.

Frits, Ritmesterens Tiener, (stum.)

Handlingen foregaaer i Præsteboligen.

Første Optrin.

(Værelse i Præstegaarden.)

Elise med Gutknecht.

Elise. Kun herind, gode Ven! — sæt Eder! — og fortæl nu — men, jeg beder Eder, tal sagte.

Gutknecht. Nei, kiere Jomfrue! jeg burde tale høit, saa høit, at hele Verden kunde høre det; at Enhver, som har Hierte i Livet, kunde glæde sig over den skiønne Handling. — O, hvorfor har De dog lagt en Tømme paa min Mund?

Elise. Tie stille dermed! — I giør mig skamrød. — Men, først og fremmerst: lever han? — Ere hans Saar lægte?

Gutknecht. Han lever, og er frisk igien.

Elise (seer takkende til Himmelen.)

Gutknecht. Hans Træbeen klæder ham ikke ilde.

Elise. Den stakkels Mand!

Gutknecht. De husker den fordømte Dag, da Fienden med Overmagt jog os her ud af Byen.

Elise. Aldrig skal jeg glemme denne skrækkelige Dag, aldrig de Rædsler, de Plyndringer, som ledsagede den.

Gutknecht. Vi Saarede faldt i Fiendens Haand, og bleve slæbte herigiennem.

Elise. Ak! hvo havde ikke over Eders hielpeløse Tilstand glemt sin egen Nød?

Gutknecht. Min Ritmester, som var haardt saaret, blev paa en usel Bondevogn slæbt her forbi.

Elise. Et Tæppe var bredt over ham, og hindrede mig i at see hans Jammer.

Gutknecht. Vi holdt udenfor dette Huus. De lukkede Vinduet op, og spurgde saa medlidende om hvo, der laae paa Vognen. Jeg fortalde Dem, at det var en haardt saaret preussisk Officier, som Fienden endogsaa havde udplyndret. Da rullede Taarerne, som Perler, ned over Deres Kinder, og med Eet var det, ligesom en Tanke foer, som en Lynstraale, giennem Deres Hoved. — De vinkede, at jeg skulde komme nærmere. — "Gode Ven!" — sagde De — "jeg har ikke beholdt noget af Værdie tilbage, uden dette Haar." —

Elise. Spring over det; jeg beder Eder: kom endeligen til Tingen.

Gutknecht. Derpaa tog De en Sax —

Elise. Ih nu — jeg skiar altsaa de unyttige Haar af.

Gutknecht. Ganske glat af Hovedet. — De deilige lange lysegule Haarlokker.

Elise. Ikke eet Ord mere derom, hvis I ikke vil giøre mig vred.

Gutknecht. Jeg puttede altsaa Deres lysegule Haar i min Tschakov. Men, saasnart vi vare komne til Byen, stial jeg mig, som godt min saarede Fod tillod det, bort fra Bedækningen og ind i en stor stadselig Gaard. Jeg fik at vide, at Gaarden tilhørte en rig Mand, som var en Ven af Fædrelandet. — Godt, tænkde jeg, der er du kommen ret an. — Uden Omsvøb foredrog jeg ham Sagen. —

Hr. Greve!" — sagde jeg — "her er en Haandfuld lysegule "Haarlokker, som ingen Qvindenakke siden Eva's Tid har baaren "Mage til." — For Satan! hvor Greven giorde store Øine! — "Hvad Priis sætter De vel paa disse Haar, naadige Herre?" vedbleo jeg. — Herr Greven vilde først vide Hvordan? og Hvorfor? og nu fortalte jeg ham —

Elise. Hvad? I forraadede mig?

Gutknecht. Hvor skulde jeg have været saadan en Klodrian! — Nei, kiere Barn! jeg fortalte ham blot, at disse lysegule Haar kom fra et Fruentimmer, som havde overdragen mig, at see, at faae dem solgte hos en eller anden rig og velkænkende Mand, for med de Penge, jeg derfor fik, — at lade min saarede Ritmester helbrede. — Men, da skulde De have seet Greven! — "Kammerrad!" — sagde han, og hans Øine tindrede ligesom et Par Ildhiul. — "Du havde ikke let kunnet komme til nogen bedre Kiøbmand; thi, du maa vide, jeg er en Elsker af saadanne Sieldenheder, som der kun gives faa af. Med eet Ord: jeg byder dig 50 Friederichsd'orer derfor.

Elise. 50 Friderichsd'orer? — I driver Giæk med mig.

Gutknecht. Det tænkde jeg ogsaa i Førstningen. Men, da jeg saa mærkede, hvor begierligen han betragtede Haarlokkerne, fik jeg Mod igien. — "Holdt!" — tænkde jeg — "der er du kommen til en ægte Liebhaver!" — "50 Friedrichsd'orer?" — sagde jeg, og satte et Ansigt op, som en Pialtejøde. — "Nei, Hr. Greve! for den Priis ere mine Varer ikke til Fals."

Elise. Er I fra Forstanden?

Gutknecht. Kort og godt: Hr. Greven maatte endnu lægge 50 Friedrichsd'orer til, og det giorde han med et Ansigt, hvori man tydeligen læste, at han havde giort en god Handel.

Elise. Det er uhørt! — Saadan Ydelmodighed er neppe trolig.

Gutknecht. "Men nu," — sagde han — "hvad skal jeg give dig, for at sige mig, hvo den Engel er, hvis Hoved disse Haar prydede?"

Elise. En svær Prøve!

Gutknecht. Som jeg lykkelig udholdt. Ja, han maatte endog love mig, ikke at sladre af Skole, siden De udtrykkeligen havde forlangt det. — Nu, for at være kort: jeg var ude af mig selv af Glæde, og giorde hvad, jeg kunde, for at faae min stakkels Ritmester ind paa et godt Sted, og for at skaffe ham en duelig Kirurg. — Ved dennes Hielp er han nu da kommen sig saa vidt, at han med sit Træebeen kan springe om Kaps med den bedste Dandsemester.

Elise. Tak, du brave Mand! — Gud belønne dig for din Troskab.

Gutknecht. Den gode Gud har alle Hænder fulde med, at belønne Dem efter Fortieneste. — Dog, saadan en Handling belønner sig jo selv. — Men, det er faldet mig surt, ikke at røbe Dem. — Mere end ti Gange var jeg i Begreb med, at bralle ud med Hemmeligheden, naar Ritmesteren med Dievels Vold og Magt vilde have at vide, hvem der var hans Velgiører. — Men, saa faldt Deres Forbud mig ind, og jeg holdt min Tunge i Tomme. Kort, endnu veed han Intet; med mindre, at Greven skulde have sladret.

Elise. Greven?

Gutknecht. O! han og Ritmesteren ere im Eet Sind og Eet Skind. Hver Gang, han reiser paa Landet, maa han følge med. Dag, f. Ex., reise de sammen ud paa et af hans Godser, som skal ligge her i Nærheden; og derfor har jeg benyttet mig af Ritmesterens Fraværelse, for at udrette hans Ærende hos Dem.

Elise. Hvad for et Ærende?

Gutknecht. "Gutknecht!" sagde han i Gaar Aftes til mig — "det, min ubekiendte Velgiører har giort mod mig, er en ube-"talelig Gield. Og alligevel trykker denne Gield mig mere, end en-"hver anden. — Der, tag denne Ring (han tager en Ring frem.) "Den er Arvegods efter min afdøde Moder, og jeg sætter store "Priis paa den. — Bring min Velgiører den! Sig ham — sig "ham" — —

Elise. Der kommer Nogen. Jeg beder Eder: giem Ringen! Følg med mig ud i Haven. (Gaaer med Gutknecht.)

Andet Optrin.

Præsten, som fører Greven og Ritmesteren ind ad en anden Dør. De tvende sidste ere i Reiseklæder. Ritmesteren har et Træbeen.

Præsten. Behager, at træde ind, mine Herrer! De finde her aabne Døre og aabne Hierter.

Greven. Mere, end ti Gange førte Veien til mit Gods mig forbi Deres venlige Præstegaard; mere, end ti Gange betragtede jeg dette Tag, som beskygges af store Lindetræer, disse af Viinranker omslyngede Vinduer med inderligt Velbehag, ja med en næsten uimodstaaelig Længsel efter, at see de lykkelige Beboere færdes deri. Thi, kun lykkelige Mennesker, tænkde jeg, kunne disse Vægge indeslutte. Og, ikke sandt? De er lykkelig?

Præsten (med et Blik mod Himmelen.) Ja, i Sandhed! det er jeg, for saavidt et dødeligt Menneske kan være det.

Greven. Saa har jeg dog havt Ret, Ritmester!

Ritmesteren. Men, jeg faaer at bede Dem om Forladelse, Hr. Pastor! Jeg havde ikke ventet denne Tilstaaelse af Deres Mund.

Præsten. Bør jeg være utaknemmelig mod min Skaber, som skienkede mig Sundhed og Munterhed i min Alderdom, og gav mig saa mange Fadergloeder? Mod mine Medmennesker, som alle-vegne komme mig imøde med kierlig Velvillie? Mod et Fædreland, som jeg skylder min fædelige og aandige Dannelse? Mod en Stat, som vedligeholder det største Gode for mig, Friheden?

Ritmesteren. Og dog! — var det ikke denne Bye, Hr. Pastor! som i Fior blev saa haardt hiemsøgt af Krigens Rædsler?

Præsten. Det er sandt: Krigen har saaret mig haardt. Den berøvede mig en kier Søn, min Alderdoms Støtte og Glæde; den skildte mig ved mit timelige Gods; det er Prøvelser, som gaae over igien, og som Gud sender, for at giøre os desto mere skikkede til, at modtage en varig Lyksalighed. — Gud skee Lov! — De ere overstandne.

Greven. De er, i Sandhed! et lykkeligt Menneske!

Præsten. De skal personlig overbevise Dem derom. (Gaaer.)

Tredie Optrin.

Greven og Ritmesteren.

Ritmesteren. En fortræffelig gammel Mand!

Greven. Det sande Billede paa patriarkalsk Jevnhed, paa rene Sæder og Giestmildhed. — Ak, lader os tilstaae, Hr. Ritmester! at et sligt Anfigt altid er en stum Bebreidelse mod os lastefulde og forkeerte Beboere af de større Stæder.

Ritmesteren (som tager et Livstykke og en Handske op af en Stol.) Et Livstykke! See der! Denne Form røber en smuk og smækker Skabning, og denne, meget forkrøllede Handske, viser en allerkiereste lille, rund, geskiæftig Haand. Her hedder det: ex ungue leonem! Jeg vil vædde paa, at her findes en smuk lille Datter i denne Præstegaard.

Greven. Hvad dog saadan en Husarritmester har for en fiin Næse! og hvor han dog forstaaer sig paa, af Huset at kiende Sommerfuglen, som er krøben ud deraf!

Ritmesteren (som tager en Straahat op.) Endnu mere: jeg vædder paa, at hun er lyshaaret.

Greven. Jeg vædder paa, at hun har sorte Haar: hvad vædde vi om?

Ritmesteren. Om Udstyr til den dydigste Bondepige i Byen.

Greven. Lad gaae! Præsten skal udsøge hende.

Ritmesteren. En vanskelig Opgave! — Men, i Forveien kan jeg sige Dem, at De har tabt. Her i Straahatten sidder et lysegult Haar.

Greven. Det er endnu intet tilstrækkeligt Beviis.

Ritmesteren. Der kommer Beviset selv. — De har tabt, Greve!

Fjerde Optrin.

De Forrige. Præsten og Elise.

Greven. Deres Jomfrue Datter?

Præsten. Min Datter Elise, som, siden Herren tog min Hustrue til sig, er baade en omhyggelig Hunsmoder for mig og en kierlig Moder for to uopdragne Sødskende.

Elise (ueier taus, og dækker derpaa Bordet.)

Greven. Elise! — et Navn, som minder om et skiønt, qvindeligt Mønster.

Præsten. Mønster? Aha! Jeg forstaaer Dem: om "Elise, "eller Qvinden, som hun skulde være." Ak, Hr. Greve! Vi ere her saa lidet bevandrede i Romanlæsningen, at vi forud maa tilstaae vor Uvidenhed. Det er Naturens Bog, som vi desto flittigere læse i, og De ville tilstaae mig, at den rigeligen har udøst sit Overflødighedshorn over vore Marker.

Greven. En skiøn Natur smiler ad Dem: Det er sandt. — Dog, inden jeg glemmer det, Hr. Pastor! Jeg skal nedlægge Gevinsten for et Væddemaal i Deres Hænder.

Præsten. Det var meget!

Greven. Det angik det Spørgsmaal: om den, som eier denne Straahat, har lyse eller sorte Haar. — Jeg væddede paa sorte, og har tabt Væddemaalet.

Elise (gaaer forlegen ud.)

Femte Optrin.

De Forrige uden Elise.

Præsten. Min Datter har lysegule Haar, som De seer, og jeg maa med en vis faderlig Forfængelighed rose af, at dette Haar saaledes, som det endnu i Fior flød ned over hendes Skuldre, saa at sige, var en Naturfieldenhed. — Desto gaadefuldere er det for mig, at Pigen med Eet havde den sælsomme Grille, at denne skiønne Prydelse for et menneskeligt Hoved vanzirede hende. Kort! en vis Dag, den samme, paa hvilken Herren desuden havde paa-

lagt mig haarde Prøvelser — thi, det var den Dag, da Fienden med stormende Haand indtog denne Bye — paa denne Dag altsaa var hendes lange, lyse Haar pludseligen forsvundet af hendes Hoved.

Greven (afsides.) Ha, min Formodning!

Ritmesteren. Den samme Dag, som kostede mig et Been.

Præsten. Hidindtil har det endnu ikke igien faaet fierde Delen af sin forrige Længde, da det tilforn naaede hende ned over Knæerne.

Greven. Og, er De da vis paa, at hun ikke havde nogen anden Hensigt dermed?

Præsten. Modedaarskab! jeg forsikkrer Dem, intet andet end Modedaarskab, som ogsaa hos os Landsbyefolk over sit Herredømme. Dog er det mig ubegribeligt, hvorledes hun netop paa hin skrækkelige Dag kom paa det sælsomme Indfald.

Greven. Vel sandt.

Præsten (tager et Knippe Nøgler ned fra Væggen, og gaaer ud.) De undskylde — —

Sjette Optrin.

Greven. Ritmesteren.

Ritmesteren (gaaer fortrædelig op og ned.)

Greven (afsides.) Jeg vædder paa, at det er hende. — Nu skal jeg nok forskaffe mig Lys. — Hvad er der, Ritmester?

Ritmesteren. Forbandet!

Greven. Hvad bander du over?

Ritmesteren (stamper i Gulvet.) Det fordømte Træebeen!

Greven. Det er, paa min Ære! første Gang, jeg hører Ritmester von Helmburg tale saaledes.

Ritmesteren. Og første Gang, at jeg, ved at see et Fruentimmer, føler, — at jeg er en Krøbling.

Greven. Aha! stikker det deri?

Ritmesteren. Ja, Greve! Jeg tilstaaer Dem: denne Pige — kort sagt, jeg er færdig, at gaae fra Vid og Forstand.

Greven. Troe De mig: Gud Amor giør i vore Dage Lykke, endog paa et Træebeen.

Ritmesteren. Bah!

Greven. Jeg saae ret godt, med hvad for et Blik hendes Dueøine hvilede paa den blomstrende, pyntede Krigshelt og paa hans Jernkors.

Ritmesteren. Medlidenhed, — en Almisse, som man kaster hen til enhver Krøbling.

Greven. Mere, end Medlidenhed, siger jeg Dem: Velbehag, inderligt Velbehag.

Ritmesteren. Ak! jeg er ingen Nar, Greve! — Dog, nok derom! du, Træbeen, skal ikke forspilde mig mit gode Lune. — Og, i Grunden er jeg jo ogsaa ganske vel tilfreds med dig. — Lad mig engang berømme dine Fortrin. — For det første bevarer du mig fra Daarskaber; om det ellers er en Daarskab, at bøie sin Nakke under et Qvindeaag.

Greven. Bravo! — For det andet piner ingen Ligtorn og ingen Podagra mig mere paa den Side.

Ritmesteren. Ingen Skoe trykker dig, og man kan ikke længer lægge Beslag paa dig paa Baller og til saadanne Hoverietienester.

Greven. Og, regner du da den Ære, at have ofret en Fod for Fædrelandet og den hellige Sag, for ingen Ting? O, min Broder! ved Siden af Eders stive Been staaer jeg med begge mine

friske og sunde Been som en sand Krøbling, tager Hatten af, og raaber: længe leve hver hrav Mand, der, foruden sit Træebeen — bærer et Jernkors!

Ritmesteren. Han leve! — For Tusende og alle Ulykker! hvad hindrer mig vel i, med mit Træebeen at giøre Krigsdansen med endnu en Gang?

(Syngende og stampende vældigt omkring:)

Frisk op, Kamerader! til Hest! til Hest!
for Frihed at stride, som hver kan bedst —

Syvende Optrin.

De Forrige. Præsten med tvende Flasker Viin, som han sætter paa Bordet, og Elise, som bærer Maden. Siden en Tiener.

Præsten. Nu, mine ærede Giæster! hvis De behage? (Han træder med foldede Hænder hen for Bordet, ved hvilket han, efter en kort Bøn, sætter sig. De Andre følge hans Exempel. Elise lægger fore.)

Præsten. Undskyld gunstigst Mangelen paa Sølvskeer. Der var en Tid, da jeg ogsaa havde et Dozin at befale over — men — —

Greven. Fiendens Rovsyge?

Præsten. Han har kun levnet os Lidet; det er sandt. — Dog, endog sin Fiende bør man lade vederfares Ret: mine Sølvskeer har han ikke forgreben sig paa.

Ritmesteren. Fordi han ikke fandt dem mere. Jeg forklaaer Dem: De havde allerede ofret dem paa Fædrelandets Alter. Ikke sandt?

Præsten (undvigende, i det han fylder Glassene.) Det er en glædelig Følelse, at see den Iver, med hvilken der fra alle Sider ofres til det hellige Formaal; og hver Gang, jeg læser Aviserne, dvæler mit Øie stedse helst ved den Artikel: Fædrelandskierlighed. (Han reiser sig op og hæver sit Glas i Veiret.) Fædrelandets Skaal! Den retfærdige Sags Skaal! Vor gode Konges Skaal!

De Andre (klinkende.) Kongens Skaal!

Greven (efter et Ophold.) De bringer mig der paa mit Yndlingsthema, Hr. Pastor! paa de qvindelige Kunstflidsselskaber. — De troer ikke, hvor mange og hvor mange Slags, de Gienstande for den qvindelige Hunsflid ere, som sammendynge sig i deres offentlige Udstillinger. Men, een Kostbarhed fandt jeg der, som fremfor alle de andre syntes mig, at burde glimre i et Kunst- eller Naturaliekabinet, og jeg kan sige, at jeg har ladet det koste mig Noget, at komme i Besiddelse deraf.

Præsten. De giør mig nysgierrig.

Greven. Kun Taalmodighed! De skal strax faae den at see; thi, jeg fører den overalt med mig, fordi det er en af mine Svagheder, at prale med slige Sieldenheder. — Hei, Frits!

En Tiener (træder ind.)

Greven. Den lille Kasse i rødt Karduan! Bring mig den strax herop! — Her er Nøglen til Kufferten.

Tieneren (gaaer.)

Greven. Jeg maa sige Dem: jeg er en lidenskabelig Raritetkræmmer. De finder i mit Kabinet en Samling af de uskatterligste Rariteter, i Særdeleshed qvindelige: f. E. Lucretia's Fingerbøl, Penelopes Spinderok, Susannes ene Ørenring, en af Cleopatras Tøfler, og endogsaa en af Xantippes Fortænder.

Ritmesteren. Ikke ogsaa en Stump af Jakobs Himmelstige eller Noget af det egyptiske Mørke?

Præsten. Lad Hr. Greven blive ved sin Troe, Hr. Ritmester! Troen giør jo salig.

Tieneren (bringer den lille Kasse.)

Greven. Men, blandt alle mine Kostbarheder er denne her den kostbareste. (Han aabner Kassen, og tager en lysegul Paryk frem.) Seer De der! Hvad synes Dem om denne lysegule Paryk?

Elise (viser Bestyrtelse.)

Præsten. Et deiligt, krøllet Haar. — See dog, Elise! Herved falder dit Haar mig ind, du lille Taabenakke!

Elise. Mit var langt fra ikke saa langt og smukt, kiære Fader!

Greven. Disse lysegule Lokker, huide Elise! faldt engang som et Offer paa Fædrelandets Alter — for den Piges Sax, hvis Hoved de smykkede.

Elise (meget bestyrtet, afsides.) Jeg er forraadt.

Præsten og Ritmesteren. Hvorledes er dette at forstaae?

Greven. Hun skiar dem rent bort af Hovedet, for at forvandle dem til Penge, og med disse — at lade en haardt saaret preussisk Officier helbrede.

Elise (afsides.) Ja, jeg er røbet.

Præsten. En ædel Daad!

Ritmesteren. En meget ædel Daad, paa min Ære! Jeg gad kysse den Pige: jeg kunde falde paa Knæ for hende og tilbede hende.

Greven. Virkeligen, Hr. Ritmester?

Præsten (sagte til Elise.) Ak Elise! hvorfor giorde du ikke det Samme?

Elise (holder et Tørklæde for Ansigtet, og vil snige sig ud.)

Præsten. Bliv, mit Barn! Frygt ingen Bebreidelser: jeg kiender jo dit Hierte.

Greven (afsides, med neppe undertrykt Glæde.) Det er hende! — Ved Gud! Det er hende!

Ritmesteren. Saadant qvindeligt Heltemod! saadan Seier over qvindelig Forfængelighed, hvorved hun berøvede sig den skiønneste Prydelse!

Greven. Og, hvad siger De dertil, huide Elise?

Elise. Jeg?

Greven. Behager dette Stykke Dem?

Elise. Tilvisse — men —

Greven. Men?

Elise. Det er maaskee aldrig faldet Pigen ind, at man vilde giøre saa meget Væsen af dette lidet Offer.

Præsten (bebreidende.) Dette lidet Offer? — Elise!

Elise. Nu, jeg mener kun, kiere Fader! at det maaskee har kostet hende mindre Selvovervindelse, end de Herrer troe, fordi — fordi Haarene jo voxe igien.

Præsten. Elise! Vil du nedsætte denne skiønne Handling?

Elise. Vist ikke, kiere Fader! Men, hvor kunde hun vel andet, end give en unyttig Prydelse bort, for — at udøve en hellig Pligt?

Præsten. Ja, derpaa kiender jeg min Datter igien. Hum, mine Herrer! havde sikkert handlet ligedan.

Ritmesteren og Greven. O, sikkert!

Greven. Men, endnu Eet! — Veed De ogsaa, hvem det er, for hvem dette Offer blev bragt?

Ritmesteren og Præsten. Nu da?

Greven (pegende paa Ritmesteren.) Her sidder han.

Ritmesteren. Greve!

Præsten. Ih, hvad siger De?

Elise (glad forskrækket.) Min Anelse!

Ritmesteren. Greve! De spøger.

Greven. Nei, min Ven! Jeg spøger ikke. Vel er det forbudet mig, at sladre af Skole; men, hvem kan vel andet? — Kort, kiere Ritmester! De er den Lykkelige, af Kierlighed for hvem disse lysegule Haarlokker — faldt.

Elise (afsides.) Jeg forgaaer.

Ritmesteren. Umuligt, min Ven! — Vel veed jeg, at jeg har en ubekiendt Velgiører, som skal boe i Hovedstaden, at takke for min Helbredelse — mere kunde jeg jo aldrig faae udaf Krabaten — men, at det skal være saaledes .... Hvoraf kom det sig da, at De, vort fortrolige Venskab uagtet, hidindtil aldrig aabagede mig denne Hemmelighed?

Greven. Som sagt, Pigens udtrykkelige Forbud paalagde mig Tavshed.

Ritmesteren. Jeg besværger Dem, min Ven! nævn mig denne Engel, for at jeg kan fremstamme hende min Tak.

Greven. Ja, hvo denne Engel egentligen er, derom er jeg endnu ikke ganske i det Rene. Men, saa meget haaber jeg dog at være paa Spor derefter, at jeg tør paastaae, hun maa findes i denne Egn.

Præsten. I denne Egn?

Greven. Ikke sandt, Ritmester, det er denne Bye, hvor De saaret kom i fiendtligt Fangenskab?

Ritmesteren. Jo rigtigt — men —

Aattende Optrin.

De Forrige. Gutknecht.

Gutknecht (lurende ind ad Døren.) Jeg vil anbefale mig, lille Jomfrue! (Han faaer Øie paa Ritmesteren.) Ei, for Pokker! Hr. Ritmester!

Elise (afsides.) O vee! nu er det røbet.

Ritmesteren. Gutnecht! — Hvad Fanden er du her efter?

Gutknecht. Ja, det samme vilde jeg spørge Dem om, naar Jomfruen ikke sad ved Siden af Dem, og naar Hr. Greven ikke holdt Haarene der i sin Haand.

Greven (reisende sig fra Bordet.) Aha! der have vi Forræderen! (De Andre staae ligeledes op fra Bordet.)

Gutknecht. Ja, vink De kun, lille Jomfrue! Nu hielper der dog ingen Benægtelse mere. De seer jo, at vi ere forraadte. Men, hvorledes Hr. Greven er kommen paa Spor efter Dem, gaaer over min Forstand; thi, jeg kan giøre en hellig Eed paa, at Deres Navn lige indtil nu ikke er kommen over min Tunge. — Hr. Greve! Det skal De bevidne.

Ritmesteren (slaaer sig for Panden.) Jeg Kortsynede! De altsaa, skiønne Elise? De er denne Engel? O, lad mig trykke Deres Haand til mit Hierte: denne Haand, der bragde Fædrelandskiærligheden saa skiønt et Offer! Sproget er alt for fattigt, til at laane mine Følelser Ord.

Elise. Beskiæm mig ikke, Hr. Ritmester! De giør virkeligen alt for meget af denne Handling. Er jeg ikke tusendfold belønnet ved den Glæde, at see Dem helbredet?

Ritmesteren. O, hvor uendeligen kiert er dette Træebeen mig nu; thi, hver Gang, jeg seer paa det, vil det minde mig om Deres Daad. — I Sandhed! om der i dette Øieblik kom en Saarlæge, og vilde igien sætte mig det tabte Been paa, vilde jeg ikke give dette Træebeen bort.

Præsten (hæver de foldede Hænder i Veiret.) Jeg takker Dig, Gud! — Din Tiener er uværdig til den Glæde, som du har beredet ham. — Min Datter! Din Daad er optegnet hisset. — Hr. Ritmester! tvivler De endnu om, at jeg er en lykkelig Mand?

Ritmesteren. De er den lykkeligste Mand; den misundelsesværdigste Fader. (Med Smerte.) O, at jeg ikke ogsaa tør kalde Dem Fader! (Han holder Elises Haand i sin, og seer hende med glædedrukkent Blik i Øinene, hvilke hun undseeligen slaaer ned.)

Gutknecht. Men, hvordan har det sig da nu, kiere Jomfrue? Vil De nu ogsaa nægte, at modtage Ringen? De vilde, paa min Tro! derved give min stakkels Ritmester et dybt Saar i Hiertet. (Han stikker hende Ringen paa Fingeren. Hun lader det skee.)

Præsten (holder sin høire Haand velsignende paa Elises Hoved)

Greven (tager hans venstre Haand, og lægger den paa Ritmesterens Hoved.)

Greven. Saaledes er det rigtigt! — Velsign Deres Børn, Hr. Pastor! thi, dette Baand er knyttet i Himmelen.

(Forhænget falder.)

Forklædningerne.

Et Lystspil

i

tvende Optoge

af

A. v. Kotzebue.

Oversat

af

G. L. Bang.

Kiøbenhavn, 1818.

Trykt og forlagt af Gerhardt Bonnier.

Personerne.

Kurlei, en Klædefabrikant i Pommersvalde.

Leonore, hans Datter.

Madame Wilneck.

Frands, hendes Søn.

Madame Kastekjep, en Uldhandlerske fra Kniffelsberg.

Lorents, hendes Søn.

(Handlingen foregaaer i den lille Bye Pommersvalde. Skueplads-sen forestiller et Værelse med trende Døre i Kurleis Huus.)

Første Optog.

Første Optrin.

Leonore (allene, strikkende.)

Den Strikken er dog sandeligen en kiedsommelig Beskiæftigelse. En Moder, kan jeg vel begribe, kan glæde sig ved at strikke en Strømpe, som skal bedække hendes lille Yndlings Fod; men, en Pige, som endnu intet Aag bærer, spænder nødigen sine Fingre i Garnets Aag. Ja, dersom Fingrene endda vandt derved, som ved Harpespil — men, her giøre de lutter krumme Katterygge. —

Musæus har et eller andet Sted sammenlignet Romanen med en Strømpe. — Ak! min Roman er, desioværre! snart til Ende, omendskiøndt den neppe har begyndt. Skiebnen lod mig tabe saa mange Masker, at jeg maatte vikkle hele Strømpen op igien. — Men, at Frands nu gauske skyer mig — ikke vinder Traaden op, men river den over, det maa den store Strømpefabrikant Amor tilgive ham! — Der er nu allerede gaaen to Dage,

hvori den Vildkat ikke har ladet sine sorte Øine spille her. — Rigtigt nok vil min Fader forbyde ham Huset; men, han veed jo dog ret vel, at mit Hierte-Parlament har vægret sig ved, at tage slig Befaling til Protokols. Huset er jo intet forhexet Slot, og vor Lænkehund ingen Drage. — O, Frands! elskede du mig oprigtigt; det vil i Pigesproget sige saa meget, som saadan en Smule til Naserie, — havde du for længe siden banet dig en Vei til mig.

Andet Optrin.

Leonore. Frands (som Vognmand)

Frands (med forvendt Stemme) Med Forlov, hierte Jomfrue! Er dette ikke Klædefabrikant Curleis Gaard?

Leonore. Jo, min Ven! Hvad godt vil han ham?

Frands. Ih nu, det Gode har jeg funden.

Leonore. Men, hvad vil han da?

Frands. Hvad jeg vil? — Jeg er en Vognmand; jeg har en Fragtvogn med sex Heste for; jeg kommer fra Westphalen; jeg skal til den store Messe i Leipzig; jeg har Plads endnu tilovers paa min Vogn; jeg vilde derfor spørge, om Hr. Curlei ikke skulde have nogen Fragt for mig.

Leonore. Det troer jeg neppe. Men, hvor kommer det sig, at han er reist saa langt kun med halv Fragt?

Frands. Ih nu, jeg troer, jeg har fuld Fragt; men ikke paa Vognen.

Leonore. Hvor da?

Frands. Paa Hiertet.

Leonore (som hidindtil ikke har seet paa ham, studser og betragter ham.) Han er mig en snorrig Vognmand.

Frands. Mine Heste seer ud som Svaner, og min Vogn som en Muslingskal. Lyster Jomfruen, at sætte sig op paa den, saa troe alle Folk, at jeg kiører for Venus.

Leonore (seer i Veiret og kiger op under hans nedslagne Kasket.) Er han ogsaa virkeligen en Vognmand? — Strik! Er det dig?

Frands (tager Kasketten og en Nathue af — med sit sædvanlige Maal.) Ja, bedste Leonore! men, ingen Strik.

Leonore. Hvem jeg altsaa har giort Uret.

Frands. Du troede kanskee, at jeg ikke elskede dig længer?

Leonore. I hele to Dage har du ikke ladet høre fra dig.

Frands. Har du ikke hørt mine Suk?

Leonore. O, Suk svalme ikke Amors Seil.

Frands. I vore Dage kan der dog vindes endeel ved Suk.

Leonore. Hos min Fader ikke.

Frands. Hvad har han mod mig?

Leonore. Han kan ellers ganske godt lide dig; men, jeg er næsten bange for, at han allerede har lovet mig bort.

Frands. Ligemeget, naar kun ikke dit Hierte giver mig Nei.

Leonore. Et godt Barns Hierte banker ængsteligen, naar ikke Faderen lægger sin Haand signende derpaa; og fornemmeligen nu, da min Fader paa nogen Tid har været saa tungsindig, eller sygelig —

Frands. Jeg skal nok helbrede ham.

Leonore. Det frabeder jeg mig. Han giver sig, dessværre! kun alt for meget af med Qvaksalvere.

Frands. Hvad Dag, jeg vil, kan jeg blive Doktor.

Leonore. Dig havde han saa ingen Tillid til.

Frands. Det fandt sig nok. Lad mig kun først vise mig med en anden Næse.

Leonore. Hvor vil du tage den fra?

Frands. Lad du det være min Sorg. Nuomstunder mangler man ikke Næser, baade af Vox og Pandehuder.

Leonore. Den stakkels Pande.

Frands. Det afbøder i Ægtestanden for andre slemme Tilfælde.

Leonore. Kun taaler jeg ikke, at min Fader sættes nogen Vornæse paa.

Frands. Vær du kun rolig; jeg skal ikke glemme, at han er din Fader. Jeg forlanger ei heller andet af dig, end en Krog heri Huset, hvori jeg kan slaae min Taskenspillerbod op.

Leonore. I mit Kammer maaskee? Det bliver der Intet af.

Frands. Vist ikke! Saa langt fra dit Kammer, som dig selv lyster; naar jeg kun bliver dit Hierte nær.

Leonore. Men, hvortil?

Frands. For at skyde efter Frue Fortuna, om hun kanskee skulde flyve forbi; for at spille en eller anden Rolle, ligesom det kan træffe sig til.

Leonore. Men, jeg indseer ikke hvad, der kan træffe sig.

Frands. Mange Ting, som du ikke drømmer om.

Leonore. Velan! Her er Døren til min Faders Uldmagazin.

Frands. Der kan jeg faae et blødt Leie.

Leonore. Det er, desværre! tomt.

Frands. Desto sikkrere er det.

Leonore. En anden Dør, som blot er laaset indvendigen fra, gaaer lige ud til Gaden.

Frands. Bedre kunde jeg ikke bestille Skuepladsen for mig. Saa kan jeg uformærkt hente alt hvad, jeg behøver; og, saa ofte, mig lyster, vise mig i denne Sal, snart herud, snart herind, (pegende paa Sidedørene og Døren i Baggrunden) som en sand deus ex machina.

Leonore. For det første raader jeg dig, ikke at giøre Bekyndelsen med, at komme, men heller med at gaae; thi, der seer jeg seer min Fader komme fra sin Valkemølle.

Frands. Lad ham komme. (Med den paatagne Stemme.) Min kiere Jomfrue; naar mine Heste komme for Døren og den lystige Knegt, som man kalder Elskovsguden, møder til ret Tid, saa kiøre vi endnu i Dag til den store Messe, hvor Handelsmanden Hymen & Compagnie sælger Rosenkiøderne. (Gaaer ud ad Døren paa høire Haand.)

Tredie Optrin.

Leonore (allene.)

Guld og Roser — under hint skiules Pillerne, under disse Lænkerne; men, Guldet bliver ikke længe siddende og Roserne visne snart. — Ak ja! slige Tankesprog vide vi Piger udenad, og alligevel — hver Gang en Rose vinker — troe vi, at gribe det evige Foraar. — Bedre er sagtens min Frands, end de vindige Puslinger, som vimsede omkring mig i Hovedstaden; ærlig er han, og altid munter; man tør nok vove det med ham. — Men, et Vovestykke bliver det dog altid. — — Naar min Fader dog bare vilde lade sin Grille fare, at giøre mig med et Menneske, der er ligesaa fremmed for mig, som Manden i Maanen. — Hans Moder har sendt hans Portrait — men, er Penselen vel i Stand til, at sige mig, om Gienstanden selv er et Fiog?

Fierde Optrin.

Curlei. Leonore.

Curlei (læsende i et Brev.) Saa? saa? saa? Godt, at vi i Tide faae det at vide.

Leonore. God Morgen, kiere Fader!

Curlei. Gud være med dig, mit Barn! Naa! hvorledes staaer dit Barometer?

Leonore. Endnu bestandigt paa Regn.

Curlei. Det smukke Veir kommer fra Østen. Forstaaer du mig? Den lille Bye Kniffelsberg ligger i Østen.

Leonore. Jeg har aldrig i mit Liv vidst hvor, Kniffelsberg ligger; og skal nu saa dyrt kiøbe mine geographiske Kundskabers Forøgelse!

Curlei. Min Gud, saa see dog bare først den unge Hr. Lorents Kastekiep.

Leonore. Allerede Navnet er græsseligt! Hvor kan De givte Deres Datter bort til en Mand, der hedder Kastekiep?

Curlei. Naa, det fattedes endnu, at man ved at vælge en Mand ogsaa skulde tage Hensyn paa Navnet. Kastekieppene ere en gammiel Familie. Da det nu er nokkom bekiendt, at ingen Familie kan vorde gammel uden Fruentimmer, saa maa der dog vel hidtil altid have været nogle, som ikke stødte sig over Navnet.

Leonore. Var han endda en Digter, kunde man døbe ham om.

Curlei. Nei, Digter er han ikke, saavidt jeg veed.

Leonore. Men, en Dummian, siger Folk,

Curlei. Ak, kiere Barn! hver Mand har sine Feil, og, Dumhed er sandeligen ikke den værste; det skal mangen Kone sande med mig.

Leonore. Kan være. Havde De ladet mig opdrage her i vor liden Bye, vilde jeg ogsaa have været nøisommere i mine Fordringer. Men, da jeg nu er dannet i Hovedstaden —

Curlei. Gives der da ingen Dumrianer i Hovedstaden?

Leonore. Det var Synd, at sige andet.

Curlei. Og, hvad gaae og giælde de der for?

Leonore. Sommetider for ret meget.

Curlei. Nu, altsaa —

Leonore. Jeg vil jo gierne tilstaae, at en Pige ikke i Forlegenhed regner det saa nøie. Jeg har seet mangen smuk Blomst blive plukket af plumpe Hænder. Men, hvorfor skal jeg — i en Alder af atten Aar — elsket af et vakkert ungt Menneske —

Curlei. Mener du denne Frands Wilnek? Den Vindbeutel?

Leonore. Det holder man ham for, fordi han altid er munter og lystig. Det er kun de alvorlige Vindbeutler, som ere utaaleligе: og dem gives der mange af. Naar De kiendte min Frands nøiere, —

Curlei. Var det kanskee muligt, at jeg kunde lide ham. Men, desto værre!

Leonore. Destoværre?

Curlei. Naturligviis. Thi, kort og godt: du, min kiænne lille Datter paa atten Aar, du er endnu ikke i Knibe; men jeg, din gamle Fader —

Leonore (forskrækket.) Hvorledes forstaaer jeg dette?

Curlei. Med min Klædefabrik vil det ikke gaae mere.

Leonore (sukkende.) Jeg har formodet det.

Curlei. Engellænderne have ødelagt mig.

Leonore. De ædle Engellændere?

Curlei. Uden Uld kan jeg ingen Klæde giøre —

Leonore. Det er begribeligt.

Curlei. Og uden Penge ingen Uld kiøbe —

Leonore. Meget naturligt.

Curlei. Paa Lykke og Fromme at tage paa Borg — dertil er jeg for ærlig.

Leonore. Der er ingen Ting, en ærlig Mand vanskeligere lærer, end den Kunst, at borge.

Curlei. Madame Kastekiep i Kniffelsberg er en berømt Uldhaudlerske —

Leonore. Berømt og berygtet.

Curlei. En rig Enke.

Leonore. Som allerede i mange Aar har leveret Dem Deres Uld.

Curlei. Naar den betales.

Leonore. Nu giætter jeg, destoværre! —

Curlei. Din Forbindelse med hendes Søn —

Leonore. Bringer De m igien ind i Ulden?

Curlei. Jeg er, destoværre! nødt til, selv at tage hende.

Leonore. O vee!

Curlei. Ellers lukker hun ikke Pungen op.

Leonore. Saadan en Stedmoder —

Curlei. Kiender du hende da?

Leonore. Hendes Svigerinde, Madame Wilnek, har ofte fortalt mig om hende.

Curlei. Det kan man ikke stole paa. De to Svigerinder hade hverandre som Ødderkopper, uagtet de aldrig have seet hverandre.

Leonore. Men, kiender De ikke ogsaa Madame Kastekiep blot af Handelsbreve?

Curlei. O, jeg har indhentet Efterretninger baade fra den Ene og den Anden.

Leonore. Og, hvorledes lyde disse Efterretninger?

Curlei. Ih nu; hun skal rigtigt nok være en Smule høslig.

Leonore. Det vilde da ikke sige Noget.

Curlei. Hun skal føre et strengt Regiment i sit Huus.

Leonore. Ligemeget, om hun er streng, naar hun kun er retfærdig.

Curlei. Lidet karrig —

Leonore. Det er flemt.

Curlei. Ogsaa noget misundelig.

Leonore. Over hvem?

Curlei. Over alle dem, som gaae omkring og tigge.

Leonore. Men, for Himmelens Skyld! Saadan en Ægtemage —

Curlei. Det er et surt Æble.

Leonore. Og alligevel vil De bide i det?

Curlei. Fordi jeg ellers tilsidst slet ikke har mere, at bide i. Endnu agte mine Medborgere mig, fordi de troe, at jeg er rig: thi, Penge og Agtelse boe altid under eet Tag.

Leonore. Destoværre!

Curlei. Jeg har Haab om, at vorde Borgemester, men, mærker Man, at det happrer for mig, saa er der ingen Dagtønner mere, der tager Hatten af for mig. Det holder jeg ikke ud! Før ægter jeg Fanden selv!

Leonore. Og gior Deres Huus til et Helvede. Saaledes fluttes Ægteskaberne i Himmelen.

Curlei. Til Lykke er Madame Kastekjep den største Deel af Aaret paa Reiser; tager omkring paa alle Skøserier, alle Markeder.

Leonore. Midlertid have vi Pusterum.

Curlei. I dette Øieblik er hun paa Messen i Leipzig. Paa Hiemveien vil hun see ind til os; men, uden at være kiendt.

Leonore. Hvorfor det?

Curlei. For at udforske mine Omstændigheder, inden hun indlader sig med mig.

Leonore. Og det melder hun Dem selv?

Curlei. Vist ikke. En ærlig Handelsven har røbet mig det. I dette Øieblik fik jeg dette Brev. Jeg skal vente hende hver Dag.

Leonore. En glædelig Forventning!

Curlei. For desto sikkrere at skuffe mig, vil hun komme i Mandfolkeklæder.

Leonore. En gammel Kone i Mandfolkeklæder? Og hende skulde vi ikke kiende?

Curlei. Paa sine Reiser bruger hun gierne Mandfolkeklæder — for Begvemmelighedens Skyld — og skal ret godt vide, at skikke sig deri. Derfor, kiere Leonore! maa enhver Fremmed, som i disse Dage kommer til os, modtages med den største Høflighed, om han saa endog saae ud som en Baschkir.

Leonore. Bringer hun da sin kiere Søn med?

Curlei. Nei, den lille Søn bliver smukt hiemme i Knifelsberg, og skal ikke vise sig, forinden Hovedsagen er bragt i Rigtighed.

Leonore. Nemlig Penge og Uld?

Curlei. Hvad andet?

Leonore. Men, bedste Fader! naar det kun kommer an paa Penge — dem skaffer min Frands Dem ogsaa.

Curlei. Monsieur Frands? Hvor tager han dem fra?

Leonore. Det veed jeg ikke; men, han elsker mig; og, for Kiærlighed er ingen Ting umulig.

Curlei (spottende.) Mener du?

Leonore. Hvormeget behøver De vel?

Curlei. Jeg behøver en dygtig Handelsfælle med femten til tyve Tusende Daler.

Leonore. Smaating.

Curlei. Saa?

Leonore. Nemlig for den, der elsker.

Curlei. Barn! Jeg har ogsaa elsket din Moder; men, saalænge jeg blot førte mit Regnskab i hendes Øine, var hele Overskudet — en kiøn lille Datter.

Leonore. Ih nu! det er heller ikke saa ilde. Lov mig blot, naar Frands skaffer det, De behøver, at kaste Kastekieppene bort.

Curlei. Ha! ha! ha! Hierteligen gierne. Men, husk paa, mit Barn: at Kierligheds Tryllekunster ikke have hiemme, uden i Operaen. I en Klædefabrik gaae alle Ting ganske naturligen til, om saa Amor selv satte sig ved Væverstolen. (Gaaer.)

Leonore. Det ville vi dog see!

Femte Optrin.

Frands. Leonore.

Frands (i sin sædvanlige Dragt.) Ja! Det ville vi see!

Leonore. Har du hørt det?

Frands. Hvert Ord.

Leonore. Nu! har jeg Ret?

Frands. Fuldkommen.

Leonore. Sand Kierlighed kan alt hvad, den alvorligt vil.

Frands. Uden Tvivl.

Leonore. Følgeligen ogsaa grave Skatte.

Frands. Nei, Leonore! Det kan den ikke; og det netop fordi den ikke vil. Penge og Kierlighed passe ligesaa lidet tilsammen, som en Grødpotte og en Urtepotte.

Leonore. Hvordan, Frands? Du vil ikke skaffe Pengene?

Frands. Fy! Jeg gider ikke tænke paa Penge.

Leonore. Kun tyve Tusende Daler —

Frands. Saadan Uberydelighed!

Leonore. Uden hvilken jeg maa blive Madame Kastekiep.

Frands. Før det skal skee, banker jeg Hr. Brudgommen sønder sammen.

Leonore. Hvad hielper det mig, at jeg faaer en sønderslagen Mand?

Frands. Jeg slaaer ham i hiel. Men, for det første maa jeg tilstaae dig, at jeg har giort en dum Streg.

Leonore. Hvor mange af det Slags har du vel giort i dit Liv?

Frands. Jeg holder ingen Dagbog; thi, den, der ikke holder af, at bedrage sig selv, er nødt til, hver Dag at skrive dumme Streger ind deri. Til Lykke giøre vore kiere Samtidige ikke færre saadanne Streger, og saaledes jevner det ene det andet.

Leonore. Lad engang høre: hvilken Lyd har din sidste dumme Streg?

Frands. Den vil skrige følt i dine Øren. Jeg har selv forskreven min Medbeiler.

Leonore. Hvem?

Frands. Monsieur Kastekiep.

Leonore. Er du fra Forstanden?

Frands. O, jeg havde beregnet det fint nok. En saadan Medbeiler kan kun være farlig saalænge, han er fraværende. Saasnart din Fader først lærer, at kiende ham, jager han ham paa

Øieblikket Fanden i Vold. Ak! Jeg vidste jo ikke, at en Anbefalingsskrivelse fra Plutus vilde være tilstrækkelig til, at forskaffe ham en gunstig Modtagelse.

Leonor. Det kan Pokker ikke blive klog paa.

Frands. Om det saa var Simplon selv, skaffer jeg dog den Simplex af Veien igien.

Leonore. Vær rolig; han kommer ikke.

Frands. Troer du det?

Leonore. Hans Moder har skreven, at han ikke skal komme.

Frands. Hvad vædde vi, at han kommer med Ageposten i Dag?

Leonore. Har du kanskee meldt ham, at jeg længes forkærdeligen efter ham?

Frands. Bravo! Les beaux esprits se rencontrent. Ja! jeg har, min Siel! skreven ham til, at du havde forelsket dig i hans Portrait.

Leonore. Gale Menneske!

Frands. At du var paa den bedste Vei til, at sukke dig en Svindsot paa Halsen.

Leonore. Og det skulde han troe?

Frands. En indbildsk Mand troer alt hvad, der smigrer ham, selv om han er en klog Mand. Og nu oven i Kjøbet saadant Fæhoved —

Leonore. Kiender du ham?

Frands. Min kiere Fætter? skulde jeg ikke kiende ham? Lad mig i to Ord fortælle dig min Historie. Jeg burde allerede for længe siden have giort det; men, for lutter Kierlighed har jeg aldrig kunnet komme til.

Leonore. Nu, saa fortæl.

Frands. Min Fader, Madame Kaftekieps Tvillingbrøder, kunde ikke forliges med min Moder. Hvo af dem, der havde Skyld, fømmer det ikke mig, at undersøge. Nok, han løb bort.

Leonore. Det vidste jeg allerede.

Frands. Hvad, der er bleven af ham, maa Guderne vide. Min Moder reiste efter ham; jeg blev ene tilbage. Derpaa lod min Tante mig komme til sig til Kniffelsberg og opdrage tilligemed hendes Lorents; det vil sige: hun lod os rende omkring med hverandre, og, naar Lorents giorde dumme Streger, fik jeg Øretøver derfor.

Leonore. Ei!

Frands. Naar jeg derimod var sulten, fik han at spise.

Leonore. En ypperlig Opdragelse.

Frands. Jeg havde kun ikke Forstand nok til, at finde Smag i denne Fremgangsmaade. Jeg tænkde: min Fader er løben bort fra min Moder, hvorfor skulde jeg da ikke ogsaa kunne løbe væk fra min Tante?

Leonore. Og du løb?

Frands. Ja, jeg løb; men, ikke langt. Thi, da Sulten paa Landeveien pressede Taarer ud af mine Øine, kiørte i det samme en rig Engellænder forbi: han tog mig med sig til Nizza: fattede Godhed for mig, og døde. Hvad, han havde med sig, efterlod han mig. Det var tilstrækkeligt, til at studere for.

Leonore. Og du studerede?

Frands. Fiffiologien i to Aar. Saa var det ude med mine Penge; og min Moder skrev, at jeg skulde komme hiem; thi, hun havde ikke funden min Fader og trængde til Hielp.

Leonore. Saa skyndte du dig da afsted — ?

Frands. Med lette Lommer og let Hierte: thi, dengang havde jeg endnu ikke seet dig. Men, underveis blev jeg opsnappet af et Selskab reisende Kunstnere; og, inden jeg vidste eet Ord deraf, var jeg første Elsker.

Leonore. Elsker?

Frands. Paa Theatret nemligen.

Leonore. Formodentligen var den første Elskerinde lion?

Frands. Bandsat lion! Vi spillede begge to con amore. Alligevel vilde det ikke ret flaske sig for vor Principal. I Mulm og Mørke smurde han Hæle. At betale Gagerne, havde han i Skyndingen glemt. Vi delede Garderoben mellem os, og saaledes har jeg i det ringeste reddet en Kuffert fuld af Theaterklæder, som jeg nu nys har i al Hemmelighed ladet bringe herind i Udmagazinet.

Leonore. Hvortil det?

Frands. For ved Leilighed at spille Giæsteroller.

Leonore. Veed jeg nu Alt?

Frands. Alt.

Leonore. Er jeg din første Kierlighed?

Frands. Lore! see paa mig!

Leonore. Du har saadant et skielmskt Øie.

Frands. Forelsket har jeg rigtigt nok været et Par Gange; men, du er sandeligen! min første Kierlighed.

Leonore. Er jeg ogsaa den Første, som du siger dette?

Frands. Hvo vil regne det saa nøie? Er jeg kanskee den Første, af hvem du lader dig dette sige? Nok, vi elske hinanden i Liv og Død, og dig skal jeg aldrig løbe fra.

Leonore. Amen!

Frands. Jeg hører din Fader. Hurtigt til min Kuffert!

Leonore. Du vil dog vel aldrig vise dig som Fætter Kastekiep?

Frands. Hvad seer du mig an for? Slige forslidte Theaterskif forsmaaer mit Genie. Det, jeg behøvede, at vide, har jeg lært mig til. Planen til Lystspillet er udkastet. Alt bliver spillet paa staaende Fod.

Leonore. Og min Rolle?

Frands. Den første Elskerinde.

Leonore. Naiv eller flœbende?

Frands. Ingen af dem giør mere Lykke paa Skueptadsen. Du maa træde heroisk frem: Jomfruen fra Pemmersvalle. (Gaaer ind i Uldmagasinet.)

Siette Optrin.

Curlei. Leonore.

Curlei. Hør, mit Barn! Det er faldet mig ind, at vi endnu saa meget, som muligt, maa vise den gamle Velstand her i Huset: thi, enhver Fremmed, som melder sig, kan være Madame Kastekiep. Gaae derfor, og rag vor Sunde Sølvtøi frem, og, fremfor alle Ting, det fineste Dækketøi; thi, Linned see Fruentimmerne paa med Falkeøine.

Leonore. Skal jeg ogsaa trække Gardinerne fra Glasskabene?

Curlei. For at min Conchyliesamling strax kunde falde hende i Øinene? Nei, nei! Lad det kun være. Det er en kostbar Kiephest, og Konerne see overhovedet ikke gierne, at deres Mænd ville have nogen Kiephest for dem selv.

Leonore. Da veed jeg dog een, som de godt kunne lide.

Curlei. Og den er?

Leonore. Naar det fornøier Manden, at give sin Kone prav Pynt og Stads.

Curlei. I mine Omstændigheder vilde et Skab fuldt af Modetram ei heller være nogen Ansefaling. Frue Kastekiep er ikke længer ung og forfængelig, ligesom du.

Leonore. O, kiere Fader! Fruentimmerne i en vis Alder — eller rettere sagt, i en uvis Alder — pynte sig ogsaa endnu gierne. (Gaaer.)

Curlei. I det ringeste udenfor deres Huus. Men, Gud forbarme sig! hvordan vise de sig ofte i deres Hiem? — Sagtens ere alle Ting gode nok for Manden. — (Folder Hænderne og seer ned for sig.) Givte mig! — Ak ja! det er en tung Beslutning i min Alder og med min Svagelighed. — Men, min Fabrik — min Ære: — af to Onder, siger Ordsproget, skal man vælge det mindste. Meget naturligt! naar Mennesket kun ikke altid ansaae det, han ikke kiender, for det Mindste!

Syvende Optrin.

Curlei. Frands (som Qvaksalver, fra Bagbøren.)

Frands. Salve mi domine!

Curlei. Skyldige Tiener! Hvo er min Herre?

Frands. Sie will fröie sich, naar Sie mie Namn herer.

Curlei. Det skal fornøie mig. (Afsides.) Det er dog vel aldrig Frue Kastekiep?

Frands. Mit Namn er so bekannt, dat en Bref an mich, met utskrift: Europa, vil ligeso wiss finde mich, som i alte Dage den berømte Boerhave.

Curlei (afsides.) Nei, hende er det ikke. Skiægget er dog for stærkt. (Høit.) Min Herre er altsaa en Doktor?

Frands. Doktor Mustapha Bullenbeißer.

Curlei. Det er saamænd første Gang, at jeg hører det Navn.

Frands. Liegt Deres's Stadt denn i Monen? Hab De nit de mindste hert or lest i de Zeiten um de stur Experiment, hvat ich har budt mich til, at gere?

Curlei. Nei!

Frands. Ich har i min Besitzdom en unfehbahrlich Mittel mot den Bißen af gale Hunde.

Curlei. Saa?

Frands. Ok derfüre har ich immer en gal Hund met mich.

Curlei (forskrækket.) Hvad?!

Frands. Ach, ich maa kumme wo ich vill, so opfordrer ich de Hrr. Gelehrte til, at lasse sich bisse af min gale Hund, und den Øigenblik forsege den Kraft af min Mittel.

Curlei. Ja saa! Er der mange, som have underkastet sig det Forsøg?

Frands. Keener! — Nicht, Een eenziger.

Curlei. Det troer jeg nok.

Frands. Ah! manchen En hatte alterede den Bissen, aber wiste dat inte, und versmaaede min Help, und Andere fehlede Fortroen til min Kunst.

Curlei. Men, jeg tilstaaer ogsaa, min Herre! at der hører meget til, at fortroe eller betroe sig til Deres Kunst.

Frands. Aber det hauber ich at finne hos Dem.

Curlei. Jeg er ingen Lord.

Frands. Wann ich Dem aber ferzæller, dat ich har lassen mich bisse drei Gange. Hier skal De see de Arr.

Curlei (for sig selv.) Jeg bliver halot for bange for den Karl.

Frands. Ich schmigrer mich derfüre —

Curlei. Nei, jeg skal meget have mig ethvert Forsøg paa mig frabedet. Jeg har rigtigt nok oplevet Adskilligt i mit Liv; men, endnu har Ingen anmodet mig om, at jeg skulde probere, at lade mig bide af en gal Hund.

Frands. Ja! man muß alles in der Welt probiren; und jeg herer auch, dat De laborerer af unterskiedlike Abnormitäten.

Curlei. Abnormitäten? Hvad er det for noget Kram?

Frands. Et nyt Wort po Siegdume.

Curlei. Altid nye Ord paa gamle Ting. — Ja, destovørre! er jeg ofte sygelig og hypochonder.

Frands. Haber De denn seen Dem um in Deres's eigen Leib?

Curlei. Jeg er jo ikke af Glas.

Frands. Ich skal Dem magnetisere.

Curlei. Oh Snak! Jeg er jo intet Fruentimmer.

Frands (afsides.) Saa han ogsaa har Nys om, at det kun er Fruentimmer, man kan narre dermed. (Hoit.) Wohlan, min Herre! Formag ich nicht, at forskaffe Dem medicinsk Helf, so har wenigstens Zufellet sat mich i den Standt, dat vise Dem en stur Dienst.

Curlei. Og den skulde bestaae i — ?

Frands. In en Efterricht, dat nicht will sey Dem gleichgültig at erfaren. Ich kumme so effen fra Kniffelsberg.

Curlei. Fra Kniffelsberg? Ei!

Frands. Ich har der habt dat Fergnügen, at curir en gewiss Frau Kastenkiep von en Zungenkrankheit.

Curlei. For en Sygdom paa Tungen?

Frands. Det var en Geschlags von Krampf, der stopped' hindes's geschwindige Zunge sodanne, dat hun auch ved Kaffetisken mittennunter sine Schlatterschwestre, hvur alle und Hver En mußte passere Linien, inte kunte faae eet Wort frem.

Curlei. Og denne herlige Sygdom har De helbredet hende for?

Frands. Af den Grund.

Curlei. Det var stor Skade.

Frands. O, hun flattrer wieder akter igien met forundringsværdig Geläufighet: und sodan har jeg denn ochso erfahren, dat hun er gesonnen um Deres's Skild at ziere Gewalt paa sin Zunge.

Curlei. Hvorledes det da?

Frands. I det hun for det Altar nur vil sige eet enzigste Ort.

Curlei. Ret saa. Vi have allerede i lang Tid staaet i Handelsforbindelser med hinanden.

Frands. Hvur denn Amor ferte den Feder!

Curlei. Sommetider i Postscriptumerne.

Frands. So, som en Jungermädchen er hun vel justens noch nicht ferliebt; denn hun vil fersi probire sin künftige Mann.

Curlei. Det veed jeg allerede.

Frands. Hun vil kommen hier so incognito.

Curlei. Det veed jeg ogsaa.

Frands. Forkleidet.

Curlei. Meget rigtigt.

Frands. Aber, hvurdan forkleidet? Dat veet De doch nicht?

Curlei. O jo; som Mandselk.

Frands. Richtig! Aber, som wat für en Mann?

Curlei. Ja, kunde De sige mig det —

Frands. Dat kan ich; Frau Kastenkiep er nun effen gekommen mit dem Leipziger Postwagen.

Curlei. Virkeligen?

Frands. Und dat in hennes eigenen Sohnes Gestalt.

Curlei. Hendes Søns?

Frands. Den junge Herr Lorentz Kastenkiep.

Curlei. Hun har skreven mig til, at hendes Søn ikke kommer, forend hun selv var her.

Frands. Riecher De inte den Doppelsinn, som ligger in de Worte? Hun vil selbst stille den Sohn for, folglich ogsaa være hier.

Curlei. Hahaha! Fint udtænkt.

Frands. Nun veet De denn, hvur De er an.

Curlei. Hr. Doktor Mustapha Bullenbeißer — det er i Dag første Gang, at jeg seer Dem — dersom jeg torde stole paa Dem —

Frands. O, den næste Stund vil uden Zweifel give mine Worte Macht. Aberst De maa ikke rebe mich.

Curlei. Skal jeg da lade som, om jeg virkeligen holdt hende for Sønnen?

Frands. Zu det mindste in den Anfangelse.

Curlei. Men, nu om Aftenen — skal jeg saa skikke hende min Kammertiener eller min Kammerpige op paa hendes Værelse? Hehehehe! Jeg skal fange hende i hendes egne Garn.

Frands (ved Vinduet.) Sieh mal! wat skuer De?

Curlei. Opvarteren fra den forgyldte Oxe.

Frands. Der geleiter en smuk jung fremmet Mann.

Curlei. I gammel tydsk Dragt.

Frands. Lange nok har man lacht os til Besvær, dat vi kun strebede ut i den Zukunft, und nun strebe vi baglænds in den Forgangenhet.

Curlei (som med stor Deltagelse seer ud ad Vinduet.) Hm! hm! Det skulde altsaa være —

Frands (for sig selv.) Nu har Edderkoppen spunden sit Næt ud, og trækker sig tilbage i sin Lurekrog, for at fare løs paa den første Flue, der bliver hængende deri. (Gaaer.)

Attende Optrin.

Curlei (staaende ene ved Vinduet.)

Ja, ja! Opvarteren fra den forgyldte Ørn viser med Fingeren paa mit Huus; — ei, ei! saa vidt, jeg langt fra kan see, lader hun til, endnu at være ganske kiøn — rigtigt nok, Mandfolkekiæder forynge og forskiønne alle Fruentimre; og, sikkert vilde vi allerede for længe siden have maattet afstaae vor Dragt, dersom ikke heidigvis Damerne blot gik med det, som bliver Mode, og ikke med det, som forskiønner dem.

Niende Optrin.

Curlei. Lorents (i nu brugelig gammeltydsk Modedragt.) Leonore (bag Scenen)

Curlei. Ak! velkommen, min kiere, unge Herre!

Lorents (stedse meget rask.) Er De min Svigerpapa?

Curlei (høit.) Ja, Madame! — min Herre! vilde jeg sige, i Fald De ellers er den Rette.

Lorents. Ih, ja vist, er jeg den Rette; Lorents Kastekiep; min Frue Mama's Søn, skal jeg sige os.

Curlei (afsides.) Hun har holdt sig godt. (Høit.) Har De havt en god Reise?

Lorents. Ak nei! Postvognene støde morderligen.

Curlei. Ja, de tydske Postvogne ere lutter Sundhedsanstalter for Tungsindige, og det er virkeligen at undres over, at Lo-

gerne endnu ikke ere komne paa det Indfald, at skikke deres Syge paa Postvognene, i Stedet for til Badene. Midlertid, naar man er saa vant til, at reise, som De —

Lorents. Jeg er slet ikke vant dertil; skal jeg sige os.

Curlei. Naar man hvert Aar reiser fra den ene Messe til den anden —

Lorents. Det giør barestens min Frue Mama. Jeg har endnu aldrig i mit Liv været længer, end fra Knissels berg til Schaafstrødel; det er en Bondebye, skal jeg sige os, der ligger en halv Miil fra Staden. Ja, De har vel sagtens hørt tale derom? Der brygges et stærkt Øll, som Pauker og Trompeter.

Curlei. Hvad have de med Øll at bestille?

Lorents. Bliv bare ikke vred: men, det er saadan en Talemaade, jeg har; for jeg kiender ikke noget Bedre her paa Jorden, end Pauker og Trompeter, skal jeg sige os.

Curlei (afsides.) Hun spiller sin Rolle godt. (Høit.) Havde De godt Reiseselskab?

Lorents. O Jemini! der var en forbandet Husarritmester, som sagde, at han laae her paa Hverving tilligemed sin Lieutenant; og han sagde, at jeg skulde være Husar, siden jeg gik i gammeltydsk Dragt, og altsaa formodentligen maatte være en Helt.

Curlei. O, slige Helte giøre Skrøderne nok af.

Lorents. Det sagde jeg ham ogsaa: kiere Hr. Vagtmester! — sagde jeg — det er bare Skræderen, der har giort mig saa Tydsk. Men, det slemme Menneske vilde slet ikke tage mod Resonnighed, skal jeg sige os.

Curlei. Ih, det havde jo bare kostet Dem eet Ord, saa vilde han strax have begreben, at De ikke kan blive Husar.

Lorents. Ikke sandt? Man kan jo gierne være en Tydsker, uden at være Husar.

Curlei. Havde han kiendt Dem saa godt — som jeg har den Ære, at kiende Dem — hvad vædde vi, at han vilde have været høfligere.

Lorents. Derfor ere Reiser det dummeste Tøi! I Knifelsberg have Folk Agtelse for mig, fordi de vide, at min Frue Mama har Skillingen, skal jeg sige os.

Curlei. De havde skreven til mig — eller, hvad jeg vilde sige — Deres Frue Mama havde skreven til mig, at den unge Herre ikke vilde komme saa snart. (Smaasmilende.) Hvor kommer det sig da, at — ?

Lorents. Hun havde rigtigt nok befalet, at Lænkehunden og jeg snart skulde blive hiemme: skal jeg sige os: hun skulde nok lade mig vide, naar det var Tid. Hun vilde først tage Jomfruen i Øiesyn, og tillige føle Svigerpapaen en Smule paa Tænderne, skal jeg sige os. Men, jeg fik Nys om, at Jomfruen længdes forfærdeligen efter mig, og, af lutter Længsel, var bleven lidet syg; og saa kunde der da Ingen længer holde mig.

Curlei (afsides.) Lyve kan hun, som om det stod paa Prent.

Lorents Min Frue Mama vil sagtens skiænde — men, det er jeg da vant til, skal jeg sige os.

Curlei. Ei, ei! er den kiere Mama saa bister af sig?

Lorents. Ja, veed De hvad? havde hun været med paa Postvognen, vilde Husarritmesteren ikke have vovet, at mukke.

Curlei. Hvor De dog kan spøge paa Deres egen Bekostning.

Lorents. Nei, nei! Hun spøger saamænd ikke. Men, for min tilkommende Kones Skyld vil jeg endda holde et Stød ud. Hvor er hun da? Jeg er rasende nysgierrig efter, at see hende.

Curlei. Jeg vil strax kalde paa hende. Jeg ønskede blot, i Forveien at høre af Deres skiønne Mund, hvad De synes om mig?

Lorents. Skyldige Tiener! Jeg synes ret godt om Dem, skal jeg sige os.

Curlei. De vilde altsaa ikke have Noget mod en Forbindelse med mig?

Lorents. Paa ingen Maade.

Curlei. Jeg er sagtens over de Halvtredieſindstyve.

Lorents. Ih, hvad siger det? Om De saa endog var over de Fireſindstyve.

Curlei (afsides.) Konen er slet ikke saa gal. (Høit.) Min Datter skal strax være her. (Han kalder ud ad Døren.) Leonore!

Leonore (bag Scenen.) Nu kommer jeg strax!

Lorents (afsides.) Hillebitterdød! det var en klar Stemme. Endnu har hun ingen Svindsot.

Tiende Optrin.

Leonore. De Forrige.

Curlei. Her, mit Barn! her staaer din Brudgom, den unge Hr. Lorents Kastekiep. (Sagte.) Det er Moderen.

Lorents (afsides efter nogle klodsede Buk.) Det er, saae den Skam! en net Unge.

Leonore (sagte.) Hvoraf veed De — ?

Curlei (ligesaa.) En Fremmed har røbet mig det. (Høit. Undskyld, Hr. Svigersøn! hun er endnu en Smule undseelig.

Lorents (smaaleer, og holder Hatten for Ansigtet.) O, jeg er ogsaa undseelig — jeg er ganske uforskammet undseelig — skal jeg sige os.

Leonore (afsides.) Er Frands ført bag Lyset? eller vi

Forklædningerne.

Lorents. Ih, skam sig ikke, lille Jomfrue; jeg skal nok bringe det saa vidt, at jeg heller ikke skammer mig. Elsk De mig kun glat væk: det skal ikke være Deres Skade, skal jeg sige os.

Leonore (sagte til Faderen.) Det er jo den tossede Dreng selv.

Curlei (sagte.) Hun forstiller sig kun.

Lorents. De skal, saae den Skam! ret saae det godt hos mig. Om Sommeren flentre vi omkring i Markerne, og fordrive Tiden med, at see Græsset groe og passe paa, at Koerne blive rigtigt malkede og flyttede; om Efteraaret gaae vi i Skoven, og plukke Nødder, som jeg knækker til Dem, for, jeg har gode Tænder, skal jeg sige os; om Vinteren sidde vi hver paa sin Side af Vilæggerovnen, og siege Æbler, og spinde om Kaps, for, jeg kan ogsaa spinde, skal jeg sige os.

Curlei. Hører Du? Den unge Herre kan ogsaa spinde.

Lorents. Ja! Jeg skal sige os, det har min Frue Mama lært mig. Medens jeg endnu var Lille, fik jeg ingen Mellemmad, førend jeg havde spunden mit Pund Uld færdigt.

Curlei (sagte til Leonore.) Hun havde nær forsnabliseret sig; men, hun reder sig strax ud igien. O, det er en pfiffig Kierling! (Høit.) Naa, mit Barn! Saa snak dog et Ord med den vakkre unge Herre.

Lorents. Hør, Svigerpapa! Jeg skal sige os, jeg gier ikke stort af denne Snakkerads; men, om hun gav mig en Smadsk — hahaha! den vilde smage ligesom Pauker og Trompeter.

Curlei. Nu, saa giv ham dog et Kys.

Leonore (sagte.) Men, kiere Fader! —

Curlei (ligesaa.) Hvor kan du høre dig saaledes ad? Det er jo et Fruentimmer.

Leonore. Nu da — (vil kysse ham.)

Frands (som af og til har luret, gier Støi.)

Lorents (forskrækket.) Ih, Herre Jemini! Hvad var det?

Curlei. Formodentligen en Kat inde i mit Uldmagazin.

Leonore (for sig selv.) Bare Frands ikke røber sig.

Lorents. En Kat? Jeg er en græsselig stor Nar — efter Katte — skal jeg sige os. Saa maa jeg paa Timen derind — (vil løbe derind.)

Curlei (holder ham tilbage.) Bevare's vel! Hr. Kastekiep! De vil dog vel ikke forlade Deres Kiereste for en Kats Skyld?

Lorents Bitterknø! skal jeg sige os. Det har De ogsaa Ret i. De skal være min lille Killing. (Klapper hende paa Haanden.) Jeg skal klappe Dem —

Leonore (trækker Haanden tilbage.) Og jeg skal kradse Dem.

Lorents. Hihihihi! De nydselige smaa bitte Fingre! — dem er der vel Ingen bange for. — Heida, Svigerpapa! Jeg skal sige os: naar skal Bryllupet staae?

Curlei. Saasnart Brudgommen kommer.

Lorents. Han staaer jo her, skal jeg sige os.

Curlei. Hans Frue Moder — vilde jeg sige.

Lorents. Hun kommer vel endnu i Dag?

Curlei. Det maa De da bedst vide. Gaae, Leonore! og lav alle Ting til, til hendes Modtagelse.

Leonore (neier.) Hr. Lorents Kastekiep! Deres Killing anbefaler sig.

Lorents. Ærbødigste Tiener! skal jeg sige os.

Leonore (afsides.) Jeg tør vædde paa, at det er et Mandfolk. (Gaaer.)

Ellevte Optrin.

Curlei. Lorents.

Lorents. Hille haarde Knø! hvad det er en rask Tøs!

Curlei. Det glæder mig, at min Datter saa snart har vundet Deres moderlige Kierlighed.

Lorents. Min moderlige Kierlighed?

Curlei. Ja, bedste Frue! Forstil Dem ikke længer.

Lorents. Er det mig, De snakker til? skal jeg sige os.

Curlei. Ja vist! Ja vist! Jeg maa rent ud tilstaae Dem, at min Correspondent allerede forud havde forraadt mig, at De vilde komme i Mandfolkeklæder.

Lorents. Hvad andre Klæder skulde jeg da vel komme i, skal jeg sige os?

Curlei. De vilde først lære, at kiende mig og min Datter: det var meget fornuftigt; men, nu beder jeg Dem om, at lægge Masken af.

Lorents. Er mit ærlige Ansigt da en Maske?

Curlei. Behag, at erklære, at De vil giøte Dem med mig.

Lorents. Jeg — giøte mig med — Dem?

Curlei. Ja, bedste Frue! Min Lykke, min Roligheb beroer derpaa. (Kysser hans Haand.)

Lorents (drager Haanden tilbage.) O, Jemini! De er alt for artig.

Curlei. Anstalterne til vort Bryllup ere allerede giorte.

Lorents. Til vort Bryllup?

Curlei. Og, saa skulle vi ret leve glade og fornøiede med hverandre, og forlyste os over vore Børns Lykke.

Lorents. Hehehehe! Vi ville da nok neppe faae Børn sammen.

Curlei. Skulde Himlen endogsaa nægte os denne Lykke, saa have vi da allerede nogle.

Lorents. Nei, forlad mig! Jeg har ingen Børn. De troer kanskee, at jeg har, ligesom saa mangen Anden, forplumret mig hist og her?

Curlei. Bevare os vel! Jeg veed jo ret godt, at De altid har været en dydig og ærbar Kone.

Lorents. Det har jeg aldrig været.

Curlei. Kort og godt! — Vi ere nu forlovede, og inden 8 Dage givte med hverandre.

Lorents. Jeg vil være en Allemandsgavtyv om jeg veed, hvordan jeg kommer til den Ære! (Afsides) Svigerpapa er forrykt.

Tolvte Optrin.

Madame Wilneck. De Forrige.

Madame Wilneck. Tienerinde, Hr. Naboe! Jeg fik just i dette Øieblik at høre, at min Brodersøn er kommen, og er nysgierrig efter, at see — Aha! Det er vel ham, der staaer?

Lorents. Aha! Er De min Tante, som Onkelen løb bort fra?

Madame Wilneck. Ja, det er mig.

Lorents. Ih, saa faaer jeg, saa Skam! vel, at kysse Dem paa Haanden? (Giør det.)

Madame Wilneck. Som ham lyster.

Lorents. Men, hvorfor løb min Onkel dog egentligen bort fra Dem?

Madame Wilneck. Fordi han var en Nar.

Lorents. Hehehe! Folk sige, at min kiere Madame har vixet ham en Smule.

Madame Wilneck. Og, min kiere Hr. Brodersøn er og saa en Nar.

Curlei (advarende hende.) Pst! pst!

Lorents. Ja, ja! Det skikker i Familien. Deres Frands var jo ligedan en Nar, at han løb bort fra os. Hvad tager det ærlige Skrog sig fore? Vi have ret beldt meget af hverandre. Naar han ikke kunde noget i Skolen, vidste han altid, at mage det saaledes, at jeg fik Strygene; og, i Haven fik han mig til, at klavre op i Træerne, hvor jeg altid maatte kaste de bedste Æbler ned til ham. Tilsidst løb han bort tilligemed Æblerne. Men, jeg troed dog, at han holder en Klat af mig. O, han har endnu nylligen given mig et Beviis derpaa; men, jeg tør ikke sige, hvori det bestaaer.

Madame Wilneck. Min stakkels Frands! Havde Deres Moder ikke været saa slem mod ham —

Curlei. Tys! tys!

Madame Wilneck. Ja, den kiere Mama! Vel har jeg ikke den Ære, at kiende hende af Person; men, hun har dog mangen god Gang giort mig Livet surt.

Lorents. Mig egsaa.

Madame Wilneck. Har været ondskabsfuld nok til, at giøre mig min Mand afspænstig.

Curlei (tager hende til Siden.) For Himlens Skyld, kiere Naboerske! Læg Tomme paa Deres Tunge! Det er Madame Kastekiep i egen Person.

Madame Wilneck. Den Dreng der?

Curlei. Ja vist!

Madame Wilneck. Desto bedre!

Curlei. Hun har, for visse Aarsagers Skyld, forklædt sig. Lad Dem blot ikke mærke dermed.

Madame Wilneck. Ei, hvad skulle de Komplimenter til? (Høit.) Det er altsaa min Svigerinde selv? Ei! det fornøier mig, at jeg har den Ære, at giøre Deres kuriøske Bekiendtskab.

Lorents. Jeg er ingen Svigerinde.

Madame Wilneck. O, jeg veed fra gammel Tid af, at De veed, at skikke Dem i Mandfolkekloder; jeg kiender adskillige Historier.

Lorents. Jeg forstaaer ikke kiere Tante.

Madame Wilneck. Deres salige Mand tog sin Død derover.

Lorents. Min salige Mand? Hehehehe!

Curlei (vil holde hende tilbage.) Men, bedste Naboerske —

Madame Wilneck. Man har altid sagt mig, at De og Deres Tvillingsbroder lignede hverandre, som to Draaber Vand ligne hinanden; men, jeg finder i det høieste kun et Familieansigt. (Halvt høit.) Havde min Mand seet saa dum ud, havde jeg, Skam faae mig! aldrig tagen ham.

Curlei. For Himmelens Skyld! Kiere Naboerske —

Madame Wilneck. Ih hvad, Hr. Naboe! Naar De ikke vil høre, saa faaer De, at føle. Jeg varer Dem for sidste Gang ad; tag Dem i Agt! I hele Knifflesberg er man bange for min Svigerinde, som for Satan.

Lorents (leende.) Ja, det er rigtigt nok sandt.

Madame Wilneck. Hun kan aldrig beholde nogen Pige i sin Tieneste.

Lorents. Det er ogsaa sandt.

Madame Wilneck. Ingen Haandværksmand vil arbeide for hende.

Lorents. De grove Mennesker ville ikke lade sig en halv Skilling afkorte i deres Regninger.

Madame Wilneck. Der kan De selv høre det. Min kiere Svigerinde vil ikke engang giøre sig den Ulejlighed, at nægte det. Og, saadan en Satan vil De ægte?

Curlei. Satan? (Til Lorents.) Jeg beder Tusende Gange om Forladelse.

Madame Wilneck. Giør De hvad, De vil. Men, min Lore, mit lille Lam, som jeg selv har holdt over Daaben, skal ikke blive solgt. Jeg vil advare det gode Barn, som om jeg var hendes Moder. Det er jo ikke mere, end min Pligt og Skyldighed. Jeg veed nok, at nuomstunder giver man dem, man har indlemmet i den hellige Daabs Pagt, en god Dag; og, at en Barnedaab er ligesaa snart glemt, som et Partie Whist. Men, saadan er jeg ikke. Lore har sit kristelige Navn efter mig; og jeg er hos Vor Herre gaaen i Borgen for hendes Siels Salighed. Den vilde rent gaae til Grunde paa Pinebænken i Kniffelsberg. Derfor vil jeg tale og formane, raade og advare saalænge, min svage Tunge vil staae mig bi. (Gaaer.)

Curlei. Gid du fik en Rørelse paa din Tunge, saa at den aldrig rørte sig mere!

Lorents. Din kiere Tanke har et prægtigt Snakketøi; men, mod min Mama bærer hun dog ikke Vand.

Curlei. Jeg har beundret Deres Taalmodighed, min Allerkiereste! Nu faaer jeg at gaae, for at sætte en Pind for, at hun ikke sladdrer min Datter noget dumt Tøi føre. Hav den Godhed, midlertid at tage Plads. Eller, dersom De skulde have Lyst til, at hvile Dem lidet, saa er her Deres Værelse. (Han peger paa Døren til venstre Side.) Jeg skal strax have den Ære, at være hos Dem igien. (Gaaer.)

Trettende Optrin.

Lorents (ene.)

Jeg var tilfreds, at han sendte mig min tilkommende Kone Hvind et Øieblik — eller ogsaa en god Frokost, — ellers falder

jeg i Søvn. — Jeg kan endnu føle i alle mine Lemmer hvorledes, Postvognen stødte. — Og den forbandede Vagtmester ved Husarerne! — havde han endda ladet mig have Ro til, at sove! For, jeg kan, Gud være lovet! sove, om man saa rullede mig omkring i en Tønde. Men, hver evigste Gang, jeg bare nikkede med Hovedet, stødte jeg strax mod det fordømte Husarhoved, som var endnu haardere, end mit eget; og saa hørde jeg strax vor store Klokke brumme. — Jeg kunde vel i den Tid opsøge min ærlige Fætter Frands — men, jeg skløtter ikke om, at gaae ud paa Gaden: Husarerne vare i Stand til, at faae fat paa mig der. — Det er bedre, at jeg tager mig her en lille Luur. (Han sætter sig lige over for Uldmagazinet.) Bare jeg ikke kommer til, at snorke, for saa kommer hele Huset i Oprør.

(Fortæppet falder.)

Ende paa første Optog.

Andet Optog.

Første Optrin.

Lorents (endnu sovende.) Frands (som Husarofficeer, kommer fra Uldmagazinet.)

Frands. Det var dog godt, at Theaterdirecteuren lod giøre den ny Uniform til mig den Gang, da jeg spillede Lieutenant Werther i den beskæmmede Skinsyge; i Dag kommer den mig tilpas, for at skræmme Murmeldyret deri. (Han slaaer Lorents haardt paa Skulderet.) Heida, unge Herre! Finder jeg ham da langt om længe?

Lorents (vaagner, og stirrer skiælvende paa ham.) Med Tilladelse, hvem søger De egentligen om?

Frands. Hvilket dumt Spørgsmaal! Jeg søger om min Recrut, Lorents Kastekiep; og, efter min Vagtmesters Beskrivelse, har jeg her funden ham. Hvad? er det ikke Jer?

Lorents. Jeg er rigtigt nok Lorents Kastekiep fra Knipfelsberg; men, ingen Recrut! Nei, Gud bevare mig! Jeg er ingen Recrut.

Frands. Hvad for noget? Har I ikke drukken Kongens Skaal?

Lorents. Jo, tidt og mange Gange i mit Liv; og jeg ønsker ogsaa af mit ganske Hierte, at Kongen bestandigt maa være saa frisk og rask, som Panker og Trompeter; men, deraf følger jo dog ikke —

Frands. Knegt! Raisoneer ikke! Har I ikke nikket med Hovedet hver Gang, min Vagtmester spurgde Eder, om I vilde være Husar?

Lorents. Maaskee i Søvne —

Frands. Husarer ere ikke at spøge med; ikke engang naar de sove.

Lorents. Ak, min Gud! Naar jeg sover, saa giør jeg det for ramme Alvor —

Frands. Marsch! Til Esqvadronen! Jeg skal lade Jer faae en Hest.

Lorents. Jeg kan ikke ride.

Frands. Saa kan I lære det; naar I først har brækket en Arm eller et Been —

Lorents. De blanke Sabler! Mine Øine ere saa svage.

Frands. Naar man sigtler Jer dygtigt paa Ryggen, seer I ikke noget blankt foran Jer.

Lorents. Saasnart jeg lugter Krud, besvimer jeg paa Øieblikket.

Frands. Regimentstrompeterne blæse Jer nok op af Jeres Besvimelse.

Lorents. Men —

Frands. For at Landsens tilykke! Vil I lade den Raisoneren være! Veed I hvem, I har for Eder? Lieutenant Tordenblad.

Lorents. Tordenblad? Prrr!

Frands. Den samme, som endnu i Gaar huggede tre Øren af en Recrut.

Lorents. Tre Øren?

Frands. Ligesaa lange, som Eders. Derfor: Marsch!

Lorents. Ak, min allerkiereste Hr. Lieutenant! naar jeg nu med mine grædende Taarer forsikrer Dem, at jeg slet ikke har den allerringeste Smule Genie til, at hugge ind paa Fienden —

Frands. Med Taarer? Fy, skam Jer noget! Kun Qvinder maa flæbe.

Lorents. Ja, de Qvinder have det godt. Om de ogsaa give sig lidet af med Husarerne, behøve de dog ikke strax at blive Recruter. (Hyler.)

Frands. Naar man seer den Knegt tvine saaledes, skulde man sværge paa, at han var et Fruentimmer.

Lorents (der pludseligen faaer en glad Tanke, smækker med Fingrene.) Det var, faae mig Skam! en klog Tanke! — (Høit.) Ja, Hr. Lieutenant! Jeg kan ikke nægte det — jeg er kun et Fruentimmer!

Frands. I et Fruentimmer?

Lorents. Seer De, jeg vilde gremme gierne blive Husar; men, hvad skal jeg nu giøre? Jeg er nu engang fer alle Fruentimmer; og det, veed De, Hr. Lieutenant! lader sig ikke ændre.

Frands. Kan I beuise det?

Lorents. Spørg De kun Herren her i Huset. Han kiendte mig strax; og vil giøte sig med mig.

Frands. Vil han tage Jer? Ja, det er en anden Sag. Men, Madame! Hvorfor har De tagen Mandfolkeklæder paa?

Lorents. De veed nok, paa Reiser — man er da ung og smuk endnu — for Efterstræbelsers Skyld —

Frands. Hvem er De da?

Lorents. Jeg troer, jeg er min Moder, Frue Kaffekjep.

Frands. (Som har endt ved, at bare sig for, at lee). Har De da allerede været gift?

Lorents. Jeg troer ja. Sporg De kun Hr. Kurlei; han veed Alting bedre.

Frands. Dersom jeg skal troe Dem, maa De paa Øieblikket tage Fruentimmerklæder paa igien.

Lorents. Hjerteligen gjerne, men, jeg har ingen medbragt.

Andet Optrin.

De Forrige. Leonore.

Frands. Der kommer Deres smukke Veninde; maaskee hun kan vide noget Raad. Undskyld, Jomfrue! at Lieutenant Tordenblad ulejliger Dem. Jeg vilde afhente denne Recrut; men, nu kommer jeg efter, at han er et Fruentimmer.

Leonore. Virkeligen?

Lorents. (Hurtigt.) Nei! troe ham endeligen ikke.

Frands (legende med en Pistol.) Hvad? Er I intet Fruentimmer?

Lorents (kryber i Skiul bag Leonore.) Min bedste Hr. Lieutenant! Jeg maa rent ud tilstaae —

Frants (sigter paa ham med Pistolen.) Er I ikke et Fruentimmer?

Lorents. Ih jo vist, som sagt, et complet Fruentimmer.

Frands. Der hører De selv. Madamen har blot villet have lidet Løjer, men er allerede bleven kied deraf. Nu vilde hun gierne jægge denne underlige Maske af; men, hun har ingen Fruentimmerklæder ved Haanden. Vilde De ikke have den Godhed, at laane hende nogle?

Leonore. Min Moder var saa temmeligen af Deres Størrelse og Førelse. Jeg vil strax lade Pigen bringe en Dragt herop.

Lorents. Jeg kan dog ikke i den smukke Jomfrues Nærværelse —

Leonore. Hvorfor ikke? Hun er jo ogsaa et Fruentimmer.

Lorents. I Hr. Lieutenantens Nærværelse — vilde jeg sige — min Undseelighed —

Frands. Saa gaae op paa Deres Værelse. De hører jo, at man strax vil sende Dem hvad, De behøver.

Lorents. Ak ja! jeg gaaer op paa mit Værelse. Kom De, min kiere Kjereste, og gaae lidt med mig.

Frands. Hvad er nu det for dumt Tøj, I staae der, og vaase sammen? Hvor kan Jomfruen der være Jeres Kjereste?

Lorents. Ak, det er sandt! Jeg er et Fruentimmer — Gud see i Naade til mig! (gaaer ind i Værelset paa høire Side.)

Tredie Optrin.

Frands. Leonore.

Frands. Hahaha! En prægtig Medbeiler! Ham kan man gierne bilde ind, at Maanen har Paryk paa.

Leonore. Med Pistolen for Brystet, min gode Ven! kan man ogsaa faae de klogeste Folk til, at sige hvad, man lyster. Husk kun paa, hvorlænge det vel er siden, at vi i al Ydmyghed —

Frands. Jeg troer endog, at Du forsoarer min kniffelbergske Fætter?

Leonore. Ih nu, han er dog ikke saa gal.

Frands. Hvad?

Leonore. Ret en kiøn Knegt.

Frands. Penge! Penge! med Penge kan ogsaa et Fæehoved komme frem; men, med en tom Pung at styre Verden — det er den menneskelige Vittigheds Triumf.

Leonore. Tys! Man banker.

Frands. Vips i en Krog! Husaren forsvinder.

Leonore. Men Spidsbuben bliver.

Frands. Naar det kommer an paa, at stiøle Hierter, saa giælde de spartanske Love endnu bestandigen. (Gaaer. Der bankes nok engang.)

Leonore, Kom ind!

Fierde Optrin.

Leonore. Madam Kastekiep, (klædt som Mandfolk).

Mad. Kastekiep. Skyldige Tiener, min kjere Jomfrue eller Mademoiselle.

Leonore. (Med et Knix.) Min Herre! Vi ere nuomstunder alle avancerede til Frøkener.

Mad. Kastekiep. Ja, ja! Man hører nok, at Verden stedse gaaer frem.

Leonore. I det mindste i Titulaturer.

Mad. Kastekiep. Nu da, min Frøken! Er jeg her i Fabriqueur Kurleis Huus?

Leonore. Ja, min Herre!

Mad. Kastekiep. Er De maaskee hans Datter?

Leonore. Ja, min Herre!

Mad. Kastekiep. Net en vakker Pige.

Leonore. Ja, min Herre!

Mad. Kastekiep. Vel omtrent en atten Aar?

Leonore. Ja, min Herre!

Mad. Kastekiep. I en Gjestgivergaard fortalde man mig, at De snart skulde have Bryllup.

Leonore. Ja, min Herre!

Mad. Kastekiep. Med et kjønt ungt Menneske.

Leonore. Ja, min Herre!

Mad. Kastekiep. Fra Kniffelsberg.

Leonore. Nei, min Herre!

Mad. Kastekjep. Og formodentligen Brudgommen — en rig Enkes eneste Søn.

Leonore. Ja, min Herre! Kjender De denne Enke?

Mad. Kastekjep. Jeg har ikke den Ære.

Leonore. Jeg ikke heller. Man snakker ikke meget godt om hende.

Mad. Kastekjep. Saa?

Leonore. Herskesyg.

Mad. Kastekjep. Saa?

Leonore. Og ondskabsfuld.

Mad. Kastekjep. Saa?

Leonore. Kort, min Herre! Dersom De er kommen, for at bivaane mit Bryllup med den unge Kniffelsberger, saa har De giort Dem forgjæves Umage.

Mad. Kastekjep. Nei, nei! Jeg er Krigskommissair Hackmann, og har noget, at tale med Deres Fader om en Klædeleverance.

Leonore. Jeg skal kalde paa ham. (Afsides.) Og forsyne min Achilles med Klæder. (Gaaer.)

Femte Optrin.

Madam Kastekjep (ene). Frands (paa Lur.)

Mad. Kastekjep. Ej, ej! Staaer jeg saa godt anskreven heri Huset? Desto bedre er det, at jeg først lod mig see i denne Forklæ ning. Finder jeg ikke Manden hovedrig, og er han ikke ganske saa smidig, som Ægtemænd bør være, saa reiser jeg bort igien, uden at give mig tilkiende. Min Lorents finder vel sagtens En, der er bedre, end den næsvise Jomfrue. Og

jeg? — hm! hvad behøver jeg nu en Mand? — ja, i Gaar, da Kniven endnu sad mig paa Struben, og mine Kreditorer sendte det ene ængstelige Bud til mig efter det andet — men, da kom til ret Tid det kostelige Brev fra Indien. Det er dog en flink Mand, min Tvillingbroder. Det er ikke for Intet, at han ligner mig saa meget. Trende kloge Streger har jeg nu allerede skreven paa hans Regning. Den første; at han løb fra min kjere Svigerinde; den anden: at han skrabede saa mange Rupier tilsammen i Indien; og den tredie: at han netop i dette Øjeblik skikker mig tyve Tusende Daler. Det betager mig alle Sorger. — Jeg skal rigtigt nok overlevere hans Søn disse Penge, fordi han troer, at denne Søn endnu er i mit Huus — men, da maatte jeg være brav gal! Jeg vil skrive ham til, at Knegten er løben bort fra mig — eller, som endnu er bedre, at han er død — er død for Fædrelandet — ja, det er det klogeste.—Desuden melder min Broder mig, at han er sygelig: kanskee at han snart gjør den fierde kloge Streg, og lægger sig til at døe. Hans Penge blive dog altid i Familien.

Frands. Brasø! (Han forsvinder).

Mad. Kastekjep. (Seer sig forskrækket omkring.) "Bravo?" Hvad var det?

Sjette Optrin.

Kurlei. Mad. Kastekjep. En Pige. Lorents (udenfor).

Kurlei. Ærbødige Tiener, min Herre! Hvem har jeg Ære —?

Mad. Kastekjep. Jeg er Krigskommissair Hachmann.

Kurlei. Af Navn er min Herre mig meget vel bekiendt som en solid Mand og drivtig Entrepreneur.

Mad. Kastekjep. Jeg betaler punktlig.

Kurlei. Det er Grundstenen til et godt Renomme.

Mad. Kastekjep. Mit Valgsprog er: Leben und leben lassen.

Kurlei. Det er Bygningens Gavl.

Mad. Kastekjep. Jeg kommer fra Frankfurt.

Kurlei. Det er en mærkværdig Stad.

Mad. Kastekjep. Hvorfor det?

En Pige (værer Fruentimmerklæder over Skuepladsen ind i Værelset paa venstre Haand.)

Kurlei. Hvor der er gode Penge at fortiene.

Mad. Kastekjep. Gandske rigtigt. De har en Svoger i Frankfurt.

Kurlei. Ja.

Mad. Kastekjep. Han har rost Dem.

Kurlei. Det troer jeg nok; thi, jeg har et Par Gange ladet mig snyde af ham.

Mad. Kastekjep. Han har vist mig her hen til Dem.

Kurlei. Hvori kan jeg tiene Dem?

Mad. Kastekjep. Til en stor Klædeleverance fattes mig to Tusende Stykker.

Kurlei. Og dem havde De i Sinde, at bestille hos mig?

Mad. Kastekjep. Det har jeg i Sinde.

Kurlei (til Pigen, som i det samme kommer tilbage uden de indbragte Klæder.) Margrethe! Hent gesvindt en Flaske Kometvin op af Kjelderen.

Pigen (gaaer.)

Mad. Kastekjep. Naar vi blive enige med hinanden —

Kurlei. Det vil finde sig ved et Glas Vin.

Mad. Kastekjep. Men, først og fremmest: hvor snart kan De levere mig den forlangte Mængde?

Kurlei. Jh nu, min høiticrede Herre! Med et Forskud af en fem til sex Tusende Daler —

Mad. Kastekjep. Forskud? Der er bleven mig sagt, at De var en Mand, som intet Forskud behøvede.

Kurlei. Hvo kan nutildags komme frem uden Forskud? Feldtherren forlanger af Soldaten et Forskud af Tillid; Præsten af sine Tilhørere et Forskud af Tro; Kiøbmanden af Lykken et Forskud af Haab —

Mad. Kastekjep. Min Herre! Jeg taler om Penge; og en god Kiøbmand bør aldrig tale om andet.

Kurlei. Nu ja — de rede Penge ere sieldne. (Vinen bringes). Kom, og prøv denne. Det er en Druesaft! Kometen har hver Dag staaet lige oven over Vinbierget.

Mad. Kastekjep. Ja, ja! Den er ret behagelig. — Men, for igien at komme til de rede Penge —

Kurlei. Besværlige Tider — meget Papir — frivillige Laan — tvungne Laan — patriotiske Laan — og saa de fordømte Engellændere — kort sagt: — saa brav en Mand, som Dem, tør jeg nok betroe det — min Sol staaer, saa at sige, i Krebsens Tegn.

Mad. Kastekjep. Saa! saa! (Afsides). Ei! ei!

Kurlei. Men, et dygtigt Forskud kan bringe mig paa Benene igien. Der fattes mig intet andet, end Uld, fordi jeg ikke kan betale den med rede Penge.

Mad. Kastekjep. Der gives dog rige Uldhandlere her i Egnen?

Kurlei. O ja; men, jo rigere, jo haardere. Der er, for Exempel, Mad. Kastekjep i Kniffelsberg —

Mad. Kastekjep. Jeg har hørt tale om hende. Det skal være en skikkelig Kone.

Kurlei. Det er en reen Satan; men, en Høne, som ligger paa gyldne Æg. O, vi have havt meget at giøre med hinanden; men, fra den Tid af, at det begyndte, at happre lidet for mig, bære hendes Faar ingen Uld mere for mig.

Mad. Kastekjep. En rosværdig Klogskab.

Kurlei. Men, hun er dog et Fruentimmer. Jeg har funden et Middel til, at blødgiøre hendes haarde Hierte.

Mad. Kastekiep. De taler jo om hendes Hierte, som om en gammel Brødskorpe.

Kurlei. Mellem os sagt. Jeg tager hende til Kone.

Mad. Kastekiep. Den Satan?

Kurlei. Hvad skal jeg giøre? Jeg maa oven i Kiøbet takke Gud til, at den Satan er et Fruentimmer.

Mad. Kastekiep. Herligt! Men naar Sagerne staae saaledes, hvad behøver De da Forskud til?

Kurlei. Vilde jeg laane af hende, saa tog hun mig ikke.

Mad. Kastekiep. Ja saa!

Kurlei. Jeg er derfor i den storste Forlegenhed. Hun er her allerede.

Mad. Kastekiep. Hun er her?

Kurlei. Rigtig nok forklædt —

Mad. Kastekiep. (Afsides.) Skulde han kiende mig?

Kurlei. Forklædt som Mandfolk —

Mad. Kastekiep. (Afsides). Ja vist, kiender han mig.

Kurlei. En ærlig Kiøbmand, som jeg staaer i Brevveksling

med, har forraadet mig det. Jeg har ogsaa allerede sagt til hende: hvad skal den Maske til?

Mad. Kastekiep. De har allerede sagt hende —?

Kurlei. Af min Datter erfarer jeg nu nyssen, at Mad. Kastekiep er gaaen op paa sit Værelse, for at tage Fruentimmerklæder paa igien.

Mad. Kastekiep. Virkelig! Ha! ha! ha!

Kurlei. Stille! stille! Hun er her ved Siden af.

Mad. Kastekiep. Det var meget!

Kurlei. Deres Svigerinde er ogsaa endnu her i Huset, nu vis Mad. Wilneck, som har været givt med en Tvillingbroder til min tilkommende Kone; et fælt Menneske: — i Sind og Skind er hans kiere Søster op ad Dage. (Har skienket i).

Mad. Kastekiep. Meget forbunden!

Kurlei. O, nok et Glas! I Vinen boer Sundhed.

Mad. Kastekiep. Det smager mig ikke.

Kurlei. Det beklager jeg meget. — Denne Mad. Wilneck har en Søn, som hun gierne vilde koble tilsammen med min Datter. Men hun har ingen Ting. Manden er løben bort fra hende. Desto arrigere er hun paa Svigerinden, og har nu nys havt et ærgerligt Optrin med hende.

Mad. Kastekiep. Hvor det da?

Kurlei. Her paa dette Sted. Jeg vilde gierne have vist hende Døren; men, hun har staaet Fadder til min Datter: og siden vi nu ogsaa komme i Slægtskab sammen —

Mad. Kastekiep (bryder løs). Ih hvad, Slægtskab! Jeg har aldrig i mine Levedage brudt mig om hende.

Kurlei. Det vil jeg gierne troe. Hvad kommer det Dem ved?

Mad. Kastekiep. (For sig selv.) Nær havde jeg røbet mig.

Kurlei. Der hører jeg hende allerede igien. Den Kone har en gienneemtrængende Stemme. Tilsidst kommer jeg dog til, at giøre Brug af min Huusret.

Syvende Optrin.

Madame Wilneck. De Forrige.

Mad. Wilneck. For syvende og sidste Gang, Hr. Naboe! Slaae ikke min Adoarsel hen i Vind og Veir. — Gud! Hvad seer jeg? Min Mand!

Kurlei. Hendes Mand?

Mad. Kastekiep. Jeg hendes Mand?

Mad. Wilneck. Ja, Troløse! Er du da omsider vendt tilbage igien? Siig, hvorfor forlod du mig? Theseus! Du Barbar!

Mad. Kastekiep. (Forlegen.) Madam! De tager Feil —

Kurlei. Det er jo Hr. Krigskommissair Hackmann.

Mad. Wilneck. Det er min Mand, siger jeg Dem. Har De da ikke seet, hvor forskrækket jeg er?

Kurlei. Rigtigt nok, efter dette Symptom at slutte —

Mad. Wilneck. Men, min Gud De har jo selv kiendt ham!

Kurlei. Ja vist har jeg kiendt ham. Det er rigtigt nok en rum Tid siden — men, jeg husker endnu — ja, ja! De er Naboe Wilneck.

Mad. Kastekiep. De tager Feil, min Herre! — (For sig selv.) Fordømte Lighed!

Mad. Wilneck. Jeg giætter det. Du er kommen her ukiendt, for at indhente Efterretninger. O, Du vil i hele Staden erfare, at allerede fra mit fyrgetyvende Aar af har min Opførsel været ulastelig; endogsaa i de slemme Krigstider, da Indqvarteringen sommetider ret var slem. Tøv derfor nu ikke længer — jeg har tilgivet dig alle Ting — kom i mine Arme!

Mad. Kastekiep. Tre Skridt fra Livet, Madame! Jeg hedder ikke Wilneck; jeg har aldrig i mine Dage havt den Ære, at være Deres Gemal; det kan jeg giøre min Ed paa.

Mad. Wilneck. Den Meneder! Det vil han giøre sin Ed paa!

Mad. Kastekiep. Med en god Samvittighed.

Mad. Wilneck. Nei, vil De bare høre engang! Jeg skal ikke kiende ham? Jeg, som i vore Forlovelsesdage broderede en Vest til ham? Det utaknemmelige Skarn! tynd, som en Eild, var han dengang, da han rendte bort: han er bleven federe, det er Alt: men, Trækkene ere endnu de samme.

Kurlei. Ja, ja! Jo længer, jeg betragter ham, jo vissere bliver det mig ogsaa; og jeg begriber ikke, kiere Naboe —

Mad. Kastekiep. Reis ad Helvede til med Deres Naboeskab! Jeg siger Dem jo, at det er første Gang i mit Liv, jeg seer den Kone.

Kurlei. Tag Dem i Agt; der er et Vidne her i Huset, som kan overbevise Dem.

Mad. Kastekiep. Og det er?

Kurlei. Deres Søster, Mad. Kastekiep.

Mad. Kastekiep. Hahaha! Lad De hende kun komme.

Mad. Wilneck. Ja, Hr. Naboe! lad De hende komme. Vi ville dog see, om det Tigerhierte vil nægte Blodets Baand.

Kurlei. (Banker paa Døren.)

Lorents. (Raaber indenfor). Kom ind!

Mad. Kastekjep. (For sig selv.) Jeg er dog utaalelig ræd ter, at see mig selv dobbelt.

Kurlei. (Som har aabnet Døren.) Jeg beder Dem om, at uleilige Dem et Øieblik herud.

Aattende Optrin.

Lorents (i Fruentimmerklæder). De Forrige.

Lorents. Er Hr. Husarlieutenanten borte?

Mad. Kastekjep. (For sig selv). For Pokker! Det er Lorents.

Kurlei. Husarer gives der ingen af i mit Huus. Men, kiender De denne Herre?

Lorents. Ih du, min Gud! Det er jo —

Mad. Kastekjep. (Som imidlertid har lisket sig tæt hen til ham; sagte.) Jeg drejer Halsen om paa dig, hvis du siger eet Ord.

Lorents. Det er jo — det er jo —

Mad. Wilneck. Nu, hvo er det da?

Lorents. En fremmed Herre, som jeg ikke kiender.

Kurlei. Altsaa ikke Deres Broder?

Lorents. Nei, jeg har ingen Broder.

Mad. Wilneck. Hvordan? De har ingen Broder? Hvis Kone er da jeg?

Lorents. Det veed jeg ikke.

Mad. Wilneck. Det veed De ikke? Ha! hvilket skiændigt Komplot! Lagde De ikke Mærke til, kiere Naboe; hvor betuttet hun blev, da hun saae min Mand? Men, han hvidskede hende gewindt nogle Ord i Øret, og nu vil hun ikke kiende ham.

Kurlei. Ubegribeligt!

Niende Optrin.

De Forrige. Frands (i sine sædvanlige Klæder, træder ind ad Mellemdøren)

Mad. Wilneck. (Som faaer Øje paa ham.) Det er godt at du kommer, min Søn. Omfavn her din Faders Knæe.

Frands. Min Faders?

Mad. Wilneck. Et Umenneskes, som ikke vil kiende sig ved din Moder.

Lorents. Ei, Fætter Frands! Er det dig?

Frands. Min Fader! Vil De ogsaa forstøde mig?

Mad. Kastekiep. Lad mig være! Jeg hedder ikke Wilneck.

Lorents. Det er sandt.

Mad. Kastekiep. Jeg har aldrig i mine livfødte Dage havt enten Kone eller Svoger.

Lorents. Det er ogsaa sandt.

Mad. Kastekiep. Gid Fanden derfor tage eder alle sammen. (gaaer.)

Kurlei. Jeg maa efter ham; ellers mister jeg Leverancen. (gaaer.)

Mad. Wilneck. Jeg gaaer hen til Byefogden. Har min

Mand bragt Penge med, saa skal Øvrigheden skaffe mig ham igien. (Gaaer).

Frands. (For sig selv.) Hahaha! Taalmodighed, Frue Tante! Det skal endnu blive bedre.

Lorents. Gud være med dig, Frants!

Frands. Kiere Tante! Jeg har fortient Deres Vrede, forbi jeg løb bort fra Dem.

Lorents. Fy dog Frands! Jeg er jo ingen Tante: jeg er jo Lorents.

Frands. Kjere Tante behager, at spase.

Lorents. Kan du huske, hvorledes vi skaffede min Moders gamle Mops ud af Verden med Krageæine? He? Husker du endnu, hvordan vi listede os ind i Koestalden, for at malke Kæerne og drikke Melken? He? — Seer du, det er Hemmeligheder, som min Moder ikke kan vide; og følgeligen er jeg den ærlige Lorents.

Frands. Høistærede Frue Tante! Hvad tager den ærlige Lorents sig da fore? Befinder han sig endnu vel?

Lorents. Som Pauker og Trompeter; det seer du vel. For Pokker! Du har jo selv forskreven ham.

Frands. Hav den Godhed, paa bedste Maade at anbefale mig til den brave Knos. (Gaaer).

Lorents. Frands! Frands! — Jeg kan ikke engang rende efter ham — de fordømte Skiørter! — Det er et forhexet Huus. — Men, min Frue Mama kiendte jeg lige paa Timen — og, da hun oven i Kiøbet saa venligt hoidskede mig i Øret, at hun vilde dreie Halsen om paa mig, saa blev jeg vis i min Sag. — Gud være lovet! at hun er her, hun vil da nok hielpe mig. Lad ham nu komme — ham — Husaren med hans forbandede Pistol!

Tiende Optrin.

Madame Kastekjep. Lorents.

Mad. Kastekiep. Finder jeg dig da endeligen allene, du ugudelige Krabat?

Lorents. Kiere Mama maa ikke blive saa vred. Det samle Ordsprog siger jo: Naar Katten er ude, springe Musene paa Borde og Bænke.

Mad. Kastekiep. Er jeg en Kat? Bie, Knegt! (Løfter Stokken.)

Lorents. Holdt! holdt! Jeg skriger morderligen; saa stimle Folk sammen, og spørge om hvad, der er paa Færde? og saa kommer det for en Dag, at kiere Mama ikke er nogen Krigskommissair.

Mad. Kastekiep. Hold Munden! Du skal have din Straf, tilgode, til vi komme hiem.

Lorents. Det er en daarlig Kapital, kiere Mama samler til mig.

Mad. Kastekiep. Tal! Hvorfor er du kommen herhid?

Lorents. Hvorfor? Det veed kiere Mama jo ret godt. Jeg skal jo givte mig.

Mad. Kastekiep. Havde jeg ikke befalet dig, at oppebie et Brev fra mig?

Lorents. Jo; men, der var Pericles i Morea. (For sig selv). Det kan jeg endnu huske fra min Skolegang af.

Mad. Kastekiep. Hvordan kommer Du og Pericles tilsammen?

Lorents. Det forstaaer kiere Mama ikke, det er latin.

Mad. Kastekiep. Abekat! Hvilken Satan har indg vet dig, at give dig ud for mig?

Lorents. Ja, det var rigtigt nok en Satan; det var Husarlieutenant Tordenblad, som viftede mig omkring Næsen med en Pistol; derfor har jeg forvandlet mig til kiere Mama; og det beroede, min Siel! bare paa ham, saa kunde han have gjort mig til min Bedstemoder.

Mad. Kastekiep. Nu har jeg ingen Tid til, at faae nøiere Oplysning om dette Miskmask. Her kunne vi ikke blive. Den gamle Kurlei har afabrikeret. Du faaer ikke hans Datter til Ægte.

Lorents. O vee!

Mad. Kastekiep. Du er min eneste Søn; en Esel, men, Du har Skillinger: følgeligen faaer Du Piger nok.

Lorents. Men, jeg siger kiere Mama: hun giør en Ulykke paa sig.

Mad. Kastekiep. (Spottende.) For din Skyld?

Ellevte Optrin.

Kurlei. De Forrige.

Kurlei. (Som har hørt de sidste Ord.) For din Skyld? — Aha! Hr. Kommissar! De og den heistærede Madame Kastekiep ere Dus? Følgeligen er De dog vel hendes Broder?

Mad. Kastekiep. Tossede Formodning!

Kurlei. (Til Lorents). Ikke sandt, Madame! Det har sin Rigtighed.

Lorents. Heri Huset er det ikke rigtigt. Dermed har det sin Rigtighed.

Mad. Kastekjep. Jeg er og bliver Krigskommissair Hackmann.

Kurlei. Vær De længe nok hvo, De vil, og hed hvad De vil, (i det, han trækker Mad. Kastekjep til Siden) betal mig bare Forskudet paa Klædeleverancen; thi, De seer selv, min høiærede Hr. Hackmann, at Mad. Kastekjep er kapricieisk og malisiæsk: jeg vil heller betale hende, end givte mig med hende.

Mad. Kastekjep. De faaer hende heller ikke til Ægte.

Kurlei. Ligesaa lidet, som min Datter faaer den Lømmel af Søn.

Mad. Kastekjep. Ja, det vilde ogsaa være dødelig Synd for den vakkre Pige.

Kurlei. (Fortrøstig.) Kan De lide hende?

Mad. Kastekjep. Det forstaaer sig.

Kurlei. Deres Velbaarenhed har kanskee allerede en Kone?

Mad. Kastekjep. Nei, jeg har aldrig i mine Dage havt nogen Kone.

Kurlei. Ei, ei! Saadan rig Mand! Han burde dog kiønt tænke paa, at skaffe sig Arvinger.

Mad. Kastekjep. Det har jeg ogsaa allerede tænkt paa.

Kurlei. Og giort et Valg?

Mad. Kastekjep. Det falder vanskeligt; jeg er allerede lømmeligen til Aars —

Kurlei. Hvad siger det? En fornuftig Pige spørger nu-omstunder ikke om Sølv-Haar, men om Sølvet. Min Datter — for Exempel — jeg er overbevist om, dersom slig Lykke blev hende til Deel —

Mad. Kastekjep. Mener De?

Kurlei. Uden Tvivl.

Mad. Kastekjep. Naar jeg vidste det —

Kurlei. Alvorligt? Staaer Pigen Dem an?

Mad. Kastekjep. Det forstaaer sig.

Kurlei. Naa, hør da — det kunde der være Raad for.

Mad. Kastekjep. En Klædeleverants Svigerfader; det skulde ikke være Deres Skade.

Kurlei. Top! Et Ord!

Mad. Kastekjep. Ha! ha! ha! ha! Vi ville see ad.

Lorents. (Afsides). Min kiere Mama sætter Svigerpapa en Vornæse paa.

Mad. Kastekjep. (Pegende paa Lorents.) Men, hvad vil Madamen sige dertil?

Kurlei. Ei, nu behøver jeg ikke, at giøre Komplimenter med hende. (Til Lorents) Min høistærede Mad. Kastekjep, meld De Deres Søn, at han kjønt bliver hiemme, eftersom der allerede er fundet et meget anstændigt Partie for min Datter.

Lorents. (Som skiuler sin Latter og peger med Fingeren paa sin Moder.) Denne der?

Kurlei. Ja vist.

Lorents. (Brister ud i Latter.) Den Herre er jeg slet ikke skinsyg over.

Kurlei. Hvilken uanstændig Opførsel! (I det, han vender sig til Mad. Kastekjep.) De tilgive —

Mad. Kastekjep. (Bryder ligeledes ud i Latter.) Jeg maa tilforladeligen selv lee med.

Kurlei. Det gier Dem Ære, at De tager Sagen fra den latterlige Side.

Mad. Kastekjep. (Leende.) Den har ingen anden.

Kurlei. (Leer med). Desto bedre! (Sagte til hende). Med Mad. Kastekjep vare vi altsaa færdige.

Mad. Kastekjep. Nu er det blot et Spørgsmaal, om Deres smukke Datter —

Kurlei. Pigerne holde rigtigt nok altsammen for, at de lige indtil deres gamle Alder kunne tære paa deres Skiønhedskapital, og glemme bestandigen, at Tiden er en slem Kreditor, som hvert Aar betaler færre Renter, og, inden de see dem for, er hele Kapitalen Fanden i Vold. Det skal jeg nok indpræke min Lore. Der kommer hun just, som hun var kaldet.

Tolvte Optrin.

De Forrige. Leonore.

Kurlei. Kom hid, Leonore! Tag denne Herre i Øiesyn.

Leonore. Jeg har allerede den Ære, at kiende Herren. (Afsides). Takket være min Frands.

Kurlei. Der er bleven Dig en endnu større Ære til Deel: Hr. Krigscommissarinsen har et godt Øie til dig.

Leonore. (med et Knix.) Meget smigrende! — Ha! ha! ha!

Kurlei. Du leer?

Leonore. Jeg leer.

Kurlei. (Sagte). jeg haaber, du vil være fornuftig.

Leonore. De vil dog vel ikke anmode mig om —

Kurlei. Du kiender mine Omstændigheder. Jeg beder dig — jeg qvæler dig — jeg gior dig arvelos.

Leonore. (Høit.) Velan! Naar denne Herre begjærer mig til Kone —

Lorenes. (Smaasmiskende ved sig selv). Hun vil komme godt afsted.

Mad. Kastekjep. (Forlegen.) Jomfrue — (For sig selv.) Hun vil dog vel ikke være gal —

Leonore. Saa rækker jeg ham min Haand.

Kurlei. Bravo:

Mad. Kastekjep. Jomfruen vil virkeligen bevise mig den Ære —?

Leonore. I Fald De virkeligen har i Sinde, at giøre Brug af denne Ære.

Mad. Kastekjep. (Til Kurlei.) Vi ville nærmere tales ved om den Sag.

Lorents. (Sagte til Leonore.) Tag Dem i Agt; det er et gammelt Qvindemenneske.

Leonore. Nei virkeligen?

Kurlei. (Sagte til Mad. Kastekjep.) Mærker De det ikke? Mad. Kastekjep søger at overtale min Datter.

Mad. Kastekjep. Jeg er slet ikke bange for Mad. Kastekjep.

Kurlei. Jeg heller ikke mere. Man taler meget om hendes Politiskhed; men, her har hun fanget sig i sit eget Garn.

Mad. Kastekjep. Tiden vil lære det.

Trettende Optrin.

Madame Wilneck. De Forrige.

Mad. Wilneck. Nu, min kiere Mand; jeg hører, du har Penge, og kommer, for at sige dig, at min hele Ømhed for dig er opvaaguet paa ny.

Kurlei. Ei, tad De den Herre der være med Fred! Han er nu engang for alle ikke Deres Mand. I dette Øieblik er en Forbindelse mellem ham og min Datter bragt i Stand.

Mad. Wilneck. Hvad? Troløse! medens din Kone endnu er i Live?

Mad. Kastekjep. Jeg har ingen Kone.

Lorents. Nei, han har ingen Kone.

Mad. Wilneck. Og min kiere Svigerinde ogsaa? Dog, det forstaaer sig; De har altid hadet mig, uden at kiende mig Allerede for fem og tyve Aar siden —

Lorents. Da var jeg nyve født.

Mad. Wilneck. Hvor latterligt! Hun er ældre, end jeg. — (Til Leonore). Og De, min Guddatter! som har faaet saa meget Sukkergodt af mig; nu vil du, til Takkigelse, berøve mig mit Livs Sukker?

Leonore. Herren har bevist mig den Ære —

Mad. Wilneck. Bie kun! Øvrigheden skal og snart bevise ham en Ære. Byefogden vil strax være her. Pigesbrevet har jeg hos mig; og dersom min Pige bare kan finde hans Portrait oppe paa Putterkammeret, saa skulle De nok kiende ham, den forlebne Tiger.

Kurlei. (For sig selv). Han synes forlegen. Jeg veed ikke mere hvad, jeg skal tænke.

Mad. Kastekjep. (For sig selv.) Det bliver nok paa Tide, at jeg smører Hæle. (Vil snige sig bort.)

Kurlei. Hvorhen? hvorhen?

Mad. Kastekjep. Jeg vil hente min Pas.

Fjortende Optrin.

Frands (som Politiecommissair.) De Forrige.

Frands. Holdt, min Herre! Hvo er De? hvad ee De? hvor kommer De fra? hvor agter De Dem hen? Hvad er Deres Ærende her? Hvad vil De? Hvad tager De Dem fore? Hvad fører De i Deres Skjolo?

Mad. Kastekjep. Jeg er en Fremmed, som reiser til mit Hiem. Lad mig have Fred.

Frands. Fred? Ja, Fred er en god Ting! Den fører Hvermand i Munden: men, Ingen i Hjertet. Intet Menneæe lader sit Medmnneske have Fred. Verden er en Skueplads for Alle, naar Vaabnene hvile, saa fægte Pennefiedrene; og, naar Fiedrene ere slæve, saa slaaes Tungerne. Det giør mig ondt, min Herre! at jeg ikke kan opfylde Deres Begiering: thi, jeg hører til de Folk, som skive betalte for, ikke at lade nogen Modersskel have Fred og Ro; det vil sige: jeg er en Politiecommissair.

Mad. Kastekjep. Hvad komSer det mig ved?

Frands. Maaskee overmaade meget; og maaskee slet Ik-

tet. I sidste Fald vil min Herre saa meget heller blive her, da det er bekiendt, at de fleste Mennesker tage først Deel i de Ting, som ikke kommer dem ved.

Mad. Kastekjep. En Politiecommissair skulde sladre mindre.

Frands. Tillader De — jeg hører til det hemmelige Politie, og kommer lige sporenstregs fra Hovedstaden; jeg har hemmelige Ærinder, hemmelige Hensigter, hemmelige Vink og hemmelige Forholdsregler; følgeligen skal jeg tale, og det med Herren i Huset.

Kurlei. Det er mig.

Frands. Min Herre! Menneskene ere her i Verden for at incommodere hinanden; De maa derfor tilgive —

Kurlei. Hvad er til Deres Tjeneste?

Frands. Til min Tieneste slet Intet. Jeg er selv kun en troe Statens Tiener.

Kurlei. Nu, tal da, min Herr Statens Tjener! De giør mit hele Selskab utaalmodigt.

Mad. Kastekjep. Til Sagen, min Herre!

Frands. Til Sagen. Det var i Gaar ved Middagsmaaltid, at Hans Excellence, Hr. Politieministeren lod mig indbyde til en dejeuner la Fourchette; dog ikke for at spise; men for, under en lidsig Trøfning, som Høisamme leverede et overlegent Antal Østers, at modtage Hans Befaling. "Min kiere Surbrød," — sagde Hans Excellence — (jeg hedder nemligeg Surbrød) — "han veed, at der i nogen Tid har "været en Mængde Mynt i Omløb; nemligen slet Mynt, som

"er sat i Omløb af private Folk: det er et Indgreb i Statens "Rettigheder. Omsider ere vi komne paa Spor efter den uhjem- "lede Fabrikant. Han er rigtigt nok tøflet bort fra Kniffels- "berg, men skal være reist derfra til Pommersvalde. Her er "Stikbrevet, og her Beskrivelsen, Gaae! Løb! eller lad hel- "ler to dygtige Postheste løbe; sog Kunstneren op og tag ham ved "Hovedet; thi, det er kun hans Hoved, som det er os om at giøre. "Min kiere Surbrød!" (tilføiede Hans Excellence, medens "han udpressede og bortkastede en Citron) "han kan vente sig en "rig Belønning."

Kurlei. Har De da faaet Fingre paa Falskmyntneren?

Frands. Endnu ikke; men, jeg haaber, at finde ham her.

Kurlei. Her hos mig?

Frands. Denne Herre, som nu nys vilde snige sig bort —.

Mad. Kastekjey. Er De fra Forstanden?

Kurlei. Skulde det være muligt?

Mad. Wilneck, Til syvende og sidst er han dog ikke min Mand.

Lorents. (Afsides.) Nu bliver min kiere Mama net op- klærtet.

Frands. Behag blot, at sammenligne Beskrivelsen med denne Herre. "Graablandet Haar, gule Øine, en spids Næ- se, lidet Skiæg, vel ved Magt, 4 Fod 8 Tommer høi, et modbyde- ligt Ansigt — "

Lorents. (Afsides.) Det er min kiere Mama, som hun staaer og gaaer.

Mad. Kastekjep. Min Herre! De er en Tolper.

Frands. Jeg beder om Forladelse. Naturen har været grov imod Dem og Politiet er intet Akademie for Politesse. Beskrivelsen stemmer, og følgeligen arresterer jeg Dem.

Mad. Kastekjep. Min Herre! De er i en latterlig Feiltagelse. Jeg behøvede blot, at sige eet Ord, saa vilde De gaae skamfuld bort.

Frands. Velan da! Saa behag at sige det Ord.

Mad. Kastekjep. Jeg har mine Grunde for, ej at giøre det. Men, vil De gaae hen med mig i den forgyldte Stud. —

Frands. Jeg har mine Grunde for, ikke at giøre det. En vel tillukt Vogn holder allerede uden for Døren. De behage nu, godvilligen at sætte Dem deri; ellers kalder jeg paa mine Haandlangere.

Mad. Kastekiep. Nu, saa saaer jeg at aflægge mit Incognito. De maa altsaa vide, at jeg ikke er noget Mandfolk. Jeg er Mad. Kastekjep fra Kniffelsberg, en bekiendt rig Uldhandlerske, og den Knegt der, er min Søn.

Lorents. Ja ja! det er min Mama.

Kurlei. For Fanden! Nu gaaer der et Lys op for mig.

Mad. Wilneck. Nu begriber jeg Ligheden.

Frands. Min Herre! Mig binder De ikke noget paa Armet. Disse Muskler, disse Knokler —

Mad. Kastekiep. Mine Muskler og mine Knokler har Politiet intet at befatte sig med. Kort, jeg er et Fruentimmer, og det ligesaa vist, som min Moder har været Et.

Frands. Min Herre! Jeg lader mig ikke føre bag Lyset.

Mad. Kastekjep. Saa spørg da blot min Søn her.

Frands. Er dette Fruentimmer en Søn?

Lorents. Ja, fra jeg var ganske lille bitte af, har jeg altid været en Søn, og jeg veed paa min Sandten! ikke andet, end at min kiere Mama er et Fruentimmer.

Frands. (Til Mad. Kastekiep.) Hvad skulde kunne have bevæget Dem til denne Forklædning?

Mad. Kastekjep. Jeg havde vigtige Grunde.

Kurlei. (For sig selv.) Jeg forstaaer hende.

Frands. Naar De ikke kan tilveiebringe skriftlige Beviser for Deres Stand, saa maa De afsted.

Mad. Kastekiep. Her er mit Pas.

Frands. Lad see engang. Det Pas er falskt.

Mad. Kastekjep. Hvorfor det?

Frands. Beskrivelsen stemmer ikke. Her staaer; blaa Øine, og Deres ere gule; her staaer: røde Kinder, og Deres ere blaa.

Mad. Kastekjep. (For sig selv) Den forbandede grove Stud!

Leonore. Hr. Kommissairen kan skrive den Freymuthige.

Frands. Respect, lille Jomfrue!

Leonore. For mine blaa Øine.

Frands. Derom siden. Og De, min Herre! har De ingen andre Beviser?

Mad. Kastekiep. Her ere Breve til mig.

Frands. Lad see.

Mad. Kastekiep. (Viser ham Udskriften.) Til Madame Kastekjep i Kniffelsberg.

Frands. Ja, man har Exempler paa, at Breve gaae under falske Udskriver. Fra hvem er det Brev? Hvor kommer det fra?

Mad. Kastekiep. (Tager ham til Siden.) I Fortrolighed; det er fra min Broder, og kommer fra Calcutta.

Frands. (Meget høit). Brevet er fra Deres Broder? og kommer fra Calcutta?

Mad. Wilneck. Hvad for noget? Fra min Mand? Min Mand er i Calcutta? og han har skreven Dem til? og ikke til mig?

Mad. Kastekiep. Kiere Svigerinde! Det er ikke min Skyld. Han vil nu en Gang for alle intet videre have, at bestille med Dem.

Mad. Wilneck. Hvad giælder det, at han er bleven en Bramin, den Barbar!

Frands. Lader os dog see hvad, Hr. Broder skriver.

Mad. Kastekiep. Det kan jeg ikke tiene Dem med.

Frands. Hoho! det klinger mistænkeligt. Afsted, i Vognen!

Mad. Kastekiep. (Sagte.) Det er Familiesager.

Frands. Dem maa jeg have, at vide. Politiet hører til enhver Familie.

Mad. Kastekiep. (Sagte.) Nu, saa læs De det da. Men, rob ikke Indholdet. Her ere ti Dukater. (Putter Penge til ham).

Frands. Kun hid dermed! (For sig selv.) Gode Gud! Min Faders Haand. (Læser.) "Kiere Søster!"

Mad. Kastekiep. Sagte! sagte!

Frands. (Stedse højere.) "Ved at oversende dig indlagte Vexel —"

Mad. Wilneck. Hvorledes? Penge?

Mad. Kastekjep. (Vil tage Brevet fra ham.) Det er att nok!

Frands. Tillader De?

Mad. Kastekjep. (For sig selv). Satan!

Frands. (Læser meget høit.) "For at aflevere samme til min Søn —"

Mad. Wilneck. Til min Søn!

Frands. (Læser.) "Den er paa tyve Tusende Rigsdaler."

Mad. Wilneck.
Kurlei. } Tyve Tusende Rigsdaler!

Mad. Kastekjep. Det er ude med mig.

Frands. Og saa videre. Har De da allerede afleveret Pengene?

Mad. Kastekjep. Hvo har spurgt derom? Nok! De ved nu, at jeg ikke er den falskne Myntner, som De søger.

Frands. Nej, men, dog altid en mistænkelig Personage. Et Fruentimmer, som, uden at være bortført, reiser omkring i Mandfolkeklæder —

Mad. Kastekjep. Hvor kan De vide, om jeg ej er bortført?

Frands. Nei, min gode Mama! Dem har sikkert Ingen bortført og, dersom De ikke virkeligen har udbetalt de tyve Tusende Rigsdaler til Deres Brodersøn —

Mad. Kastekjep. Hvor kunde jeg det, da jeg først i Gaar har faaet Brevet? Saasnart min kiere Brodersøn melder sig hos mig, skal jeg med Glæde aflevere Vexelen i hans Hænder.

Frands. Ih, naar saa er, min kiere, bedste Tante, saa melder jeg mig nu hos Dem. (Han kaster Forklædningen bort.)

Mad. Kastekiep. Hvad?

Mad. Wilneck. Min Søn!

Kurlei. Hr. Wilneck!

Lorents. Ih, Herre Jeminj! Frands! Staaer du nu ved Politiet?

Mad. Kastekiep. Usling! har du spillet Comoedie med mig?

Frands. Saa en lille Smule. Jeg havde faaet et lidet Nys om min Faders Brev, og brændte af Længsel efter, at faae fat paa det. At kiere Tante ikke godvilligen vilde rykke ud dermed til mig, kunde jeg sagtens formode; derfor tog jeg mig den Frihed, at jage hende en liden Skræk i Livet. Brevet er i mine Hænder; blot Vexelen fattes; og, da jeg nu kiender mine Rettigheder, saa vil min kiere Tante, uagtet sin laante Mandhaftighed, behage, at forlade dette Værelse, uden igien at forene denne Papirlap med sin gamle Kamerat, Brevet.

Mad. Kastekjep. Fanden tage baade dig og min Broder, og hele Bengalen oven i Kiøbet! (Hun kaster Vexelen for hans Fødder.)

Kurlei. Hr, Krigskommissair! Jeg anbefaler mig.

Mad. Kastekjep. O, De behøver slet ikke, at snakke med. De er lige saa god, som det femte Hiul til en Vogn! Deres egen Vexel er snart forfalden; skiælv da! (Til Lorents.) Kom, og følg med mig Lorents! (Gaaer.)

Frands. Skiælv ikke, min bedste Hr. Kurlei! De ønsker en Compagnon med tyve Tusende Daler? Han er funden, dersom han tillige kunde blive Deres Svigersøn.

Kurlei. Hiertens gierne. (Omfavner ham).

Frands. Triumph, Leonore!

Leonore. Hvilken Fryd!

Mad. Wilneck. Din Fader er dog en brav Mand. Jeg kunde være tavabel til at reise til Calcutta til ham.

Lorents. Tag mig med, kiere Tante! Jeg tør ikke komme hiem til Mama.

Frands. Bliv hos mig, ærlige Lorents.

Lorents. Det er vær'en evig! et Ord! og det skal blive et Levnet, som Pauker og Trompeter!

Ende.

Gadevægteren.

Et Lystspil

i

eet Optog

af

Th. Körner,

oversat

af

G. T. Bang.

Kiøbenhavn, 1818.

Trykt og forlagt af Gerhardt Bonnier.

Personerne.

Tobias Schwalbe, Gadevægter i en Kiøbstad.
Rose, hans Myndling.
Ernst Wachtel, } Studentere.
Carl Zeisig, }
Gadevægterens Naboer, blandt hvilke Byefogden.

(Theatret forestiller Torvet i en liden Kiøbstad. I Midten tæt henimod Forgrunden er et lidet Brondskuur. Paa venstre Side er Gadevægterens, paa høire Side Byefogdens Huus.)

Forste Optrin.

Schwalbe og Rose sidde paa en Bænk uden for Huset.

Schwalbe. Men, min kiere Rose! Giør dog ikke saa forbistret mange Ophævelser! Hvad skal det vel smage af? — Slidder! Sladder! Jeg tager dig; og dermed Punktum!

Rose. Nei, nei, Hr. Formynder! Det bliver der saamænd intet af. Om jeg saa min hele Levetid skulde blive ugivt — saa heller slet ingen Mand, end saadan en.

Schwalbe. Tøs! Du giør mig tilsidst arrig i Parykken. — For Pokker! Saa see dog paa mig. — Hvad forlanger Jomfrue Rose vel, som hendes lille Tobias ikke skulde kunne være i Stand til, at præstere?

Rose. Jeg forlanger en kiøn, ung Knøs, med et godt Hierte og sund Menneskeforstand, hvis oprigtige Kierlighed jeg er overtydet om.

Schwalbe. Ikke andet? O, det er jo Smaating. Naar du ikke forlanger mere — men, jeg mærker nok, hvor David kiøbte Øllet — ikke sandt? Du holder en Satans Syges Klat af mig

Rose. Hverken en Kjat eller satanisk. For syvende og sidste Gang siger jeg ham, at jeg slet ikke skiøtter om ham.

Schwalbe. Ih, sikken Snak! Den Skiøtten giver sig nok, naar vi først ere blevne Mand og Kone. Sæt bare ikke saadant forbistret surt Gesicht op. Der kan jo ingen Modersfiel fortænke dig i, at jeg stikker dig i Øinene. Siig kun selv, er jeg ikke en kapitalsk Mand? En Mand, som har Kapitaler i Ryggen? Holder jeg mig ikke endnu godt paa min Post, som Gadevægter heri Lillebye? Et Embede, jeg nu har beklædt i henved en Snes Aar, til Ære for Magistraten, som valgde mig, til Trods for alle de andre, der raabde paa Prøve med mig, men som jeg allesammen overskraaler.

Rose. Nei, paa hans Skraal er der saamænd ikke noget at klage; om endog Øselet, der var i Noæh Ark, endnu var i Live, troer jeg gierne, han torde vove paa, at skryde om Kaps med det. Men, al hans Skraalen kan ikke nytte mig noget, som hans Kone.

Schwalbe. Jeg veed nok hvad, der har sat dig Fluer i Hovedet. Den gamle salig Sogneherre, som opdrog dig efterat din Fader, Degnen, havde vrælet sig ihiel paa Litaniet en Langfredag, vilde ret giøre noget stort af dig.

Rose. Jeg beder ham, at tale med Agtelse om den værdige Mand.

Schwalbe. Naa naa! Ikke saa hidsig. Vi kunne jo tale sammen, som gode Venner.

Rose. Skulle vi blive gode Venner, saa ikke eet Ord om denne Mand, der handlede som en sand Fader mod mig.

Schwalbe. O ja! der lærde du da, at klimpre paa et Klaveer; at sye, og brodere, og hoppe som en Springgaas, og synge som en Nattergal, og læse Komedier og Historiebøger og — Gud forlade mig det! — alt det Kram vore nymodens Versemagere brokke af sig.

Rose. Ja, fligt forstaaer min Hr. Formynder sig herligt paa.

Schwalbe. Naa, det kunde man da vel sagtens ogsaa komme efter; naar der ellers intet andet var i Veien. Jeg har jo ogsaa engang i mine unge Dage gaaen i Skole; har lært at læse, og skrive; og jeg kan endog regne min Regelpetri. Men, hvad hielper alt det Krammerie vel til? Det har jeg svedt ud for længe siden.

Rose. Men, naar det var altsammen saa let en Sag; hvorfor har han da ikke bragt det videre?

Schwalbe. Det havde jeg sagtens ogsaa kunnet. Men, saa giorde jeg engang ved Overhøringen en dum Streg. Jeg var en overgiven Knegt; en ren Dievels Dreng; og naar der skedte et eller andet Galt, saa var der intet Spørgemaal om, at jeg altid skulde have været med; og derfor vankede der ogsaa dygtigt Stryg hiemme; og, vilde jeg forsvare mig, fordobbledes Portionen. Engang — jeg glemmer det aldrig — skulde Skolemesteren overhøre os Skolebørn. "Hvo har skabt Verden, Stubbert?" — spurgde han med et barskt Ansigt. Jeg var ligesom, jeg var falden ned fra Skyerne. Tilsidst stammede jeg endeligen: "Det veed jeg ikke!" — "Esel!" — raabde Skolemesteren indarrig. — "Siig "mig, hvem, har skabt Verden. Og, giør du det ikke, skal jeg banke dig baade gul og blaa!" — Nu troede jeg da, at det var ude med mig; og jeg raabde tvinende: "Lad være, at slaae mig, saa skal jeg bekiende. Det har jeg giort; men, jeg skal, saamæn! aldrig giøre det tiere." — Hele Skolen stak i, at grine; og Skolemesteren kastede, uden at giøre mange Omstændigheder, den syndige Tobias ud af Døren.

Rose. Den stakkels Formynder! — Det var ogsaa vel grovt.

Schwalbe. Ja, var det ikke? Jeg klagede ogsaa strax derover til min Fader. Det var en snild Mand; skiøndt han kun var

Skomager, var han ikke tabt bag af en Vogn. Han holdt en Klat af mig, og mærkede derfor snart, at jeg, hans lille Tobias, ikke havde Hoved til Studeringer; hvorfor han da ogsaa sendte mig ind til Hovedstaden, hvor jeg blev Kokkedreng hos en stor Mand, som nu er død og borte.

Rose. Hvorfor blev han da ikke der? — I sidste Krig var han jo Soldat?

Schwalbe. Min onde Stierne jog mig snu af Kiøkkenet. Vil du have det, skal jeg gierne fortælle dig det, med alle Omstændigheder.

Rose (sukker.) O ja! —

Schwalbe. Seer du, jeg var ikke allene i Kiøkkenet, og kogde, og sydede, og brasede. Den unge Herre var en lystig Fugl; og, naar han gik paa Sjouv, var jeg gierne med. Engang, — hu! det gyser endnu i mig, naar jeg tænker derpaa — krøb han ind ad Vinduet til et Fruentimmer; og jeg maatte snukt holde paa Stigen og passe paa. Klokken knude saa omtrent være tolv, da kom der en Mand i en stor graa Kappe, og spurgde mig rasende hvem, jeg var, og om jeg var gaaen ud paa Tyverie. Han truede derpaa med, at lade mig arrestere, dersom jeg ikke paa Timen gik til Bekiendelse. Nu, hvad var vel herved at giøre? Jeg sagde ham derfor reent ud: "Min unge Herre aflægger et lidet Besøg deroppe hos "en Kone, hvis Mand ikke er hiemme." Nu stak han forfærdeligen i, at lee, og hvidskede til mig, medens han puttede mig nogle Skillinger i Næven, at han vidste det nok: han vilde vare giøre dem en uventet Glæde; jeg skulde kun holde paa Stigen, medens han krøb derop. — Det giorde jeg ogsaa i min Troskyldighed. — Og, hvem var det saa vel, jeg havde hiulpen ind? Ingen anden, end Manden selv, som ikke paa den høfligste Maade expederede min Herre ud ad Døren.

Rose. Det var ikke galant med saadan galant Herre.

Schwalbe. O nei saamænd! Men, det gik ud over mig arme, syndige Stakkel. For min Herre smurte min Ryg saaledes, at den saae ud som Pokkenholt. Af Pine sved jeg Maden. Man sværtede mig for den gamle Herre, og jeg faldt, ssom et Offer for en Kiøkkenkabale.

Rose. Saa var det da, at Han gav sig til Soldat?

Schwalbe. Ja; med Gysen tænker jeg derpaa. I Stedet for Lam og Giæs, skulde jeg nu spedde levende Mennesker. Just som det første Slag skulde begynde, fik jeg Koldfeber. Hvad kunde jeg giøre for det? Uh! det var græsseligt, saaledes som den rystede mig. Kapitainen erklærede mig for en feig Knegt; og lovede, med Stokken i Haanden, at kurere mig for Feberen. Siden befalede han mig, at ride hans Hest til Vands; men, jeg fandt det rimeligere, ikke at vende om igien; og slap lykkeligen hiem til mit Fædreland, hvor Magistraten, paa Grund af de betydelige Tienester, jeg havde viist Landet, strax bevilgede min Ansøgning om, at antages til Gadevægter. See, dette Embede kan godt brødføde os begge to, min Rare! Giør nu derfor ingen Qvaklerier mere; men, slaae til.

Rose. Nei, slaae det af Hovedet. (Afsides sagte, i det, hun seer sig om.) Hvor mon Karl bliver af? Hvorfor kommer han dog ikke?

Schwalbe. Hvad er der, at kige efter?

Rose. Det kan jo være Dem det samme, hvad jeg seer efter.

Schwalbe. Saa? Nei, mange Tak! Jomfruen er min Myndling. Og derfor er det min Pligt, at have et vaaget Øie med hende.

Rose. Og det har han ogsaa troligen. Jeg tør jo neppe see til nogen Modersfiel, uden at han strax slaaer Krøller paa Næsen. For ikke at tabe mig af Sigte, render han jo i Hælene paa mig den

hele udsl. gne Dag; og om Natten sidder han her udenfor Døren, og bevogter baade Staden og mig.

Schwalbe. Godt, godt! Det begynder allerede at mørknes. Du burde for længe siden have siddet ved din Spinderok. Det udenfor gives der saa mange Snushaner. Det bliver allerede sildigt! — Marsch! Marsch! herind med dig!

Rose. Jeg gaaer jo allerede. — (Afsides.) Jeg faaer, at adlyde ham; ellers fatter han let Mistanke. — Nu; List faaer at sørge for Resten, hvor oprigtig Kierlighed har giort Begyndelsen. (gaaer ind i Schwalbes Huus.)

Andet Optrin.

Schwalbe (ene.)

At passe paa en smuk Pige, som allerede har traadt sine Børneskoe, er, paa min Siel! den slemmeste af alle slemme Commissioner. Men, mig skal man ikke tage ved Næsen; dertil er Schwalbe alt for siffig Jeg kan lugte en Elsker paa en halv Miil.

Tredie Optrin.

Zeisig (ene.)

Fordømt! Der kryber nu den gamle Drage atter ind ad min Himmelder. Det var mig en hæsselig Streg i Regningen, og forderver mig hele Tingen. — Hvad er derved at giøre? — Hvorledes hielper jeg mig? — Rose har uden al Tvivl skreven mig

til, naar jeg bare kunde faae Fingre paa Seddelen. At faae en Kierlighedsforstaaelse i Gang er ellers en let Sag; hvi skal min da være forbunden med saa mange Vanskeligheder, især da mine Hensigter ere redelige? — Den gamle Esel piner hende gudsjammerligen baade Nat og Dag. O, jeg er færdig, at tabe Forstanden! Dog, der er da vel ikke stort at tabe! — Hvad hielper mig nu al min Flid og al min Studering, som jeg altid har giort mig saa stor af? — Jeg kiender hvert Lovsted og hver Forordning; saasnart der bliver et Embede ledigt, kan jeg vente, at see mig befordret: og dog kan jeg ikke befordre mig ind ad den Dør der; men, maa staae og glose paa den, som en Koe paa en nymalet Ladedør. — Jeg kunde før ikke lide de ulykkige Fættere, der ikke, ligesom jeg, hang fra Morgen til Aften i Bøgerne, men vilde nyde Livet i Fryd og Gammen; især var min Stuekammerad, den muntre Wachtel, altid en Pest for mig; men, nu vilde jeg give meget til, om jeg bare havde tiende Delen af hans Snildhed. Sligt sveder man sig ikke til i Kakkelovnskrogen, og faaer ikke heller, ved at rode i gamle Folianter. Men, tys! Der kommer en Fremmed gaaende: man maa ikke see mig staae her paa Lur. (Drager sig tilbage.)

Fierde Optrin.

Wachtel og Zeisig.

Wachtel. Her er jeg da igien i den gamle Rede, som jeg i syv Aar ikke har seet. Hvor har jeg ikke længtes derefter! Og nu, jeg er der, er jeg kold og rolig. — Alle Husene ere oppudsede. — Der bag henne ligger min Moder begraven. — Hvad? vaade Øine? — Fy, skam dig, Wachtel! Fryd dig ved Erindringen. O, jeg har stedse vandret munter og fro giennem Livet;

jeg har aldrig ærgret mig; aldrig sørget; thi, mine Ønsker vare stedse indenfor Mulighedernes Rige; og allevegne har Haabets Sol varmet mig. Kommer der endda engang en mørk Stund i Livet, bliver det snart klart igien, naar Hiertet er oprømt. Og, den Muntre er allevegne en velkommen Gjæst.

Zeisig (springer frem.) Hvorledes? Er det dig, Wachtel?

Wachtel. Hvad seer jeg?

Zeisig. O, lad mig omfavne dig!

Wachtel. Hierteligen velkommen!

Zeisig. Hvor det glæder mig, at finde dig!

Wachtel. Men, min Broder! Du seer jo ud, som vor Frue Dag i Faste. For Fanden! Hvad fattes dig?

Zeisig. Jeg er forelsket.

Wachtel. Forelsket? — Nei? Forelsket!? — O, du arme Tyv! — Men, hvo er da din Donna? Hvad?

Zeisig. Hendes Fader var Degn her. — Da han døde, forbarmede min Fader sig over det stakkels fader- og moderløse Barn, og tog hende i sit Huus. Der bleve vi da opdragne tilsammen. I Førstiningen talede vore Hierter ikkun sagte, men siden ganske høit. Jeg skal siden fortælle dig det omstændeligt. Men, fortæl nu ogsaa mig, hvilken god Aand der har ført dig herhid. — (Det vorder efterhaanden mørkt.) Det er saa længe siden, jeg hørte Noget fra dig.

Wachtel. Husk paa, kiere Broder! hvilket lystigt Levnet, den lystige Wachtel hidindtil bestandig har ført. Du har tidt givet Ondt af dig; men, det brød jeg mig Pokker om. Desuden veed du jo, at jeg var lovligen undskyldt, naar jeg mellemstunder maatte afbryde mine Studeringer; fordi jeg hver evige Uge sad i Arrest; og saa kan man da ikke gaae paa Collegier. — See, saaledes løbe tre Aar hen. Saa skulde vor Decanus begraves. Man gjorde mig til Marskalk. Vi vare allesammen sorte, som

Ravne. Jeg gik lige bag efter Rectoren. Liget blev baaret ud paa Kirkegaarden; og, ligesom vi allerbedst staae der ved den aabne Grav med Hattene for Øinene, plagede Satan mig skinbarligen, saa at jeg skiar Pungen af Rectorens Paryk. — Tingen blev bekiendt. Professorerne havde længe havt et godt Øie til mig; og efter et halvt Aars Arrest blev jeg for stedse — forviist Universitetet?

Zeisig. Forviist? — Du arme Dievel!

Wachtel. Hvorfor det? — Det var just prægtigt! Saasnart jeg havde Arrestdøren paa Ryggen, tog jeg Fod i Haand. Flyttegods havde jeg intet andet af, end hvad, jeg flyttede paa min Krop, og i min lille Vadsæk; thi, Møblerne i mit Logis tilhørte Verten, undtagen en tom Kuffert, som han beholdt for et halvt Aars Huusleie. — Nu, travede jeg Landet rundt, og hutlede mig igiennem saa godt, jeg kunde, snart med at spille, snart med at synge; og saaledes kom jeg da ogsaa til en rig Forvalter, som tog mig til Skriver hos sig. Jeg førte mig godt op; han har en smuk Datter; vi stode hverandre an; og om fire Uger er Jomfrue Trine den lykkelige Wachtels lykkelige Kone.

Zeisig. Hvor fier hendes Lykke bliver, vil Tiden da lære; imidlertid ønsker jeg dig til Lykke.

Wachtel. Tak! — Men, fortæl mig nu ogsaa hvorledes det er gaaet dig.

Zeisig. Slet saa vild, som du, veed du selv, at jeg ikke var paa Universitetet, omendskiøndt jeg ikke heller var noget Heldere. Jeg fik derfor ogsaa mine Examina, og nu er jeg Prokurator i Buchensee, hvor jeg har mit ret gode Udkomme; saa at jeg haaber, endnu i Dag at kunne see mit Hiertes inderligste Ønske opfyldt. Jeg har og en Skat. Vi have stedse staaet i hemmelig Brevvexling med hinanden; thi, efterat min gode Fader var død, tog hendes Formynder hende til sig. Han hedder Schwalbe, er Gadevægter her i Byen og boer her — i dette Huus. Denne gamle

Skraalhals har nu faaet Giftegriller, og vil med Dievels Vold og Magt givte sig med hende; og gaaer hende uophørligen saa stærkt paa Klingen med sin Kierlighed og sit Frierie, at der ikke bliver andet tilovers for mig, end at stiæle hende; og heri maa du staae mig bi, min Broder!

Wachtel. Hiertensgierne. Det er just noget for mig. Der er ingen Ting, jeg mindre kan fordrage, end naar alle Ting gaae saa deiligt i den gamle kiedsommelige Slendrian. Den sande Lykke maa man altid snige sig til, og Veien til dens Top er jo krum som Gud og Hvermand veed.

Zeisig. En af mine gode Venner, som er Præst her i Nærheden, vil smælke os sammen. Der er altsaa Intet i Veien; kun er der ingen Tid at tabe; thi, vi tabe Alting ved at spilde Tiden.

Wachtel. Veed Pigen dine Planer?

Zeisig. Jeg har i Dag kastet en lille Seddel ind ad Vinduet til hende, hvori jeg gav hende de fornødne Underretninger. O, du skulde seet, hvor den Engel brast i Graad, da hun saae mig.

Wachtel. Saa Engle ogsaa kunne fælde Taarer. Jeg troede, at det i alt Fald var blot over forhærdede Syndere, som vendte om paa ret Vei. Dog, det er sandt! Du er jo ogsaa blandt deres Tal. Ikke sandt, lille Broder?

Zeisig. Ligesom Du. Ikke sandt, lille Broder?

Wachtel. Nu, Spøg til Side! Det lader i det mindste til, at vi ere begge paa godt Gled. Hendes Taarer skulle snart vorde tørrede. For det første er det nødvendigt, at vi faae hendes Svar at vide.

Zeisig. Rigtigt!

Wachtel. Vi maa derfor rekognoscere; og det forstaaer jeg ikke daarligt. Hr. Schwalbe har jeg den Ære, at kiende saa en lille Smule. Friskt hen til Vinduet! Pigerne have Katteøine; de see upartisk i Mørke; og kiende strax saadanne Fugle, som

Elskere. Hun har vist allerede udtænkt en eller anden List. (De gaae hen til Vinduet, inden for hvilket der er Lys.)

Zeisig. Der sidder min Rose! — Jeg troer, hun strikker.

Wachtel. For Fanden! Det er en vakker Glut!

Zeisig. Hr. Tobias Schwalbe vender os Ryggen.

Wachtel. Gud være lovet! saa er han blind, hvad os angaaer.

Zeisig. Nu saae hun herud. — Det lod til, at hun blev forskrækket.

Wachtel. Det siger Intet. Saaledes lade de Alle.

Zeisig. Hun nikker ad mig.

Wachtel. Desto bedre; hun har altsaa kiendt dig.

Zeisig. Det var dog nok bedst, at vi skiulede os.

Wachtel. Er du fra Forstanden? Det har jo en god Gang.

Zeisig. Jeg mærker, at mig fattes Øvelsen.

Wachtel. Lad min Øvelse være din Veileder. Vær bare stille. Din Pige giør saadan en forbistret polisk Mine. Aha! Jeg giætter allerede hvad, hun vil.

Zeisig. Og det er?

Wachtel. See, hvor hun karesserer den Gamle.

Zeisig. Karesserer ham? For Satan!

Wachtel. Bliver du skinsyg? Troe mig, hun veed nok hvad hun giør. O, han bliver herligt tagen ved Næsen!

Zeisig. Ved Næsen? Han vender jo Ryggen til hende.

Wachtel. Men, seer du da ikke, at der paa denne Ryg hænger en Pidsk, og at hun binder en Seddel fast ved den?

Zeisig. En Seddel?

Wachtel. Ja ja! En Seddel, som hun først holdt hen mod Vinduet, for at vi skulde see den! O, Qvinder! Qvinder! Det er dog sandt, at Eders List gaaer over Fandens List.

Zeisig. Hun vinker ad os.

Wachtel. Godt! Nu skulle vi faae noget at lee ad. (Banker paa Schwalbes Dør.) Hr. Schwalbe! Tillader De det? Eet Ord!

Zeisig. Hvad tager du dig fore?

Wachtel. Lad kun mig raade! Komedien er begyndt; nu raskt videre.

Femte Optrin.

De Forrige. Schwalbe (med et Brev i Pidsken, kommer ud af Huset.)

Wachtel (sagte.) Pas nu paa, at giøre dit Snit.

Schwalbe. Hvad er til Deres Tieneste, mine Herrer?

Zeisig (klapper ham paa Skulderet, og løsner i det samme Brevet af Pidsken.) Tag ikke ilde op, at vi giorde Dem Uleilighed.

Schwalbe. Aldeles ikke! Aldeles ikke!

Wachtel. Jeg maa sige Dem, vi have her faaet et Brev, som uden Tvivl er fra en kier Haand og meget vigtigt. Vi logere i den anden Ende af Staden; og, da det uheldigviis just i Aften er Magistratsmaaneskin, saa at man staaer i Fare for, at brække Hals og Been paa denne ypperlige Brolægning, der vist ikke er repareret i de sidste Par Kongers Tid, vilde vi ulellige den gode Hr. Schwalbe, som har Ord for, at være en tienstagtig Mand, (stikker ham Penge i Haanden) med, at lagne os sin Lygte et Øieblik, medens vi her læse Brevet.

Schwalbe. Ih, med den største Fornøielse af Verden. Det var jo en Skam andet, end at tiene saadanne artige unge Mennesker. (Gaaer ind i Huset.)

Wachtel. Hvad synes dig, Broder? Forstaaer jeg mine Ting? Det første Puds lykkes; vi have Brevet.

Zeisig. Bliv du bare ikke gal! Gaaer ikke Alt efter Ønske? — Nu have vi ham saa godt i Fælden, at jeg nok tør vædde paa, han ikke saa let skal slippe ud igien. Tys! Der have vi vor Mand.

Schwalbe (fra sit Huus med en tændt Lygte.) Seer, her er jeg, mine Herrer!

Wachtel. Og her ere vi, min Herre! Lader os nu komme til, at læse.

Zeisig (sagte til Schwalbe.) Men, for Himlens Skyld!

Wachtel. Hvad gaaer der af dig? Hr. Schwalbe har før været min Fortrolige, og skal ogsaa være det i Aften.

Schwalbe. Vær De kun ganske rolig. Vi to (peger paa Wachtel) have før havt med hverandre at bestille.

Wachtel. Rigtigt; og derfor holder De ogsaa smukt Lyset for os i Aften. (Læser høit, medens Schwalbe lyser ham.) "Min Carl! Jeg er beredt paa Alt; og anraaber Himlen om at staae dig bi."

Zeisig. O, du Engel!

Wachtel. Stille! stille! Hør videre. (Læser). "Min Formynder, den gamle hæselige Mand" —

Schwalbe. Aha! jeg begriber det. Han er i Vejen.

Wachtel. Forbandet; og Sagen er, at faae ham af Veien. (Læser.) "Gjør sig vel al optænkelig Umage for, at formaae mig til, at givte mig med ham."

Schwalbe. Hvilken gammel Nar!

Wachtel. Ja, ikke sandt? (Læser.) "Men, før skal jeg springe i Søen."

Zeisig. Det var Synd for det lille Noer! Ikke sandt Hr. Schwalbe?

Schwalbe. Dødelig Synd!

Wachtel. (Læser.) "Kierlighed har givet mig Mod. Jeg følger med dig Karl, og er evig Din!" Naa, hvad synes Dem om alt dette, Hr. Schwalbe?

Schwalbe. Ih nu, hvad synes mig vel? Mig synes, at der ikke kan være nogen større Fornøielse, end at tage saadan en gammel forliebt Giæk ved Næsen.

Zeisig. (Kniber ham i det ene Øre.) Eller ved Øret. (Leer.) Hvad?

Schwalbe. (Tager sig til Øret.) Som De befaler; — Men, det maa da ogsaa være en dum Diævel, at han, naar han veed, Tøsen er forliebt i en Anden, ikke passer bedre paa.

Zeisig. Ja, dum er han, som et Fæ! (slaaer ham paa Skulderet.)

Wachtel. For Resten passer han godt nok paa.

Schwalbe. Desto større Fornøielse er det, at narre ham. Og, som sagt, kan jeg være de gode Herre til Tieneste —

Zeisig. Et Ord, et Ord? (byder ham sin Haand.)

Schwalbe. En Mand, en Mand! (slaaer i.)

Wachtel. Bravo, Makker! (slaaer over.) Men, først og fremmest maa du skrive hende et Par Ord til Svar. See, her er Papir og Blyant. Maaskee Hr. Schwalbe laaner dig sin Ryg til, at skrive paa.

Schwalbe. Med stor Fornøielse. Jeg skal oven i Kiøbet holde Lyset for Dem.

Wachtel. (Sagte til Zeisig). Det gior han jo alligevel. (Høit.) Skriv nu da, at der var ingen Ting i Vejen, og Vi skulde have Alt paa rede Haand. Saa gaaer Brevet samme Vei, som du fik hendes.

Schwalbe. Ja, det er det bedste. Skynd Dem noget. See, her er min Ryg til Tieneste. (Bukker sig, og holder Lygten bag ud i Veiret.)

Zeisig. Det er sandt, De er Tienstagtigheden selv.

Wachtel. (Skriver, som meldt.)

Schwalbe. Det er dog den største Glæde i Verden, at kunne være Godtfolk til Tieneste.

Zeisig. Især slige Godtfolk, der vide, at skiænne derpaa; og det maa De troe, at vi giøre.

Schwalbe. O, det er jeg overbeviist om.

Wachtel. (Har imidlertid skreven, og bundet Seddelen til hans Pidsk; men holder et andet Stykke Papir i Haanden.) See saa! Nu vare vi da færdige dermed.

Zeisig. Hør! nu har jeg ogsaa et Ord at tale med Dem i Fortrolighed, min gode tienstagtige Mand.

Schwalbe. O, alt for høflig!

Zeisig. Den ene Høflighed er jo den anden værd. Seer De, derovre (peger paa et andet Huus ligeoverfor) boer en vakker ung Pige, hvis Fødselsdag det er i Morgen. Nu gad jeg gierne saa net praktisere en Urtepotte med Blomster i op uden for hendes Vindue, naar De, min rare, føielige Mand, vilde tiene mig i, at laane mig Deres Stige. Deres Umage skal jeg nok forskylde Dem for.

Schwalbe. Det kan jeg jo gierne; naar De bare ikke kryber ind ad Vinduet.

Wachtel. Bevares vel! Hvorledes kom han saa ud igien?

Schwalbe. Ja, det er da endeligen ogsaa sandt. Naa, saa vil jeg da hente min Stige.

Zeisig. Og jeg, Urtepotten. Er det ellers ikke et godt Indfald?

Schwalbe. Ypperligt! som alt hvad, de gode Herrer foretage dem.

Zeisig. (Sagte til Wachtel). Er Brevet besørget?

Wachtel. (Ligesaa til Zeisig). Det er paa sit Sted.

Zeisig. (Til Schwalbe). Altsaa, til vi sees igien! Vi stole aldeles paa Dem.

Schwalbe. Det kunne de ogsaa. Alle Ting skulle saa godt. (gaaer ind i sit Huus)

Sjette Optrin.

Wachtel og Zeisig.

Wachtel. Fortræffeligt, min Broder! Han løber lige i Sælden, inden i Aften er Pigen din, og jeg beder mig herved selv til Bryllup og til dit første Barns Daab.

Zeisig. Det er et Ord. — O, min Ven! hvorledes skal jeg tilfulde takke dig? Min Glæde er uden Grændser. Du har gjort to Mennesker lykkelige.

Wachtel. Det lønner vel ogsaa Umagen, skulde jeg troe. Kom nu hen med i den hvide Svane; saa skal jeg med faa Ord aabenbare dig hele Planen. Midlertid spænder Gaardskarlen min Svigerfaders raske Skimmel for, og med Glutten i Ar-

men, og Himlen i Hjertet, gaaer det, saa hurtigt, som med en Draisine hen til min Ven Præsten, her i Nærheden. Han giør i Hu og Hast en allerkiereste Brudevielse, og inden eet Aar sidder du i Bedstefadersstolen og vligger en, eller høit to smaa Skrighalse; thi, flere end to, er det nok ikke værdt, i disse knappe Tider, i det mindste, at begynde med.

Zeisig. Gud lønne dig, du Galfrands! Jeg har intet andet, at byde dig, end et rørt Hjertes varmeste Tak. Men, vær vis paa, at hvad, du nu giør for mig, skal jeg aldrig glemme dig.

Wachtel. (Holder Haanden for hans Mund.) Som om du ikke vilde have giort det samme for mig.

Zeisig. Sikkert! — Men, jeg kan neppe styre min Glæde. Rose bliver fri! Rose bliver Min!

Wachtel. Ret saa! Spiloppet skal lykkes, eller jeg vil selv være Gadevægter.

Zeisig. Lader os skynde os. Alt staaer paa Spil.

Wachtel. Men, husk paa, at Amor blander Kortene; Du har hendes Hjerte, og Hjertet er à tout. (De gaae.)

Syvende Optrin.

Schwalbe (kommer i fuld Vægteruniform ud af Huset og lukker Døren i Laas efter sig.)

Det vil blive evige Løjer; og, en god Drikkeskilling kan jeg da ogsaa giøre Regning paa. For den kiøber jeg noget Knaslerie, og bringer hiem til mit Puttelaar. Jomfruen deroppe vil nok falde i Forundring. Jeg har allerede Stigen paa rede Haand.

De unge Mennesker maa man altid see, at opmuntre, saa vidt det kan bestaae med Ens Embedspligt og en reen Samvittighed. (Klokken slaaer ti.) Nu slaaer Klokken; saa faaer jeg at røgte mit Kald. Det skal snart være giort. Jeg skal ret synge kierligt og omt til mit Horn: og Verset skal jeg selv kalfatre en lille Smule. Der er ingen, uden min Smut, der hører det, for den hele Bye sover allerede paa sit grønne Øre. Derfor faaer jeg kanskee en lille Smask af hende, naar jeg i Morgen tidlig kommer hiem.

(Han tuder.)

Hov Vægter; vor Klokke er slagen ti.
Hvis I vil Tiden vide,
Husbonde, Pige og Dreng,
da er det paa de Tide,
man føjer sig til Seng.

(Tuder atter.)

Pige i det stille Kammer;
hør min dybe Reverents.
Herren vogte dig for Jammer,
og for Krig og Pestilents.
Lad dig ej af Synden daare;
sligt tilsidst kun volder Taare.

(Han gaaer tudende bort, og man hører ham klodse længer og længer borte.)

Attende Optrin.

Wachtel og Zeisig (den sidste med en Urtepotte, hvori udsprungne Blomster.)

Wachtel. Hører Du, Broderlille! Hr. Schwalbe bryler? Han bryler dig Lykken til, i det han vender dig Ryggen. Vognen er færdig; og Tingen maa og skal spænde godt af. Giør bare ingen dumme Streger.

Zeisig. Vær ikke bange. Vel siger min Samvittighed mig, at det ikke er saa aldeles Ret.

Wachtel. Den Uret kyster hun bort. Hvo vilde vel under slige Omstændigheder tage Nogenting i Betænkning.

Zeisig. Jeg seer nok, at der ikke er andet for, og derfor finder jeg mig ogsaa deri.

Wachtel. Du er saamænd dog et føieligt Gemyt. — Men, der have vi Hr. Schwalbe.

Zeisig. Saa lad mig komme i Kast med ham. Jeg vil ret sætte et forliebt Gesicht op. Bare jeg kan holde mig for, at lee.

Niende Optrin.

De Forrige. Schwalbe.

Schwalbe. (Efterat have tudet og raabt endnu engang paa Hiørnet.) Saa! Nu er det da overstaaet. Jeg har ret giort mig

Umage i Asken; og Rose vil vist ogsaa sige, at jeg har sjungen som en altergal. See; der har jeg jo mine to Springfyre. Ih see! Allerede der?

Wachtel. Vi lade aldrig vente paa os. Her ere Blomsterne. Ere de ikke kjønne?

Schwalbe. O, allerkiereste! — Naa, det vil blive en Glæde! (Smaaleer.) Ja, ja! Jomfruen vil nok ogsaa være taknemmelig derfor.

Wachtel. Troer han det?

Schwalbe. Det forstaaer sig! Saadanne vakkre unge Herrer — og Pigerne have fine Næser — hun vil nok ingte, hvor Blomsterne skrive sig fra.

Wachtel. Men, hvad mon hendes kiere Papa vil sige dertil, naar han nu i Morgen seer Blomsterne uden for Vinduet?

Schwalbe. O, hvo bryder sig om den gamle Knurrepotte? Ham sætter man Blaar i Øinene.

Zeisig. Det maatte da være en dygtig stor Tok.

Schwalbe. Jo større, jo bedre!

Wachtel. Men, sæt nu, at han var denne Æsel af en Fader; hvad vilde han saa sige?

Schwalbe. Det forstaaer sig, at jeg vilde ærgre mig; men, hvad tilgiver man ikke slige smukke Folk, som dem, mine Herrer?

Wachtel. O, min kære Ven! Han letter en Steen af mit Hierte; og vi høre ham med stor Glæde tale saaledes. — Nu, rask Haand paa Værket! — Men, tys! Der er jo Lys endnu i hendes Faders Værelse, der er ved Siden af hendes. Mærkede han Uraad, kunde det see galt ud.

Schwalbe. Værer de kun ubekymrede. Det svage Skin er nok ikke af andet, end af hans Natlampe.

Wachtel. Midlertid er det dog bedst, at være forsigtig. Hent Du kun Stigen; den sætte vi op til Brøndtaget, og derfra kan man see ind i Stuen, om Papa endnu skulde være oppe.

Schwalbe. Det gaaer an. De ere ret nogle store Skielmer, mine Herrer! og det er vist ikke første Gang, at de ere paa saadan Galej. Stigen staaer strax inden for Døren.

Wachtel. (Til Zeisig). Veed du hvad, min Broder! Jeg troer rigtigt, at det var bedre, du holdt dig skiult, indtil det giordes fornødent, og saa kom du først frem med din Urtepotte. Gaae midlertid ind i Schwalbes Forstue. Den megen Snakken her uden for kunde let vække Nogen. Gaaer alting godt, kommer du nok, naar jeg giver dig et Tegn.

Schwalbe. Ind i min Forstue? — Jeg maa tilstaae, at jeg ikke er meget for, at lade min Gadedør staaer aaben. Der kan saa let nogen snige sig ind —

Zeisig. Eller ud.

Schwalbe. Nej, det har da ingen Nød.

Wachtel. Hverken ind eller ud saalænge, vi staae her. Lad mig nu see, Hr. Schwalbe, at De er en smuk Mand, og føjer os denne Gang. (Giver ham Penge.) Ikke sandt? Mig siger De ikke Nej!

Wachtel. Ak, De er jo selv saadan en smuk, overmaade smuk Mand. (Seer paa Pengene). To Daler? (Høit). Lad gaae da! Staae nu da her bag ved Døren. (Gaaer med Zeisig ind i Huset.)

Tiende Optrin.

Wachtel. (Siden) Schwalbe (med Stigen).

Wachtel. De Løier ere mange Penge værd. Min Svigerfader leer sig ihjel, naar jeg fortæller ham dette. Han har selv været en lystig Fætter i sine unge Dage.

Schwalbe. Her er Stigen.

Wachtel. Det var herligt. See, paa hele Torvet er der ikke en Muus, som rører sig. Nu, Amor, staae du os bi! Altsaa, vil han fortiene sig et Par Daler, saa allo Marsch! op paa Brønden. Han har dog Mod?

Schwalbe. Det har jeg i Krigen givet Prøver paa.

Wachtel. Saa herop da, og see nøie til. Jeg skal holde paa Stigen. Var jeg ikke saa hovedsvimmel, skulde jeg selv krybe derop.

Schwalbe. I Herrens Navn da! (kryber op ad Stigen og fætter sig paa Taget.) Her er jeg da. Men, længe kan jeg ikke holde det ud her.

Wachtel. (Klapper i Hænderne).

Schwalbe. Hvad skal det betyde?

Wachtel. Jeg fryser saa fordømt om Fingrene.

Schwalbe. En Forelsket maa ikke være saa forfrossen. Vær bare stille!

Wachtel. Nu, bedste Tobias! Kast nu Øinene hen til min Piges Kammer. Hvad seer du?

Ellevte Optrin.

De Forrige. Zeisig og Rose (ud fra Huset.)

Zeisig. (Sagte.) Kom, Pedste!

Rose. (Sagte). O Gud! Lad det lykkes!

Zeisig. (Sagte.) Det har ingen Nød. Troe kun mig. Kierlighed forlader os ikke.

Schwalbe. Papaen synger nok sin Aftenpsalme; han sætter saadant et Faaregesicht op.

Wachtel. (Høit.) Ja saa! (Sagte.) Himlen være med Eder! (Høit.) Den Karl er da ogsaa et Faar baade ved Nat og ved Dag. (Sagte). Nede ved Porten holder min Vogn, jeg jager siden bag efter paa min Skimmel.

Zeisig. (Sagte.) Gud lønne Dig!

Rose. (ligesaa.) Ja, Gud lønne Dem, ædle unge Mand!

Wachtel. Om det en anden Gang. Nu bare afsted. Saadan Leilighed kommer ikke hver Dag. Lev vel!

Rose og Zeisig. (Sagte.) Lev vel!

Wachtel. (Sagte.) Til vi sees igien!

Rose og Zeisig (gaae.)

Wachtel. (Høit.) Seer du endnu ikke noget til min Pige? (Sagte.) Gud være lovet, at de ere borte!

Schwalbe. Hun sidder ved Bordet med Haanden under Kinden, og tænker vist nok paa viis Folk.

Wachtel. Uden Tvivl.

Schwalbe. Vi faae dog, at bie, indtil hendes Papa er gaaen i Seng.

Wachtel. Hvad bryde vi os om saadan en gammel Nar. (Tager Stigen bort.)

Schwalbe. Men, for Fanden! hvad skal det betyde? Jeg maa jo dog først ned.

Wachtel. I Nat ikke, min gode Ven! I Morgen maaskee, Fald bare ikke i Søvn deroppe.

Schwalbe. Men Menneske! Er De fra Forstanden?

Wachtel. Jeg ikke; men du torde maaskee faae Fare for, at miste den Smule, du har, naar jeg fortæller, at din lille Rose er løben sin Vei, og sidder allerede paa en Vogn med fire raske Heste for og ved sin Elskers Side.

Schwalbe. Nei, Fanden heller?

Wachtel. Naa, naa! Ikke hidsig, lille Ven!

Schwalbe. Hid med Stigen! Jeg vil sætte efter dem.

Wachtel. For det første bliver min Herre hvor han er, og jeg vil ønske ham god Fornøielse. (Gier bort.)

Tolvte Optrin.

Schwalbe (ene oppe paa Brønden, siden Naboerne og Gjenboerne samt Borgemesteren i Vinduerne.)

Schwalbe. Jeg er forraadt! Ja, jeg er om en Hals! O, jeg usle, elendige Gadevægter! Vil der da ingen forbar-

me sig over mig, og hjelpe mig ned af deite forbandede Tag? Jeg er færdig, at gaae af mit gode Skind. Springe ned, tør jeg ikke; det er saa høit, og jeg har aldrig i mine Dage lært, at springe. Der er ikke et Halmstraa dernede. Nej! Jeg var i Stand til, at brække Halsen.— Jo, det er net! Tøsen løber Fanden i Vold med sin Springfyr, medens jeg sidder, ligesom et Træbillede oven paa Brøndtaget! Og, nu slaaer Klokken straa elleve. Hvad skal jeg saa gjøre? Raaber jeg ikke; mister jeg Embedet; og tuder jeg Naboer og Gjenboer til Hjelp, mister jeg det ogsaa. — Er der da slet Ingen, som vil hjelpe mig? Skal jeg sidde her og kukkelure, indtil den lyse Dag, og lade Drengene, naar de gaae i Skole, pege Fingre ad mig? — Om jeg ogsaa gav mig til, at tude, saa ligger hver Kjæft nu i sin første Søvn. Alligevel; jeg vil tude, saa at Skorstenene skulle dandse ned; og at hele Byen troer, den yderste Dag er for Haanden. (Begynder at tude af alle Livets Kræfter.)

Første Naboe. Hvorfor tuder han, Tobias?

Anden Naboe. Hvad er der paa Færde?

Tobias. Min Rose — (bliver ved at tude.)

Første Gjenboe. Hans Rose?

Tobias. Er fløien bort?

Anden Gjenboe. Med Vildgjæssene?

Tobias. Nej! En Gaas var han, min Sjel! ikke, som hun fløi afsted med: Røde Been havde han heller ikke. Men, vild var han, som Satan!

Byefogden. Hvorfor forskyrer man Stadens Byefoged hans søde Søvn?

Tobias. O, kiere Hr. Byefoged! Her sidder Stadens Vægter i en smuk Maade.

Byefogden. Hvad Pokker vilde han oppe paa Brøndtaget? Saa høit gaaer hans Post jo ikke.

Tobias. Det er Ulykken! Medens jeg var i Højden, snige de Andre sig bort paa Jorden.

Byefogden. Og han kommer nok snart i Hullet under Jorden. Nu kan han blive siddende der til i Morgen, saa skal jeg besørge ham Logis i Raadstuekielderen. Midlertid kan min Gaardskarl være Vægter i Nat. (Til Borgerne.) Gaaer nu kun roligen i Seng. Jeg skal skaffe en anden Vægter for i Nat (Lukker sit Vindue.)

Borgerne. (Spottende.) God Nat, lille Tobias i det Høie!

Schalbe. Gid jeg kunde rive Hul i Taget, og springe ned i Brønden! O, jeg arme, elendige Gadevægter!

Ende.